

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA ZGODOVINO

**ANALIZA PREBIVALSTVA IZBRANIH LJUBLJANSKIH
ULIC IZ LETA 1921.**

IZBRANA POGLAVJA IZ SODOBNE SLOVENSKE LOKALNE ZGODOVINE

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Avtorji: Sindi Časar,

Elena Franetič,

Nina Golouh,

Nives Hribar,

Nina Hvalec,

Doroteja Jančar,

Grega Mejak,

Sara Primec,

Damijan Zrim.

Ljubljana, 2017

KAZALO

Uvod	3
Nina Golouh	
Analiza popisa prebivalstva glede na izhodiščno osebo	4
Nives Hribar	
Analiza popisa glede na prisotnost	18
Sindi Časar	
Analiza popisa glede na kraj rojstva	30
Doroteja Jančar	
Analiza popisa glede na spolno strukturo	44
Damijan Zrim	
Analiza popisa glede na starostno strukturo	57
Grega Mejak	
Analiza popisa glede na to ali so imeli hišo izven kraja in ali so imeli hrano v ali izven stanovanja.....	65
Nina Hvalec	
Analiza popisa glede na datum priselitve v Ljubljano in od kdaj bivajo na tem naslovu	75
Sara Primec	
Analiza popisa glede na stan.....	82
Elena Franetič	
Analiza popisa glede na poklicno sestavo.....	91
Zaključek	106

UVOD

Pričujoča naloga predstavlja skupno delo, ki smo ga opravili študentje magistrskega študija pri predmetu Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine, pod mentorstvom doc. dr. Bojana Balkovca v sodelovanju z Inštitutom novejša zgodovine. V ta namen smo analizirali popis prebivalstva ljubljanskih ulic iz leta 1921.

Najprej smo se sodelujoči s pomočjo spletnega portala Sistory.si lotili prepisovanja digitaliziranih originalov popisa ljubljanskega prebivalstva iz leta 1921. Vsak avtor je obdelal okoli 300 enot popisa, ki smo jih kasneje združili v skupno datoteko in uporabili za posamezne analize. Popis prebivalstva je po obdelavi dostopen vsem uporabnikom portala Sistory.si, portal pa upravlja Inštitut novejša zgodovine. Z namenom, da bi vsaj delno prikazali, kako so lahko uporabni ta ali kateri koli drug popis, ki ga ponuja portal Sistory.si, smo naredili omenjeno analizo popisa prebivalstva. Po opravljenih vnosih pa smo vsak zase analizirali naslednje elemente, ki smo jih združili v to nalogo:

- Analiza popisa prebivalstva glede na izhodiščno osebo
- Analiza kraja rojstev
- Analiza popisa prebivalstva glede na prisotnost
- Analiza spolne strukture prebivalstva izbranih ljubljanskih ulic
- Analiza popisa prebivalstva glede na stan
- Analiza poklicev sestave prebivalstva izbranih ljubljanskih ulice
- Analiza kdaj so se osebe priselile v Ljubljano in od kdaj prebivajo na določenem naslovu
- Analiza ali ima oseba hrano v stanovanju in/ali hišo izven kraja

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za zgodovino

Analiza popisa prebivalstva Ljubljane leta 1921 glede na izhodiščno osebo

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine
Seminarska naloga

Mentor:
doc. dr. Bojan Balkovec

Avtorica:
Nina Golouh

Ljubljana 2017

KAZALO VSEBINE

KAZALO VSEBINE	5
KAZALO GRAFIKONOV IN TABEL.....	5-6
UVOD.....	7
SPOL IZHODIŠČNE OSEBE	7
KRAJ ROJSTVA IZHODIŠČNIH OSEB	8
DOMOVINSKA PRAVICA IZHODIŠČNIH OSEB.....	9
POKLIC IZHODIŠČNIH OSEB	10
POSEDOVANJE HIŠE V LJUBLJANI.....	11
STAN IZHODIŠČNIH OSEB	12
RAZMERJA DO IZHODIŠČNE OSEBE	13
PRISOTNOST IZHODIŠČNIH OSEB	14
MESTO PREHRANJEVANJA IZHODIŠČNIH OSEB	14
STAROST IZHODIŠČNIH OSEB.....	15
ZAKLJUČEK	17

KAZALO GRAFIKONOV IN TABEL

Grafikon 1: Spol izhodiščne osebe	7
Grafikon 2: Kraj rojstva izhodiščnih oseb	8
Grafikon 3: Domovinska pravica izhodiščnih oseb	9
Grafikon 4: Poklic izhodiščnih oseb	10
Grafikon 5; Posedovanje hiše izven Ljubljane	11
Grafikon 6: Stan izhodiščnih oseb	12
Grafikon 7: Razmerja do izhodiščne osebe	13
Grafikon 8: Prisotnost izhodiščnih oseb	14
Grafikon 9: Mesto prehranjevanja izhodiščnih oseb	15
Grafikon 10: Starost izhodiščnih oseb	16

Tabela 1: Kraj rojstva izhodiščnih oseb.....	8-9
Tabela 2: Stan izhodiščnih oseb po spolu.....	12
Tabela 3: Starost izhodiščnih oseb po spolu:	16

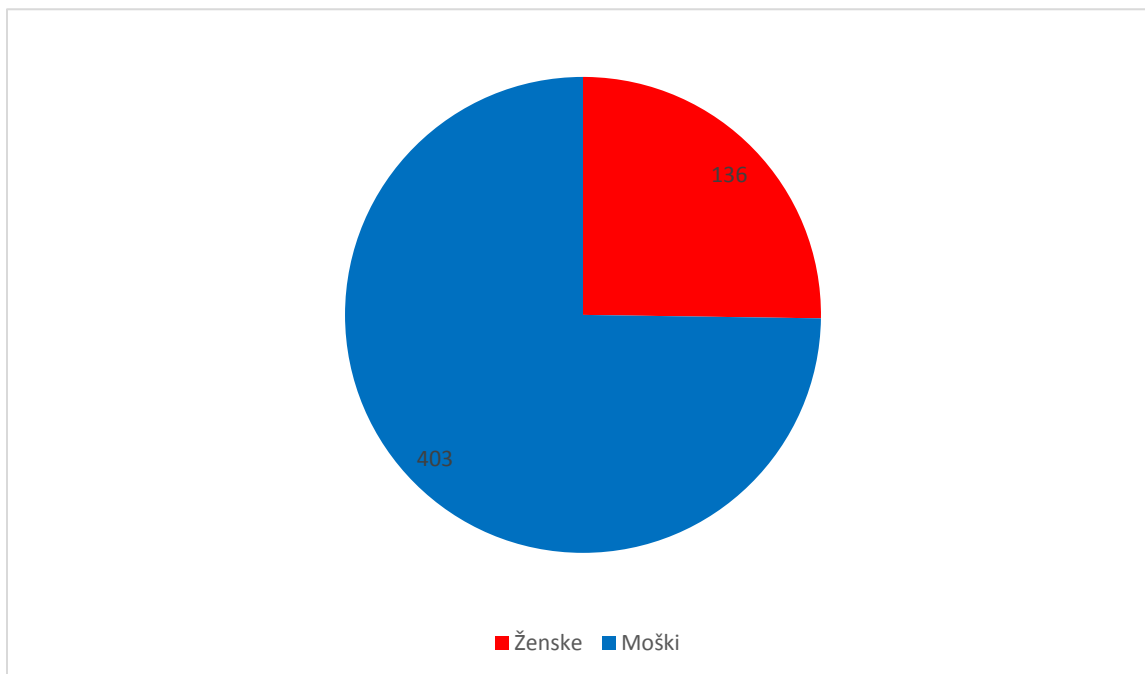
UVOD

V analizi sem se ukvarjala z izhodiščnimi osebami, katerih je bilo skupaj 536. Osredotočila sem se na spol izhodiščnih oseb, njihov kraj rojstva, domovinsko pravico, starost, kjer sem ugotavljala tudi njihovo povprečno starost glede na spol, poklic, prisotnost, stan, ali posedujejo hišo izven Ljubljane, ali so imeli hrano v stanovanju ter razmerja ostalih prebivalcev stanovanja do izhodiščne osebe.

V grafikonih je zaradi boljše preglednosti zapisano število oseb, odstotki pa so zaokroženi na cela števila, zaradi česar so pri enakem procentu lahko manjša odstopanja v številu oseb.

SPOL IZHODIŠČNE OSEBE

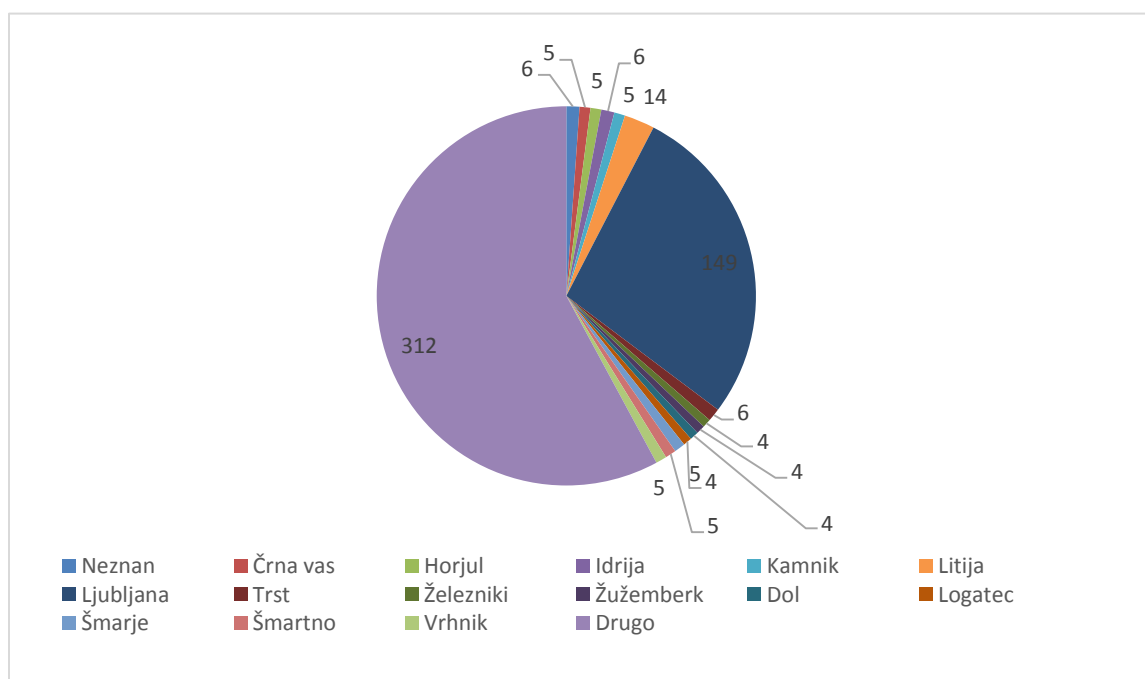
Med izhodiščnimi osebami so močno prevladovali moški, saj je teh petinsedemdeset odstotkov, tj. 402 oseb, medtem ko je bilo izhodiščnih oseb ženskega spola 136 (petindvajset odstotkov).

Grafikon 1: Spol izhodiščne osebe

KRAJ ROJSTVA IZHODIŠČNIH OSEB

V grafikonu so prikazani rojstni kraji, ki se v popisih pojavijo štiri- ali večkrat. Osemindvajset odstotkov vseh popisanih izhodiščnih oseb je kot kraj rojstva, navedlo Ljubljano, in trije Litijo. Kraji, ki so bili kot rojstni kraj navedeni pri enemu odstotku izhodiščnih oseb so: Črna vas, Dol, Horjul, Idrija, Kamnik, Logatec, Šmarje, Šmartno, Trst, Vrhnika, Železniki in Žužemberk. Prav tako je en odstotek popisanih izhodiščnih oseb katerih kraj rojstva je neznan. Petinosemdeset odstotkov izhodiščnih oseb se je rodilo v krajih, ki se pojavijo manj kot štirikrat.

Kraj rojstva	Število oseb
Neznan	6
Črna vas	5
Horjul	5
Idrija	6
Kamnik	5
Litija	14
Ljubljana	149
Trst	6

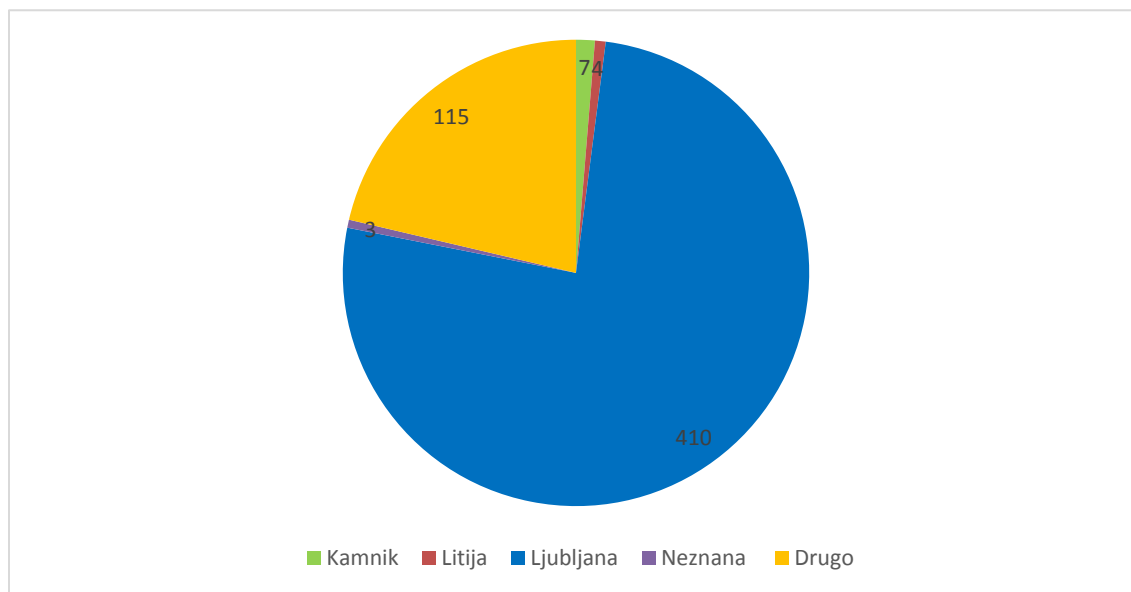
Železniki	4
Žužemberk	4
Dol	4
Logatec	4
Šmarje	5
Šmartno	5
Vrhnik	5
Drugo	312

Grafikon 2: Kraj rojstva izhodiščnih oseb

Tabela 1: Kraj rojstva izhodiščnih oseb

DOMOVINSKA PRAVICA IZHODIŠČNIH OSEB

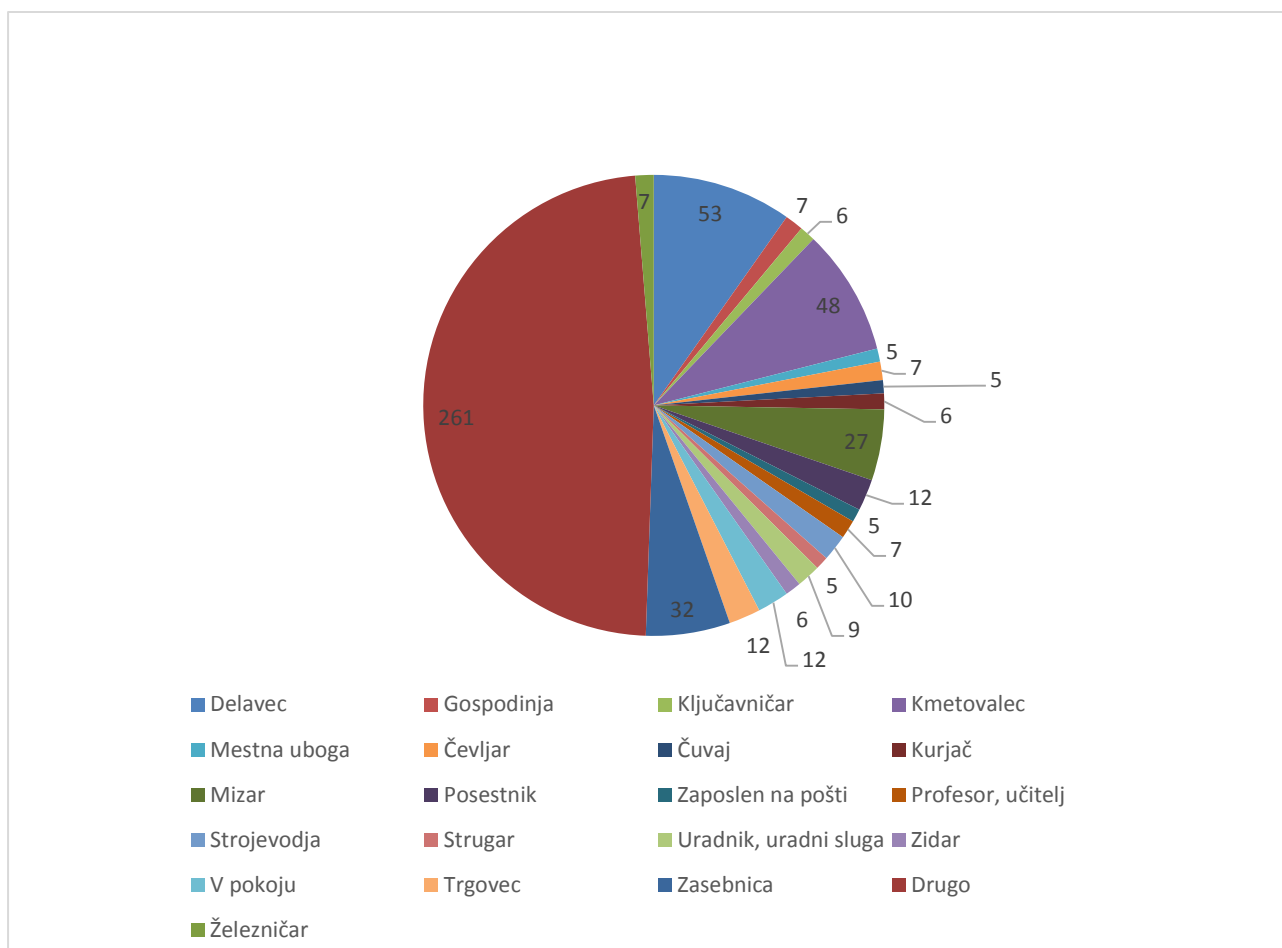
Največji delež obravnavanih oseb je imel domovinsko pravico v Ljubljani, šestinsedemdeset odstotkov (410 oseb). Z enim odstotkom sledita Kamnik (sedem oseb) in Litija (štiri osebe). Za en odstotek oseb (tri osebe) je kraj, v katerem imajo domovinsko pravico neznan, dobra petina izhodiščnih oseb (115 oseb) pa je kot kraj domovinske pravice navedla mesto, ki se pojavi manj kot štirikrat, zato v grafikonu ni prikazan.

Grafikon 3: Domovinska pravica izhodiščnih oseb

POKLIC IZHODIŠČNIH OSEB

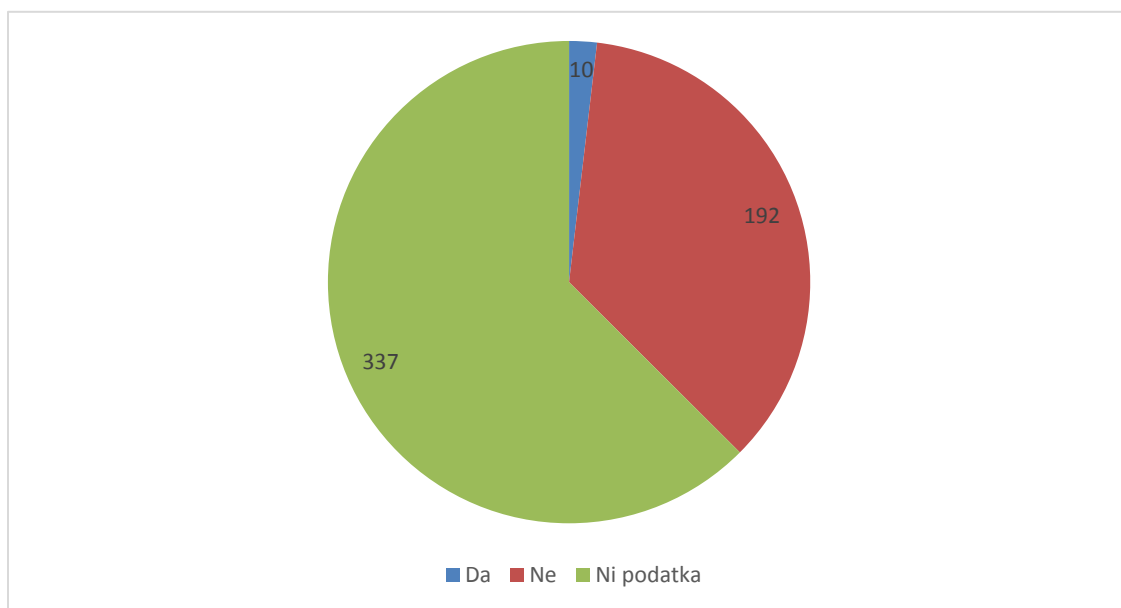
Zaradi boljše preglednosti sem v grafikonu prikazala poklice, ki so v popisu prebivalstva navedeni vsaj štirikrat in tako zavzemajo vsaj en odstotek popisanih oseb, ki so opravljale določen poklic. En odstotek navedenih poklicev zavzemajo: železničar, delavec, gospodinja, ključavničar, čuvaj, čevljar, mestna uboga, zaposlen na pošti, profesor ali učitelj, strugar in zidar. Tu je potrebno dodati, da je nekaj oseb navedlo dve deli. Poklic posestnika je navedlo dvanajst oseb (dva odstotka), med katerimi sta dve osebi hkrati tudi gostilničarja in po eden tovarnar, urar ter kmetovalec. Prav tako je ena oseba navedla delo čevljarja in kmeta. Dva odstotka opravljenih del zavzemajo tudi poklici trgovca, strojevodje in uradnika oz. uradniške sluge. Prav tako sta dva odstotka izhodiščnih oseb v pokoju. Pet odstotkov oseb je navedlo, da opravlja delo mizarja ali mizarskega pomočnika in šest odstotkov delo zasebnice. Delo zasebnice so navedle izključno osebe ženskega spola. Desetina oseb je zaposlena kot delavec. Ostali poklici se pojavljajo redkeje.

Grafikon 4: Poklic izhodiščnih oseb

POSEDOVANJE HIŠE V LJUBLJANI

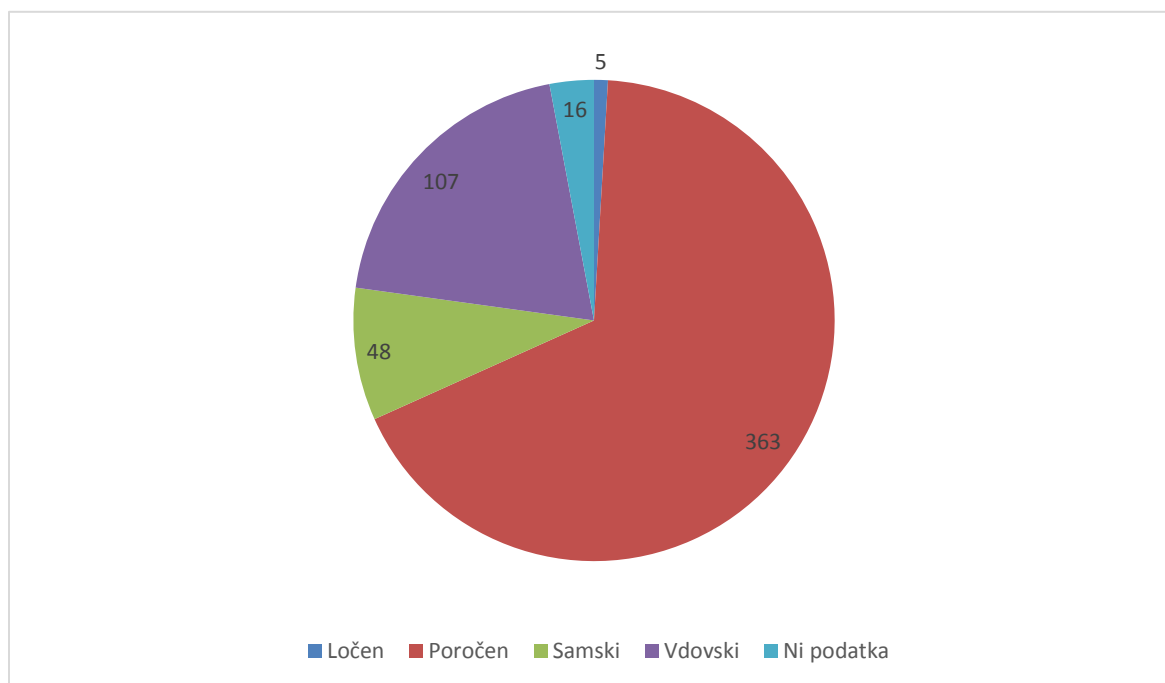
Deset oseb je navedlo, da so posedovale hišo izven Ljubljane, kar predstavlja dva odstotka izhodiščnih oseb. Ena oseba je pod obravnavano rubriko zapisala »vedno ostane«, šestintrideset odstotkov oseb ni imelo v lasti hiše izven Ljubljane, ostalih dvainšestdeset odstotkov oseb pa te rubrike ni izpolnilo. Osem oseb izmed desetih je navedlo lokacijo druge hiše, in sicer: Kloster (Neulung), Cesta v mestni log, Novi Vodmat št. 79, Stara cesta št. 186 na Vrhniki, Višnja gora, Optik, Vič in Stara Fužina (Bohinj).

Grafikon 5; Posedovanje hiše izven Ljubljane

STAN IZHODIŠČNIH OSEB

Spodnji grafikon predstavlja stan izhodiščnih oseb. Sedeminšestdeset odstotkov (363 oseb) je bilo poročenih, petina je že izgubila ženo ali moža, devet odstotkov je bilo samskih in en odstotek ločenih. Za tri odstotke izhodiščnih oseb nimamo podatka.

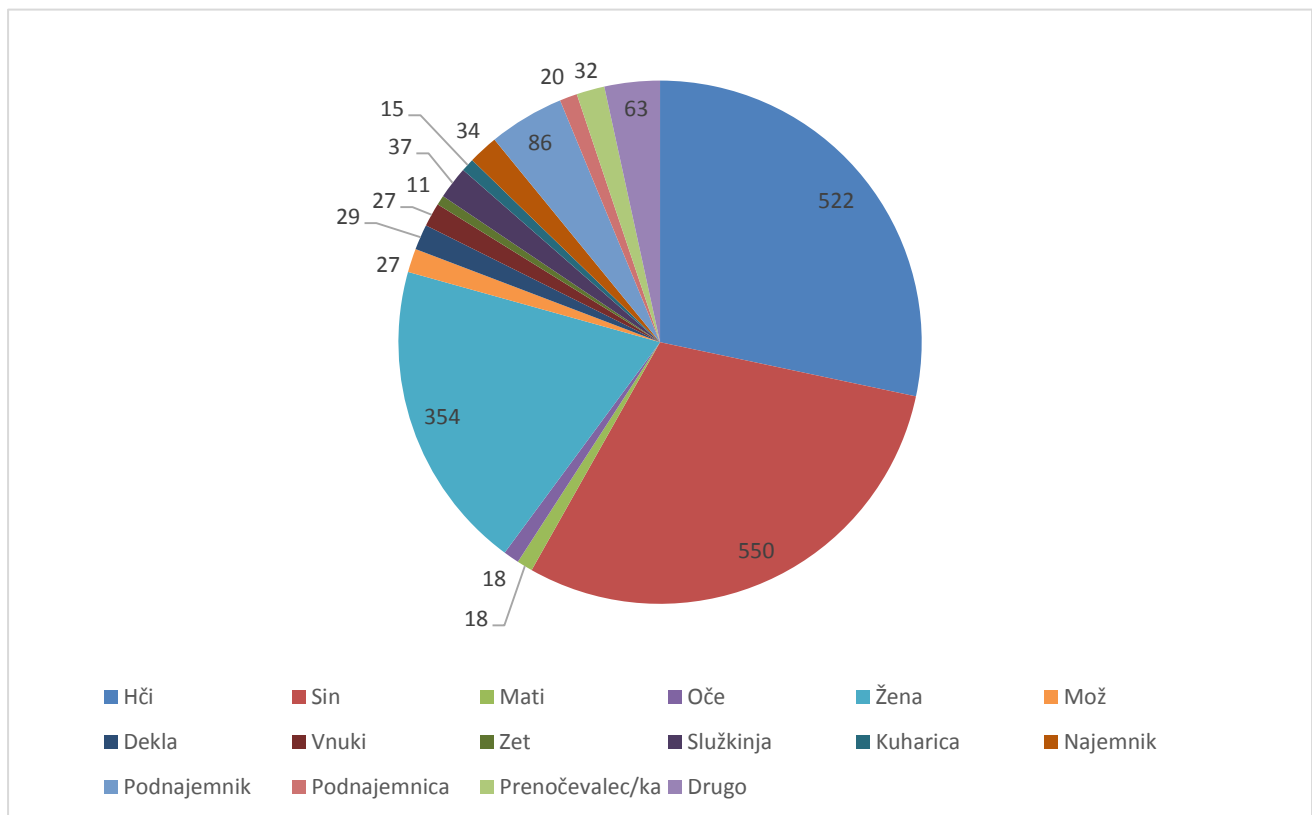

Grafikon 6: Stan izhodiščnih oseb

Spodnja tabela prikazuje število oseb določenega stanu glede na spol izhodiščne osebe. Med moškimi izhodiščnimi osebami so le štirje odstotki vdovcev, medtem ko jih je med ženskami sedemdeset odstotkov. Velika razlika je tudi v odstotku poročenih. Pri moških je teh osemnosemdeset odstotkov, poročenih izhodiščnih oseb ženskega spola pa sedem odstotkov. Štirikrat višji je odstotek samskih žensk, ki so izhodiščne osebe (dvajset odstotkov) kot moških (pet odstotkov). Odstotek ločenih je nizek tako pri enem kot tudi drugem spolu- en odstotek moških in trije žensk.

Spol/Stan	Ločen	Poročen	Samski	Vdovski	Ni podatka
Moški	1 (1%)	353 (88%)	22 (5%)	15 (4%)	12 (2%)
Ženske	4 (3%)	10 (7%)	26 (20%)	92 (70%)	0

Tabela 2: Stan izhodiščnih oseb po spolu

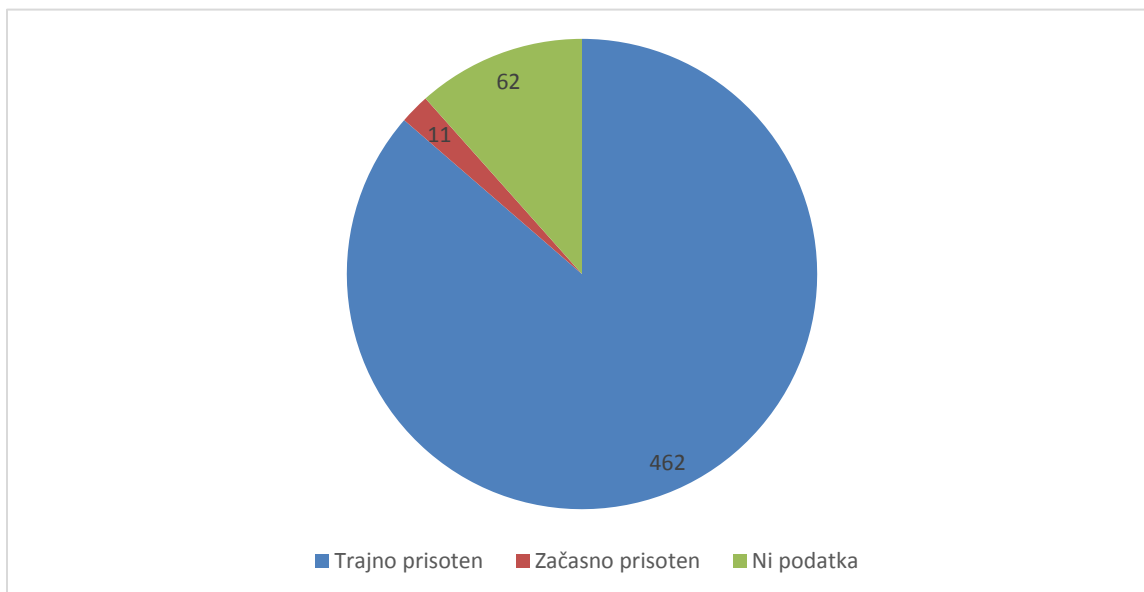
RAZMERJA DO IZHODIŠČNE OSEBE

Grafikon 7: Razmerja do izhodiščne osebe

Med popisanimi prebivalci je bilo skoraj polovica sstanovalcev v razmerju do izhodiščne osebe, njihovih direktnih potomcev. Nekoliko več je bilo sinov (devetindvajset odstotkov oz. 550 oseb) in osemindvajset odstotkov hčera (522 oseb). Sledijo žene izhodiščnih oseb, katerih je bilo skupno 345, kar predstavlja devetnajst odstotkov. Precej manjši odstotek predstavljajo možje v odnosu do izhodiščne osebe, katerih je en odstotek. Podnajemnikov in najemnikov je bilo skupaj osem odstotkov (140 oseb) ter prenočevalcev dva odstotkov (dvaintrideset oseb) Med njimi jih je šestinosemdeset oseb označenih kot »podnajemnik«, štiriintrideset oseb kot »najemnik« in dvajset kot »podnajemnica«. Služkinje predstavljajo dva odstotka prebivalcev obravnavanih stanovanj (sedemintrideset oseb) in ravno toliko odstotkov predstavljajo dekleta, ki so označena kot »dekla« (devetindvajset oseb). Vnuki predstavljajo en procent oseb (sedemindvajset oseb) v odnosu do izhodiščne osebe. Med njimi je šestnajst vnukov in enajst vnukinj. En procent (osemnajst oseb) izhodiščnih oseb je živel v stanovanju tudi z materjo in ravno toliko tudi z očetom. Nekaj manj oseb (petnajst) jih je z lastniki delilo stanovanje in za njih delalo kot kuharica. En odstotek sstanovalcev predstavljajo zeti (enajst oseb) izhodiščnih oseb. Ostala razmerja predstavljajo manj kot en odstotek razmerij do izhodiščnih oseb.

PRISOTNOST IZHODIŠČNIH OSEB

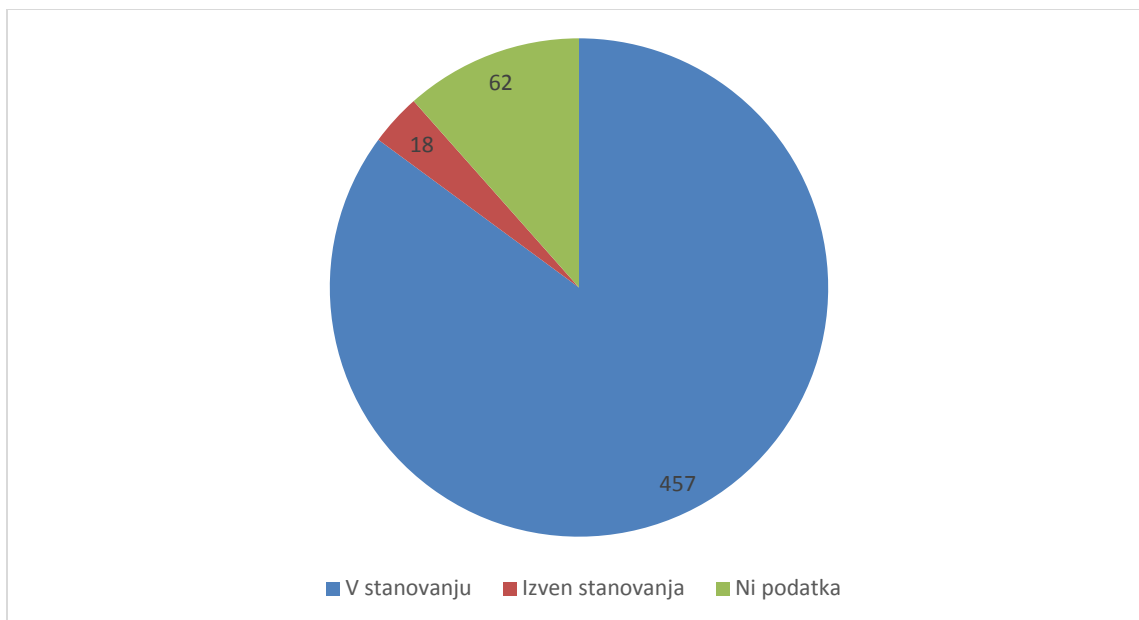
Iz grafikona je vidno, da je bila večina izhodiščnih oseb trajno prisotnih (šestnosemdeset odstotkov) in le dva odstotka začasno prisotnih. Za ostalih dvanajst odstotkov izhodiščnih oseb rubrika o prisotnosti ni bila izpolnjena.

Grafikon 8: Prisotnost izhodiščnih oseb

MESTO PREHRANJEVANJA IZHODIŠČNIH OSEB

Za petinosemdeset odstotkov izhodiščnih oseb je bilo za prehrano poskrbljeno znotraj stanovanja in le trije odstotki le-teh so morali za obroke poskrbeti izven stanovanja. Preostalih dvanajst odstotkov izhodiščnih oseb ni izpolnilo rubrike o tem ali je za njihovo prehrano poskrbljeno zunaj ali znotraj stanovanja.

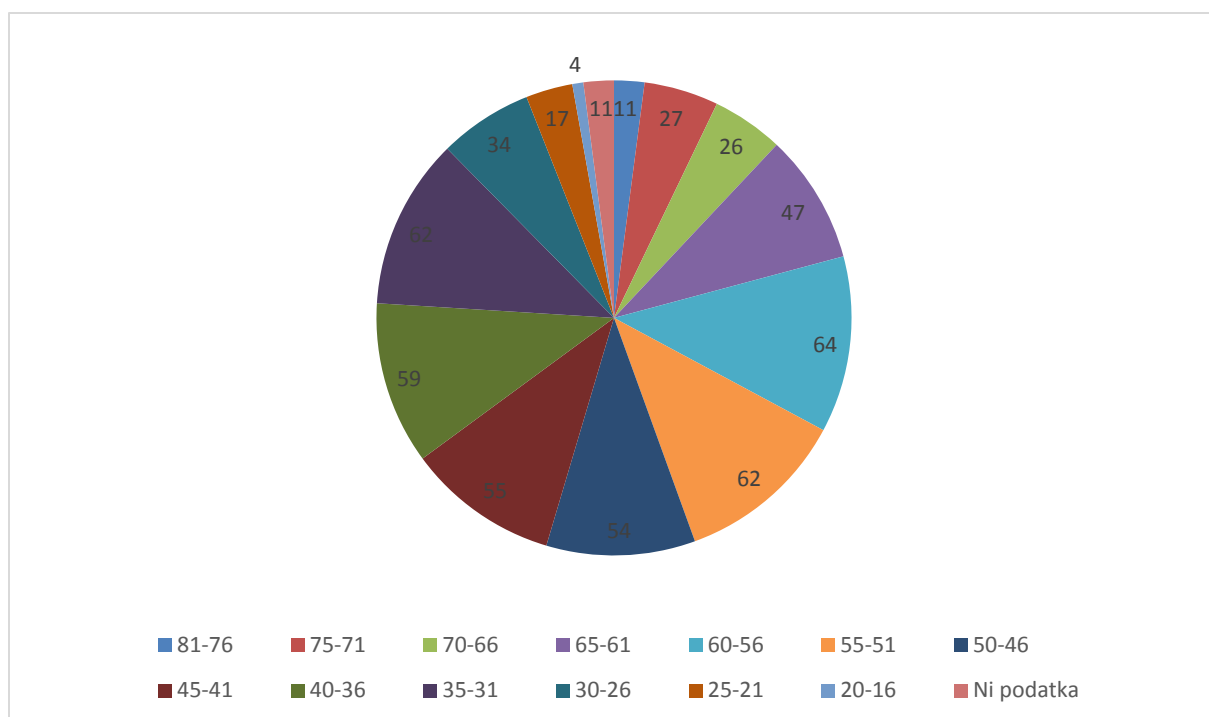
Grafikon 9: Mesto prehranjevanja izhodiščnih oseb

STAROST IZHODIŠČNIH OSEB

Izhodiščne osebe sem pri tej analizi razdelila na starostne skupine. Vsaka starostna skupina zajema obdobje petih let. Prvi grafikon prikazuje starost vseh izhodiščnih oseb, medtem ko tabela prikazuje zastopanost starostnih skupin (po odstotkih) glede na spol. V grafikonih so izvzete tri osebe za katere so bile navedene letnice rojstva pred 1840. Za te tri osebe so bile navedene letnice 1824 (moški), 1935 in 1939 (ženski). Za štiri osebe letnica rojstva ni podana, za dve sta podani števili petnajst in dvainšestdeset, zato nista bili vključeni v analizo. Prav tako pa sta bili iz analize izvzeti osebi, za kateri sta bili navedeni letnici rojstva 1947 in 1981, saj se osebi nista mogli roditi po popisu prebivalstva.

Iz grafikona razberemo, da je največ izhodiščnih oseb (dvanajst odstotkov) bilo rojenih med leti 1861 in 1865, torej so bili stari med šestinpetdeset in šestdeset let. Prav tako dvanajst odstotkov zavzemajo osebe stare petinpetdeset in enainpetdeset let, torej rojeni med leti 1866 in 1870 in nekoliko mlajša skupina med petintridesetim in enaintridesetim letom. Le odstotek manj zavzemata dve starostni skupini in sicer tista med petinštiridesetim in enainštiridesetim letom starosti, teh oseb je bilo petinpetdeset, ter med štiridesetim in šestintridesetim letom, v kateri je bilo devetinpetdeset izhodiščnih oseb. Deset odstotkov izhodiščnih oseb je bilo starih med petdeset in šestinštirideset let (štiriinpetdeset oseb). Devet odstotkov oseb je bilo v njihovi prvi polovici šestdesetih let. Nekoliko manj so zastopane starostne skupine med tridesetim in

šestindvajsetim letom starosti (sedem odstotkov) in osebe rojene med deli 1851 in 1846. V skupini med šestinšestdesetim in sedemdesetim letom in skupini med enainšestdesetim ter petinšestdesetim letom je po pet odstotkov izhodiščnih oseb. Najmanj zastopani sta skupini mladih med šestnajstim in petindvajsetim letom.

Grafikon 10: Starost izhodiščnih oseb

Spodnja tabela nam v odstotkih prikazuje zastopanost starostnih skupin glede na spol. Iz nje razberemo, da so najmočnejše zastopane staroste skupine srednjih let, od nekje tridesetega do petinpetdesetega leta. Pri ženskah je najmočnejše zastopana starostna skupina med petinšestdesetim in šestdesetim letom, kar bi lahko razložili s tem, da so zelo verjetno postale izhodiščna oseba po smrti soproga, če upoštevamo, da je sedemdeset odstotkov izhodiščnih oseb ženskega spola vdov. Izhodiščnih oseb mlajših od trideset let je zelo nizek procent, še posebej ženskega spola.

Spol/starost (leta)	81-76	75-71	70-66	65-61	60-56	55-51	50-46	45-41	40-36	35-31	30-26	25-21	20-16
Moški	2%	4%	4%	9%	9%	13%	10%	12%	12%	13%	7%	4%	1%
Ženske	3%	10%	8%	8%	22%	10%	10%	6%	9%	9%	5%	/	/

Tabela 3: Starost izhodiščnih oseb po spolu:

ZAKLJUČEK

V analizo vzetem popisu dela prebivalstva Ljubljane leta 1921, je bilo vključenih 2 400 oseb, od tega je bilo izhodiščnih oseb 536 iz česar dobimo podatek, da je v stanovanju povprečno stanovalo 4,5 ljudi. Stanovanja so si največkrat delili ožji družinski člani, saj skupaj sedeminšestdeset odstotkov sostanovalcev predstavljajo otroci (sedeminpetdeset odstotkov) in žene (devetnajst odstotkov).

Med izhodišnimi osebami je tri četrtine moških starih med trideset in petinpetdeset let. Izhodiščne osebe ženskega spola so večinoma nekoliko starejše, saj jih je bila dobra petina starih med petinpetdeset in šestdeset let. Med dotičnimi moškimi osebami prevladujejo poročeni, medtem ko so izhodiščne osebe ženskega spola bile najpogosteje vdove. Več kot polovica izhodiščnih oseb ni bila rojena v Ljubljani, vendar pa jih je šestinsedemdeset odstotkov imelo domovinsko pravico v Ljubljani. Šestinosedemdeset odstotkov oseb je bilo trajno prisotnih in le odstotek manj je imelo poskrbljeno za hrano znotraj stanovanja. Dva odstotka oseb sta imela v lasti tudi hišo izven Ljubljane. Med obravnavani osebami so bil številni poklici, največkrat, v desetini primerov, pa je bilo navedeno opravljanje dela delavca.

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA ZGODOVINO

ANALIZA POPISA PREBIVALCEV GLEDE NA PRISOTNOST

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtor: Nives Hribar

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, 2017

KAZALO

UVOD.....	20
1. ŠTEVILO POPISANIH OSEB GLEDE NA ULICO	21
2. PRISOTNOST POPISANIH OSEB	23
3. POPISANE OSEBE GLEDE NA PRISOTNOST V POSAMEZNI ULICI.....	24
4. ZAČASNO PRISOTNE OSEBE GLEDE NA POSAMEZNE ULICE	26
5. ZAČASNO PRISOTNE OSEBE GLEDE NA SPOL.....	28
6. ZAKLJUČEK	29

SEZNAM TABEL

Tabela 1:Število vseh popisanih oseb in število izhodiščnih oseb po ulicah.....	21
Tabela 2: Prisotnost oseb glede na ulice pri popisovanju z dne 20. Decembra 1921	24
Tabela 3: Začasno prisotne osebe glede na spol	28

SEZNAM GRAFOV

Graf 1: Analiza vseh popisanih oseb glede na prisotnost	23
Graf 2: Prisotnost oseb glede na prisotnost v posameznih ulicah v odstotkih.....	25
Graf 3: Začasno prisotne popisane osebe glede na posamezne ulice.....	26

UVOD

Pri analizi podatkov popisovanja ljubljanskih ulic sem se osredotočila na podatke o prisotnosti oseb. Pri popisovanju oseb je bilo možno izbirati med dvema možnostima, in sicer: trajna prisotnost, začasna prisotnost na dan popisovanja oseb, torej 20. decembra 1921. Ker med popisovanjem pri nekaterih osebah ni bilo podatka o prisotnosti, sem dodala še tretjo možnost – ni podatka.

Pri analizi sem upoštevala 16 ulic: Ilovca, Holzapflova ulica, Jenkova ulica, Glinska ulica, Gradaška ulica, Jeranova ulica, Ilirska ulica, Ižanska cesta, Gosposka ulica, Gosposvetska ulica, Simon Gregorčiča ulica, Gradišče, Jurčičev trg, Hrenova ulica, Hranilniška ulica ter Gasilska ulica. Vse ulice niso popisane v celoti, zato so podatki pomankljivi.

Za analizo sem upoštevala podatke 2394 popisanih oseb, saj so bili v Excel dokumentu tudi prazna polja, ki jih pri analizi nisem upoštevala.

Najprej sem se lotila analize števila popisanih oseb glede na ulice. Nato sem analizirala prisotnost vseh popisanih oseb v bazi podatkov ne glede na ulico, sledila pa je analiza prisotnosti oseb še glede na ulice. Nazadnje sem analizirala tudi začasno prisotne osebe glede na posamezne ulice, saj me je zanimal vzrok njihove začasne prisotnosti. Želela sem narediti tudi analizo prisotnosti glede na spol, vendar so podatki pomankljivi.

1. ŠTEVILO POPISANIH OSEB GLEDE NA ULICO

V prvem delu analize sem najprej preštela število izhodiščnih oseb ter število popisanih oseb na dan 20. decembra 1921 v posameznih ulicah. Pri tem delu analize nisem upoštevala prisotnosti.

ULICA	ŠTEVILO IZHODIŠČNIH OSEB	ŠTEVILO VSEH OSEB
Ilovca	62	310
Holzapflova ulica	8	27
Jenkova ulica	63	292
Glinska ulica	21	100
Gradaška ulica	26	137
Jeranova ulica	21	108
Ilirska ulica	57	286
Ižanska cesta	88	418
Gosposka ulica	10	49
Gospodsvetska ulica	6	37
Simon Gregorčičeva ulica	4	21
Gradišče	13	72
Jurčičev trg	5	19
Hrenova ulica	33	170
Hranilniška ulica	80	338
Gasilska ulica	2	10
SKUPAJ:	499	2394

Tabela 4: Število vseh popisanih oseb in število izhodiščnih oseb po ulicah

Iz tabele 1 je razvidno, da je bilo v bazi popisanih oseb kar 2394 oseb popisanih na dan 20. december 1921. V skupno število popisanih oseb pa so vštete tudi izhodiščne osebe, ki pa jih je bilo v bazi podatkov skupaj 499.

Največ popisanih prebivalcev je bilo na Ižanski cesti, kar 418 oseb oziroma 17,5% popisanih. Druga najštevilčnejša ulica je bila Hranilniška ulica, v kateri je bilo 338 popisanih oseb oziroma 14,1% vseh popisanih. Sledi Ilovca z 310 popisanimi osebami (12,9% popisanih oseb).

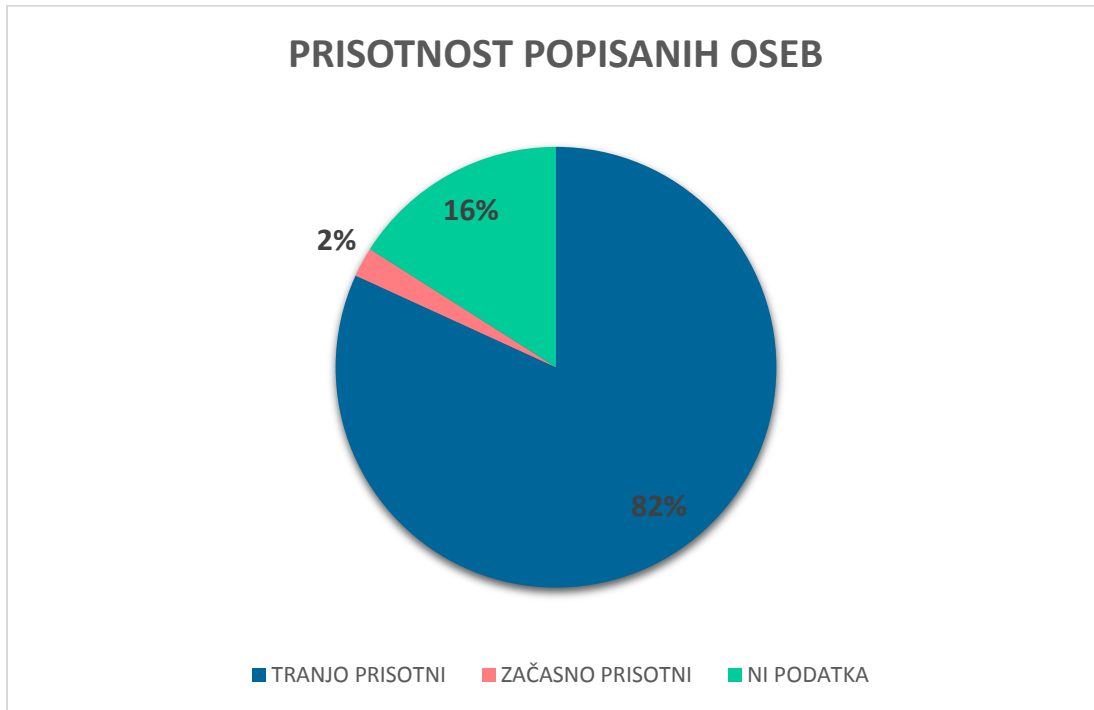
Najmanjše število popisanih je bilo v Gasilski ulici (10 popisanih oseb oziroma 0,4% od vseh popisanih) ter v Simon Gregorčičevi ulici (21 oseb oziroma 0,9% od vseh popisanih).

Kar se tiče izhodiščnih oseb, je največje število na Ižanski cesti (88 izhodiščnih oseb), sledi Hranilniška ulica. Število izhodiščnih oseb je najmanjši v Gasilski ulici (2 izhodiščni osebi) ter enako kot pri številu popisanih oseb, v Simon Gregorčičevi ulici (4 izhodiščne osebe).

Pri tej analizi je potrebno upoštevati dejstvo, da niso vse ulice popisane v celoti, zato je pomankljiv delež podatkov.

2. PRISOTNOST POPISANIH OSEB

Najprej sem analizirala vse tri možnosti (trajno, začasno, ni podatka) prisotnosti za celotno bazo popisanih oseb.

Graf 1: Analiza vseh popisanih oseb glede na prisotnost

Z analizo podatkov sem ugotovila, da je bilo po pričakovanjih največ oseb 20. decembra 1921 trajno prisotnih, gre kar za 82% oziroma za 1959 oseb. Bistveno več oseb (16%) ob popisovanju ni navedla podatka o prisotnosti, kar pomeni, da kar 383. oseb ni bilo niti začasno niti ne trajno prisotnih.

Manjši odstotek, natančneje 2% oseb (52 oseb), pa je bilo začasno prisotnih na dan popisovanja.

3. POPISANE OSEBE GLEDE NA PRISOTNOST V POSAMEZNI ULICI

V naslednji analizi sem analizirala vse tri možnosti prisotnosti oseb med posameznimi ulicami, ki so bile dne 20. decembra 1921 popisane.. Za vsako ulico sem analizirala podatek števila začasno, trajno prisotnih ter oseb, pri katerih med popisom ni bilo navedene prisotnosti.

ULICA	ŠTEVILO VSEH OSEB	TRANJO PRISOTNI	ZAČASNO PRISOTNI	NI PODATKA
Ilovca	310	296	7	7
Holzapflöva ulica	27	18	1	8
Jenkova ulica	292	217	8	67
Glinska ulica	100	77	1	22
Gradaška ulica	137	101	5	31
Jeranova ulica	108	76	9	23
Ilirska ulica	286	219	8	59
Ižanska cesta	418	363	4	51
Gosposka ulica	49	36	0	13
Gosposvetska ulica	37	32	0	5
Simon Gregorčičeva ulica	21	21	0	0
Gradišče	72	57	0	15
Jurčičev trg	19	14	0	5
Hrenova ulica	170	150	3	17
Hranilniška ulica	338	272	6	60
Gasilska ulica	10	10	0	0
SKUPAJ	2394	1959	52	383

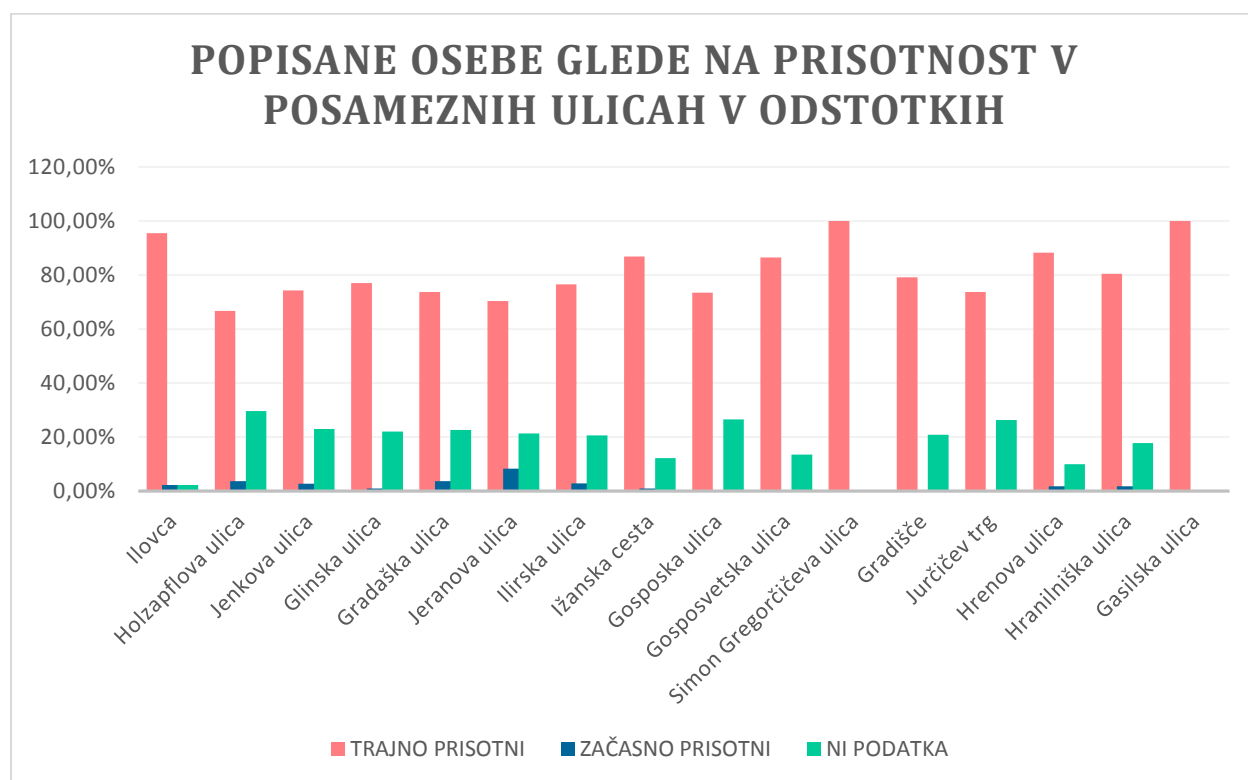
Tabela 5: Prisotnost oseb glede na ulice pri popisovanju z dne 20. Decembra 1921

Iz zgornje tabele je razvidno število popisanih oseb v posameznih ulicah ter kakšna je bila njihova prisotnost na dan 20. decembra 1921.

Iz tabele je razvidno, da je bilo največ trajno prisotnih popisanih oseb na Ižanski cesti (363 popisanih oseb), sledi Ilovca z 296 trajno prisotnimi ljudi in na tretjem mestu je Hranilniška ulica (272 popisanih oseb). Najmanj trajno prisotnih popisanih oseb je bilo v Gasilski ulici (10 oseb) ter na Jurčičevem trgu (14 oseb).

Sledijo podatki začasno prisotnih. Največ začasno prisotnih popisanih oseb je bilo v Jeranovi ulici (9 oseb), sledita Jenkova in Ilirska ulica (8 oseb) ter Ilovca (7 oseb). V Gasilski ulici, na Jurčičevem trgu, na Gradišču, v Simon Gregorčičevi ulici, na Gosposvetski ter na Gosposki ulici pa ni bilo ob popisu 20. decembra 1921 nobene začasno prisotne osebe.

V bazi podatkov pa so bile tudi popisane osebe, ki niso navedle svoje prisotnosti. Največ manjkajočih podatkov ima Jenkova ulica (67 oseb ni navedlo podatka), sledi Hranilniška ulica (60 oseb ni navedlo podatka) ter Ilirska ulica (59 oseb). Ulice, v kateri so popisane osebe v celoti pripisale svojo prisotnost so Gasilska ulica ter Simon Gregorčičeva ulica. Pri obeh ulicah gre za manjši ulici, v katerih so vse popisane osebe trajno prisotne ob popisu.

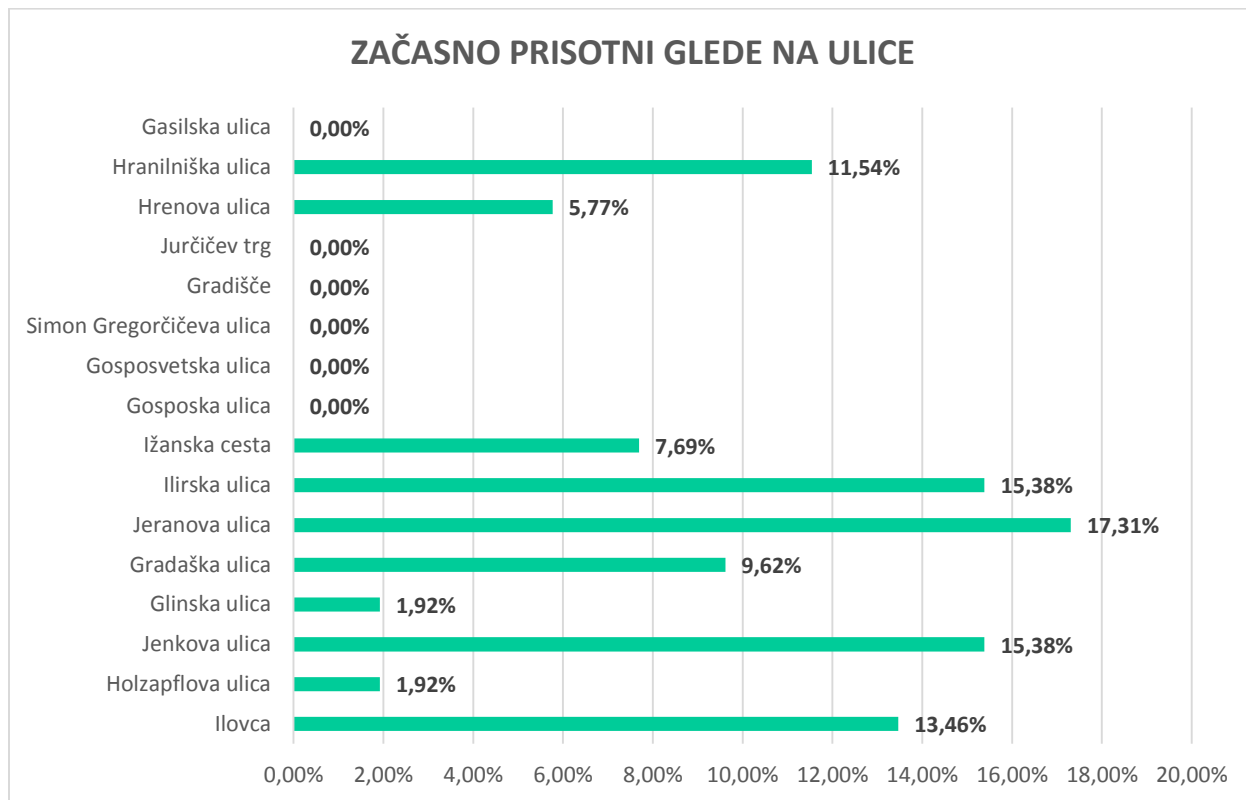

Graf 2: Prisotnost oseb glede na prisotnost v posameznih ulicah v odstotkih

Že zgoraj navedeno analizo nam lepo prikaže tudi graf 2, v katerem je razvidno, da je največ trajno prisotnih popisanih oseb v vseh ulicah, sledijo pa pomankljivi oziroma nenavedeni podatki o prisotnosti v posameznih ulicah.

4. ZAČASNO PRISOTNE OSEBE GLEDE NA POSAMEZNE ULICE

Pri analizi me je zanimalo tudi število oziroma odstotek začasno prisotnih oseb glede na ulice.

Graf 3: Začasno prisotne popisane osebe glede na posamezne ulice

Kot je že pokazala analiza zgoraj, je bilo največ začasno prisotnih popisanih oseb v Jeranovi ulici (9 popisanih oseb), sledita Jenkova ulica ter Ilirska ulica s 8. začasno prisotnimi osebami. Zanimivo je tudi, da v 6 ulicah ni bilo na dan popisa nobene začasno prisotne osebe.

Poiskala sem tudi razloge, zaradi česar so bile popisane osebe le začasno prisotne v določeni ulici. Najprej sem pogledala stanje v Jeranovi ulici, kjer je bilo največ začasno prisotnih oseb. Pri pregledu vseh 9 popisanih oseb sem ugotovila, da sta dve osebi poročeni, ena oseba ima vdovski status, preostalih 6 pa je samskih. Gre za delavce v tobačni industriji, ena oseba je služkinja, ena učiteljica, ena oseba je upokojena, ena tramvajski voznik ter dve šolski učenki. Torej gre pretežno za delavce ter učence, ki so le krajši čas prebivali v Jeranovi ulici.

Druga ulica, ki je imela več začasno prisotnih je bila Jenkova, v kateri je bilo ob popisu oseb 8 začasno prisotnih. Pri pregledu začasno prisotnih oseb sem naletela na vdovo ter družino iz Avstrije, v kateri so bili otroci (učenci) ter član opere. Tudi v Ilirski ulici je bilo v tistem času 8

začasno prisotnih oseb. Tudi tu so popisane osebe navajale, da so v podnajemniškem razmerju. Po poklicu so bili služkinja, izvršček, sodni pisarniški uradnik, akademik, gospodinja ter učenec. Torej kot je razvidno iz pregleda začasno prisotnih oseb, gre za raznorazne delavce, ki so le začasno prebivali v analiziranih ulicah.

5. ZAČASNO PRISOTNE OSEBE GLEDE NA SPOL

V analizi pa me je zanimal tudi delež začasno prisotnih popisanih oseb glede na spol.

ULICA	ZAČASNO PRISOTNI	MOŠKI	ŽENSKÉ
Ilovca	7	4	3
Holzapflova ulica	1		1
Jenkova ulica	8	5	3
Glinska ulica	1		1
Gradaška ulica	5	2	3
Jeranova ulica	9	3	6
Ilirska ulica	8	4	4
Ižanska cesta	4	3	1
Gosposka ulica	0		
Gosposvetska ulica	0		
Simon Gregorčičeva ulica	0		
Gradišče	0		
Jurčičev trg	0		
Hrenova ulica	3	1	2
Hranilniška ulica	6	4	2
Gasilska ulica	0		
SKUPAJ:	52	26	26

Tabela 6: Začasno prisotne osebe glede na spol

Zgornja tabela 3 prikazuje presenetljivo analizo in sicer, da je število začasnih prisotnih oseb po spolu enak. Skupaj je bilo število začasno prisotnih po vseh analiziranih ulicah 56 oseb, od tega je $\frac{1}{2}$ moških ter $\frac{1}{2}$ žensk. Če bolj natančno pogledamo tabelo vidimo, da je največ žensk začasno prisotnih v Jeranovi ulici, največ moških pa v Jenkovi ulici.

6. ZAKLJUČEK

Z analizo popisa prebivalstva glede na prisotnost sem ugotovila, da je največ popisanih oseb trajno prisotnih. Zanimiva mi je bila razlika glede na ulice, vendar so seveda podatki različni, kajti gre za različno velike ulice in za ulice z različnim številom prebivalcev. Ugotovila sem tudi, da je veliko popisanih oseb imelo manjko, saj so podatki pomankljivo popisani oziroma jih sama oseba ni izpolnila. Tako je moja analiza popisa prebivalstva glede na prisotnost pomankljiva, saj sem zaradi številčnosti manjkajočih podatkov določila novo spremenljivko – ni podatkov. Presenetila me je tudi analiza začasno prisotnih oseb glede na spol, kajti število začasno priseljenih je bilo enako.

Z analizo sem tudi ugotovila, da je bilo največ popisanege prebivalstva v 16. ulicah trajno prisotnih na dan popisa, torej 20. decembra 1921.

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA ZGODOVINO

**ANALIZA PREBIVALSTVA IZBRANIH
LJUBLJANSKIH ULIC IZ LETA 1921 –
ANALIZA KRAJEV ROJSTVA**

IZBRANA POGLAVJA IZ SODOBNE SLOVENSKE LOKALNE ZGODOVINE

Mentor:
doc. dr. Bojan Balkovec

Avtorica:
Sindi Časar

Ljubljana, 2017

KAZALO

1. UVOD	32
2. ANALIZA O ROJSTNEM KRAJU NA OBMOČJU SLOVENIJE IN IZVEN NJE	33
3. ANALIZA ROJENIH NA OBMOČJU SLOVENIJE	34
4. ANALIZA OSEB Z ROJSTNIM KRAJEM IZVEN SLOVENIJE	38
5. SKLEP	43

1. UVOD

Analizo sem izvedla s skupnega popisa ljubljanskega prebivalstva iz leta 1921, ki smo ga opravili za: Jeranovo ulico, Gradaško ulico, Glinsko ulico, Jenkovo ulico, Holzapflovo ulico, Ižansko cesto, Ilovco, Ilirsko ulico, Hrenovo ulico, Hranilniško cesto, Gosposko ulico, Simon Gregorčičevo ulico, Gradišče, Gasilko cesto in Jurčičev trg.

Pri analizi, ki je bolj kvantitativne narave, sem se osredotočila na podatke o kraju rojstva oseb iz popisa. Celotno bazo popisa tvori 2360 oseb. Upoštevala in analizirala sem 2339 popisanih oseb, saj v popisu pri določenih osebah podatek o kraju rojstva manjka ali pa je neberljiv. Po tem takem je manjkajočih oz. izločenih 21 oseb ali 0, 89%, kar ne predstavlja prevelike statistične vrednosti in naj ne bi imela vpliva na analizo.

Poleg tega, da pri določenih osebah ni vpisa rojstnega kraja oz. da je kraj neberljiv je težava tudi v tem, da so pod podatek rojstva poleg rojstnega kraja vpisovali še občino in politični okraj (glavarstvo). Le-to je očitno bilo konfuzno, saj od treh podatkov vpisujejo le en podatek, ki je večinoma mesto, pokrajino ali le država. Obenem pa moremo vzeti v zakup, da se je zemljevid v teh letih nekoliko spreminjal. Tako sem morala paziti tudi na to, da določeni kraji, ki so leta 1921 oz. ko so bile osebe rojene- zapisa rojstva pod državo Italijo, danes spadajo npr. pod Hrvaško, Slovenijo ipd.

Nepopolno zapisane podatke sem tako morala v analizah prilagoditi oz. upoštevati. Pri analizi sem poskušal imena krajev poenotiti do te mere, da je bilo ime kraja zapisano v najpogosteje uporabljeni obliki oz. sem ga zapisala v slovenščini. V večino primerih razlik ni bilo. Primeri razlik:

St. Peter, Kras = Šempeter na Krasu (staro ime za Pivko)

St. Vid = Šentvid (predel Ljubljane ali Šentvid pri Stični)

St. Jošt = Šentjošt nad Horjulom

Dev. M. v Polju = Devica Marija Vnebovzeta v Polju; od leta 1947 predel Ljubljane imenovan le Polje

Zatičina = staro ime za Stično

Od obravnavanih oseb je imelo 2124 oseb kraj rojstva znotraj ozemlja današnje Republike Slovenije. 215 oseb pa je bilo rojenih v krajih izven ozemlja današnje Republike Slovenije.

V nalogi sem analizirala več stvari, in sicer število navedenih rojstnih krajev na območju današnje Slovenije in rojstnimi kraji izven nje. V drugem delu sem analizirala območje

Republike Slovenije in ga glede na rojstne kraje razdelila v statistične regije. Posebej sem naredila še tabelo s kraji v Osrednjeslovenski statistični regiji kjer je največ rojenih. V zadnjem delu pa sem analizirala še osebe s rojstnim krajem izven območja današnje Slovenije, in sicer preko podatkov o njihovi narodnosti, spolu in poklicu.

2. ANALIZA O ROJSTNEM KRAJU NA OBMOČJU SLOVENIJE IN IZVEN NJE

Prva analiza podaja podatke o rojstni državi obravnavanih oseb iz popisa prebivalstva Ljubljane iz leta 1921. Cilj je bil ugotoviti delež in število oseb, ki so bile rojene na ozemlju današnje Republike Slovenije ter tistih, ki so bili rojeni izven današnjih meja RS. Pri analizi sem se odločila za predstavitev preko držav, saj tako dobimo vsaj približen pogled na deleže. Od obravnavanih oseb ima 2124 oseb kraj rojstva znotraj ozemlja današnje Republike Slovenije. 215 oseb pa je bilo rojenih v krajih izven ozemlja današnje Republike Slovenije. Bližnje države sem združila zaradi njihovega že tako majhnega števila.

DRŽAVA ROJSTVA	ŠTEVILO OSEB	DELEŽ OD CELOTE (%)
Slovenija	2124	90,81%
Avstrija	59	2,52%
Hrvaška	47	2,01%
Italija	47	2,01%
Češka, Slovaška	23	0,98%
Nemčija	9	0,38%
Srbija, BIH, Romunija	9	0,38%
Rusija, Ukrajina	8	0,34%
Amerika	6	0,26%
Madžarska	3	0,13%
Poljska	3	0,13%
Švica	1	0,04%
VSE SKUPAJ	2339	100,00%

Tabela 1: Število oseb po posameznih državah

Kot vidimo v tabeli, je iz ljubljanskega popisa določenih ulic rojstni kraj večine na območju današnje Republike Slovenije. Med drugimi državami, ki jih je popisano prebivalstvo navedlo

kot rojstni kraj/ držav vse skupaj predstavlja približno 9,2 %. Od teh 9,2 % jih je največ rojenih na območju današnje Avstrije, z 2% pa nato sledita še današnji območji države Hrvaške in Italije. Slab procent ljubljanskega prebivalstva pa je bil po popisu iz leta 1921 rojen na območju današnje Češke in Slovaške. Vsi drugi rojstni kraji so na območjih, ki procentualno ne predstavljajo niti 1 % celotne baze.

3. ANALIZA ROJENIH NA OBMOČJU SLOVENIJE

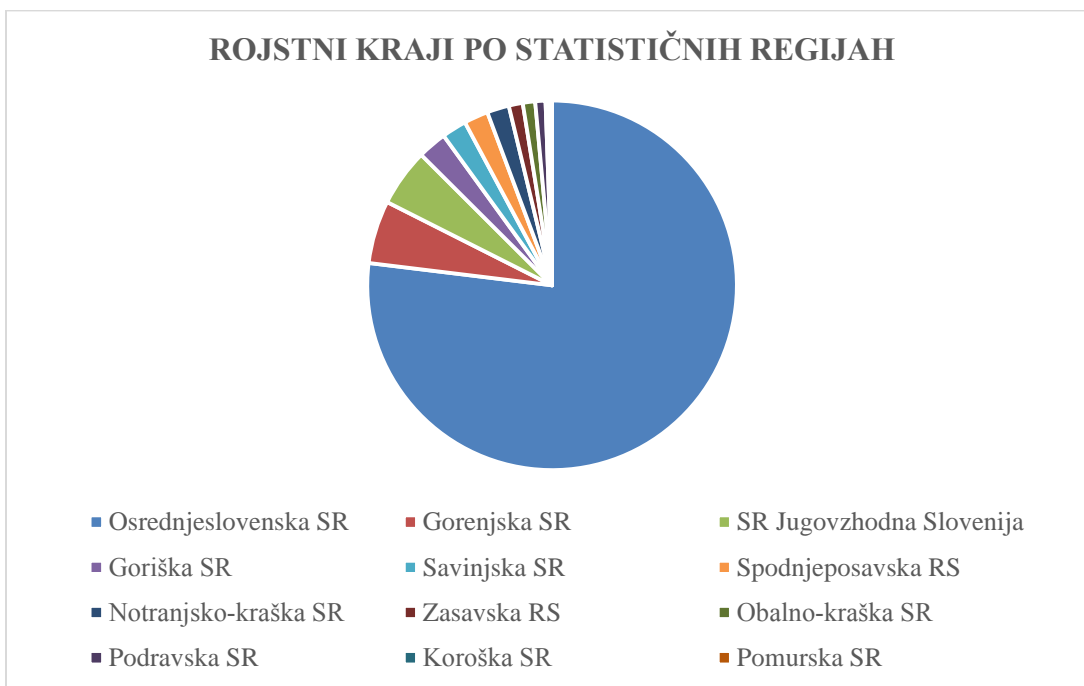
V tem delu analize sem analizirala le osebe z navedenim rojstnim krajem, ki se danes nahaja na območju Republike Slovenije. Teh oseb je bilo 2124 in so predstavljajo 90,81 % cele uporabljene baze. Zanimala so me predvsem lokacije rojstnih krajev. Sam prikaz števila oseb po posameznik krajih bi bil nesmisel, zato sem se odločila prikazati podatke glede na današnjo delitev Slovenije - po statističnih regijah. Pri vsaki statistični regiji sem napisala tri najbolj pogostejše navedene kraje rojstva v regiji.

STATISTIČNE REGIJE SLOVENIJE	ŠTEVILO OSEB	NAJBOLJ POGOSTI KRAJI ROJSTEV V STATISTIČNI REGIJI SLOVENIJE
Osrednjeslovenska SR	1634	Ljubljana, Ilovca, Litija
Gorenjska SR	117	Kranj, Radovljica, Škofja Loka
SR Jugovzhodna Slovenija	107	Novo mesto, Šentrupert, Ribnica, Kočevje
Goriška SR	54	Idrija, Gorica, Tolmin
Savinjska SR	46	Celje, Šoštanj, Zidani most
Spodnjeposavska RS	45	Krško, Brežice, Sevnica
Notranjsko-kraška SR	41	Postojna, Cerknica, Pivka
Zasavska RS	26	Sežana, Divača, Komen
Obalno-kraška SR	23	Trbovlje, Zagorje ob Savi, Hrastnik
Podravska SR	19	Ptuj, Maribor, Ptujška gora
Koroška SR	7	Leše, Prevalje, Brezno
Pomurska SR	5	Ljutomer, Lendava

Tabela 2: Rojstni kraji v RS po statističnih regijah

Kot vidimo je večina popisane prebivalstva leta 1921 rojena na območju Osrednjeslovenske statistične regije – kar 76,93 %. Pričakovano sledijo osebe rojene v statističnih regijah, ki so ob meji z Osrednjeslovensko. Tako sledijo Gorenjska SR (5,5%), SR Jugovzhodne Slovenije

(5,03%) in Goriška SR (2,54%). Zelo malo oseb pa je bilo rojenih v najbolj oddaljenih statističnih regijah – Koroška in Pomurska SR.

Graf 1: Tortni graf prikaza rojstnih krajev po statističnih regijah

Podrobneje pa sem prikazala še osebe, ki so svoje rojstne kraje navedle v današnji Osrednjeslovenski statistični regiji. Le-te sem razdelila po današnjih občinah v tej regiji. Podatke sem morala zaradi nepopolnih popisov malce prilagoditi. Tako sem, kjer je podatek o rojstnem kraju manjka obenem pa imel podatek o takratni občini in glavarstvu vpisala podatek občine kot rojstni kraj osebe. Le tako sem lahko prišla do najbolj natančnih številok za analizo. Določenih krajev rojstva natančneje ni bilo mogoče določiti.

ROJSTNI KRAJI V OSREDNJESLOVENSKE STATISTIČNI REGIJI	ŠTEVILO OSEB	DELEŽ OD CELOTE (%)
Mesto Ljubljana in današnja mestna občina Ljubljana	1289	78,89%
Ilovca ¹ (predel Ljubljane)	43	2,63%
Litija	41	2,51%

¹ Današnje ime Ilovica; vendar ne naselje v občini Vojnik.

Škofljica ²	27	1,65%
Grosuplje	26	1,59%
Vrhnika	24	1,47%
Kamnik	23	1,41%
Ig	18	1,10%
Logatec	18	1,10%
Brezovica	14	0,86%
Lukovica	13	0,80%
Ivančna Gorica	13	0,80%
Medvode	13	0,80%
Velike Lašče	12	0,73%
Dobrova-Polhov Gradec	10	0,61%
Borovnica	8	0,49%
Šmartno pri Litiji ³	7	0,43%
Vodice	6	0,37%
Moravče	6	0,37%
Horjul	5	0,31%
Dol pri Ljubljani	5	0,31%
Mengeš	5	0,31%
Domžale	5	0,31%
Komenda	3	0,18%

Tabela 3: Število oseb rojenih v Osrednjeslovenski statistični regiji

Večina je označila za rojstni kraj mesto Ljubljana oz. kraj ali predel znotraj današnje mestne občine. To število oseb predstavlja kar 78,88% celotne Osrednjeslovenske statistične regije. Za boljšo preglednost sem naredila še razpredelnico oseb z rojstnim krajev v današnji mestni občini Ljubljana. Bolj podrobnega pregleda rojstnih krajev oz. predelov ni mogoče narediti, saj je večina oseb za rojstni kraj navedla le mesto Ljubljana in ne njenega predela.

² Ponekod označen tudi kot Škoflca.

³ Poznamo več krajev, ki se začnejo s Šmartno (npr. Šmartno ob Paki, Šmartno pri Litiji, Šmartno pri Slovenj Gradcu, itd.). Številka oseb se zagotovo ne nanaša na isti kraj. Točnega števila žal ni moč ugotoviti.

ROJSTNI KRAJI NA OBMOČJU DANAŠNJE MESTNE OBČINE LJUBLJANA	ŠTEVILO OSEB
Ljubljana	1107
Šiška ⁴ (predel Ljubljane)	22
Šentvid (predel Ljubljane)	20
Črna vas (naselje v občini Ljubljana)	14
Šmartno ⁵ (predel Ljubljane)	12
Ježica (predel Ljubljane)	12
Rudnik (predel Ljubljane)	11
Vič (predel Ljubljane)	9
Udmat ⁶ (predel Ljubljane)	9
Devica Marija Vnebovzeta v Polju ⁷ (predel Ljubljane)	9
Lipe (naselje v občini Ljubljana)	8
Črnuče ⁸ (predel Ljubljane)	6
Rožna dolina (predel Ljubljane)	6
Zalog (predel Ljubljane)	5
Trnovo (predel Ljubljane)	5
Tacen (prede Ljubljane)	4
Glince (predel Ljubljane)	4
Bizovik (predel Ljubljane)	4
Koseze (predelj Ljubljane)	4
Hrušica (predel Ljubljane)	4
Moste (predel Ljubljane)	4

⁴ Združila sem osebe, ki so v popisu napisali kraj rojstva sp. Šiška, zg. Šiška in samo Šiška.

⁵ V popisu zasledimo kot Šmartno pod Šmartno goro.

⁶ Danes znan kot Vodmat.

⁷ Danes predel poimenovan Polje.

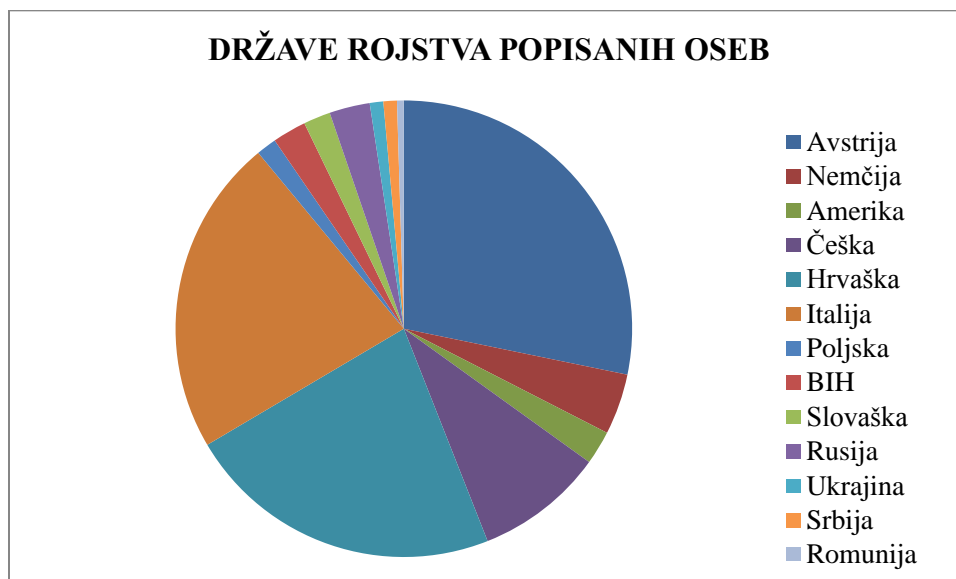
⁸ V popisu zapisan kot Črnuče.

Gradišče (predel Ljubljane)	3
Gamelje (naelje v občini Ljubljana)	3
Srebenje (predel Ljubljane)	1
Dravje (predel Ljubljane)	1
Štepanja vas (predel Ljubljane)	1
Janče (predel Ljubljane)	1

Tabela 4: Število oseb rojenih v Ljubljani in današnji občini Ljubljana

4. ANALIZA OSEB Z ROJSTNIM KRAJEM IZVEN SLOVENIJE

V zadnji analizi sem se posvetila peščici popisane prebivalstva, ki je navedla svoj rojstni kraj izven današnje Republike Slovenije. Le teh je bilo, kot sem že ugotovila v prvi analizi le slabih 10% celotne baze. Teh 10% je glede na navedeno rojstno državo prikazanih v grafu.

Graf 2: Prikaz držav glede rojstnega kraja, razen RS.

Ker gre za relativno malo število oseb rojenih zunaj današnje RS, jih bom analizirala po državah glede na njihovo zapisano narodnost in analizirala spolno sestavo ter navedla poklice. Glede na podatek o narodnosti lahko sklepamo, če gre za osebe z državljanstvom takratne države Kraljevine SHS ali gre za priseljence, ki so v Ljubljani že nekaj časa ter so tu prebivali zaradi službenih ali drugih obveznosti in razlogov.

V spodnji tabeli so našteje vse osebe, ki prihajajo iz tujih držav. Število oseb, ki prihajajo iz posamezne države sem razdelila glede na zapisano narodnost, katera sicer jasno izraža pripadnost posameznika do določenega naroda. Vendar je treba vzeti v zakup, da je to čas ko se

je meja na tem območju zelo spreminjala. Večina oseb, z rojstnim krajem v Italiji, Avstriji in na Hrvaškem ima svoj rojstni kraj tik ob meji z Republiko Slovenijo. Določeni kraji so leta 1921 spadali pod sosednje države in temu je tudi danes tako, ali pa tudi ne. Predvsem meje z Italijo In Avstrijo so se skozi zgodovino večkrat spreminjale. Obenem so pri narodnosti bolj pisali krajevna imena, le redko države.

DRŽAVE ROJSTVA	ŠTEVILO OSEB	NARODNOST
Avstrija	41	Ljubljana
	10	Celovec, Avstrija
	2	Češka
	1	Trst
	2	ni napisano in ni državljan
Nemčija	5	Borovnica, Ljubljana
	3	Nemčija
	1	Petrovaradin (Srbija)
Amerika	6	Ljubljana
Češka	10	Češka (Praga, Böhmen)
	9	Ljubljana
Srbija	2	Ljubljana
	1	Srijem (Srbija)
Slovaška	1	Slovenija
	3	Trenčín, Kyanche
BIH	4	Ljubljana
	1	Petrovaradin (Srbija)
Poljska	3	Ljubljana
Italija	37	Ljubljana
	5	Trst, Italija
	4	Benečija
Hrvaška	36	Ljubljana
	2	Švica
	6	Zagreb, Istra (Hrvaška)

	1	Pazin, Italija*
	1	ni napisano
Rusija	4	Kičev, Rusija
	2	Ljubljana
Ukrajina	2	Poltara (Ukrajina)
Romunija	1	Ljubljana

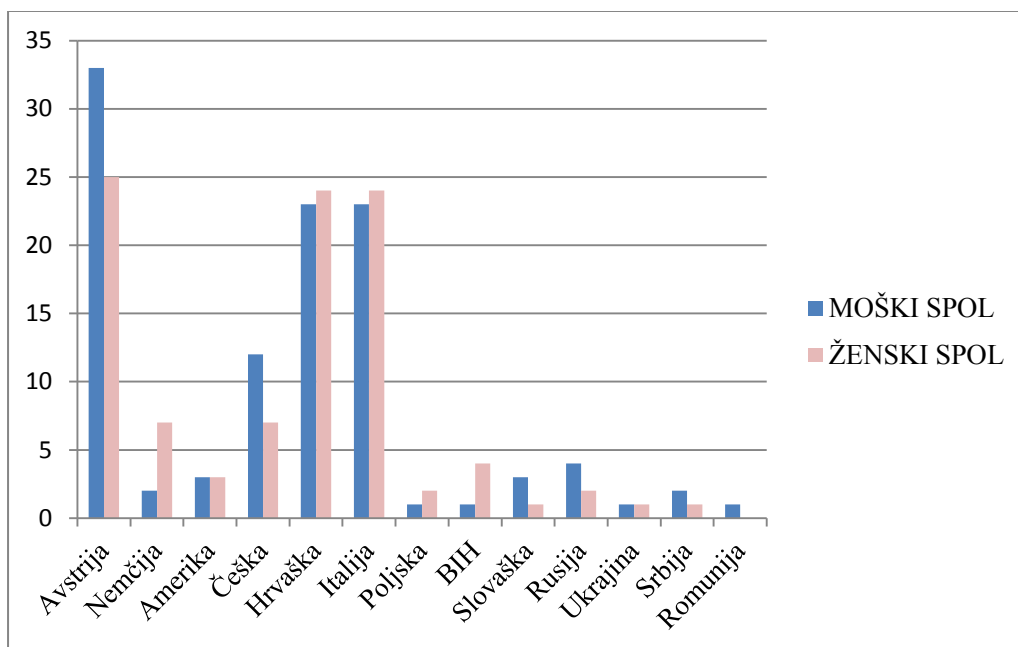
Tabela 5: Osebe rojene izven RS po narodnosti

Pri osebah z rojstnim krajem v današnji Avstriji in Italiji je večina napisala kot narodnost Ljubljana.

Sledi razpredelnica s spolno sestavo oseb s tujim rojstnim krajem.

DRŽAVE ROJSTVA	ŠTEVILO VSEH OSEB	MOŠKI SPOL	ŽENSKI SPOL
Avstrija	59	33	25
Nemčija	9	2	7
Amerika	6	3	3
Češka	19	12	7
Hrvaška	47	23	24
Italija	47	23	24
Poljska	3	1	2
BIH	5	1	4
Slovaška	4	3	1
Rusija	6	4	2
Ukrajina	2	1	1
Srbija	2	2	1
Romunija	1	1	//

Tabela 6: Spolna sestava oseb rojenih izven RS

Graf 3: Prikazuje spolno sestavo glede na državo rojstva po popisu.

Kot je videti iz tabele in grafa so osebe z rojstnim krajem izven RS po spolni sestavi za določene države različne. Največja razlika, kjer prevladuje moški je z avstrijskega današnjega območja. Za Hrvaško in Italijo je graf enak, za eno osebo so številčnejši moški. Države, kjer je več popisanih žensk so s področja današnjega območja Nemčije, Rusije in BIH.

Za konec sem se lotila še poklicne sestave po spolu in državi rojstva oseb rojenih izven območja Republike Slovenije. Pri vsaki državi so naštetih poklici za moški in posebej za ženski spol. Pri veliko osebah ni pripisan poklic zato se nisem ukvarjala s številkami. Z tabelo sem skušala le prikazati raznolikost poklicev oseb rojenih na območjih izven današnjih meja RS.

DRŽAVE ROJSTVA	POKLICI MOŠKEGA SPOLA	POKLICI ŽENSKEGA SPOLA
Avstrija	brivec, davčni oficir, delavec, kretnik južne železnice, akademik, učenec (4), uradnik, strugarski mojster, dijak (4), čevljarški vajenec, delavec železnice, vajenec	gospodinja (4), prodajalka (2), postrežnica, poštna aspirantka, poslovodja, zasebnica, kuharica, šivilja-učenka, mestna uboga (2), učiteljica, učenka, služkinja
Nemčija	tiskarski nadstrojnik, gimnazijski profesor	mehanični vajenec, kuharica, služkinja, učenka

Amerika	čevljarški mojster, učenec, dijak	dijakinja, kmetovalka
Češka	cerkovnik, uradnik, godbenik, pristojni upravnik južne železnice, član orkestra v operi Ljubljana, skladiščni delavec juž. Železnice, črkostavec	kuharica (2), branjevka, vrediteljica pogrebov
Hrvaška	carinik, voznik, višji revident juž. Železnice, trgovski potnik, klepar, slikar, delavec, mizarški pomočnik, hlapec, član narod. Godalnega orkestra, pom. Delavec, prof. na gimnaziji Ljubljana, kotlar juž. železnice, ključavničar juž. železnice, visokošolec, dijak, privatne ure za glasovir ⁹ , poštni uradni sluga, užitkar, finančni računski svetnik	gospodinja (6), uradnica (2), šivilja, služkinja, pomočnica šivilje, članica narodnega gledališča
Italija	trgovec in gostilničar, študent tehn., učenec (3), konservatorist in član operskega orkestra, mestni mag. služb., železničar južne železnice, urar, mizar, monteur, mestni uboga, strojevodja, zidar, strojevodja juž. železnice, sluga, uslužbenec juž. železnice, zasebni uradnik, šped. uradnik	gospodinja (3), dijakinja (2), učenka meščanske šole (2), šiviljska pomočnica, poštna aspirantka, služkinja, dijakinja trg. Akademije
Poljska	učenec	trgovka, dijakinja

⁹ učitelj klavirja

BIH	//	oficijantinja pošte, učenka, suplenška mestn. dekl. liceja, gospodinja
Slovaška	piskrovezač (2), čevljar	//
Rusija	pek. Mojster, delavec tovarne za klej, laborant	dijakinja univerze
Ukrajina	višješolec	višješolka
Srbija	brzojavni mojster, zasebni uradnik	gojenka mest. dokt. liceja
Romunija	branjevka	//

Tabela 7: Poklici oseb rojeni izven RS razdeljeni po spolu

5. SKLEP

Z analizo kraja rojstev iz ljubljanskega popisa prebivalstva sem skušala kolikor se da natančno analizirati in določati lokacije oz. območje rojstnega kraja, države. Delo je bilo kar oteženo, saj so se kraji podvajali, bili neberljivi, podani pod različne občine in glavarstva. Velikokrat ni bilo mogoče določiti dotičnega kraja, saj je bil pripisan le podatek Ljubljana. Zaradi pomanjkanja ali neustreznosti nekaterih podatkov so pri analizi prisotne napake, kjer gre za majhna statistična odstopanja in posledično neustreznost rezultatov.

Analizirala sem dvoplastno, in sicer osebe rojene na današnjem območju Republike Slovenije in osebe rojene izven nje. Podatek, da bo v popisu ljubljanskega prebivalstva leta 1921 večina oseb rojena na območju RS ni presenetljiva. Presenetljivo je, da je drugje rojenih oseb le slabih 10 %, pa še večina teh je z obmejnih krajev RS. Edina država, ki se jo omenja kot rojstni kraj nekaterih oseb izven Evrope je Amerika.

Skozi cel popis izbranih ulic prednjači podatek rojstva v Osrednjeslovenski statistični regiji ter rojstno mesto Ljubljana.

Z analizami rojenih izven RS sem želela ugotoviti tudi nekaj več kar sem prikazala v tabelah skozi podatke o spolni sestavi, narodnosti in poklicni sestavi glede na spol ipd.

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za zgodovino

Doroteja Jančar

Analiza spolne strukture prebivalstva izbranih ljubljskih ulic

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine
Seminarska naloga

Ljubljana, 2017

KAZALO

KAZALO GRAFOV:.....	45
KAZALO TABEL:	45
1. UVOD.....	46
2. DELEŽ MOŠKEGA IN DELEŽ ŽENSKEGA PREBIVALSTVA	47
3. DELEŽ MOŠKIH IN DELEŽ ŽENSK GLEDE NA STAN	48
4. DELEŽ UČENCEV GLEDE NA SPOL.....	50
5. DELEŽ DIJAKOV GLEDE NA SPOL	51
6. DELEŽ DELAVCEV GLEDE NA SPOL.....	52
7. DELEŽ KMETOV GLEDE NA SPOL	53
8. DELEŽ IZHODIŠČNIH OSEB GLEDE NA SPOL	53
9. DELEŽ PODNAJEMNIKOV GLEDE NA SPOL	54
10. PREBIVALSTVENA PIRAMIDA.....	54
11. SKLEP	56

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Delež moškega in delež ženskega prebivalstva.....	47
Graf 2: Delež moškega prebivalstva glede na stan.	49
Graf 3: Delež ženskega prebivalstva glede na stan.....	50
Graf 4: Delež učencev glede na spol.....	51
Graf 5: Delež dijakov glede na spol.....	52
Graf 6: Delež delavcev glede na spol.....	52
Graf 7: Delež kmetov glede na spol.....	53
Graf 8: Delež izhodiščnih oseb glede na spol.	54
Graf 9: Delež podnajemnikov glede na spol.....	54
Graf 10: Prebivalstvena piramida.	55

KAZALO TABEL

Tabela 1: Porazdelitev deleža moških in deleža žensk po ulicah.....	48
Tabela 2: Delež moških in delež žensk glede na stan	49

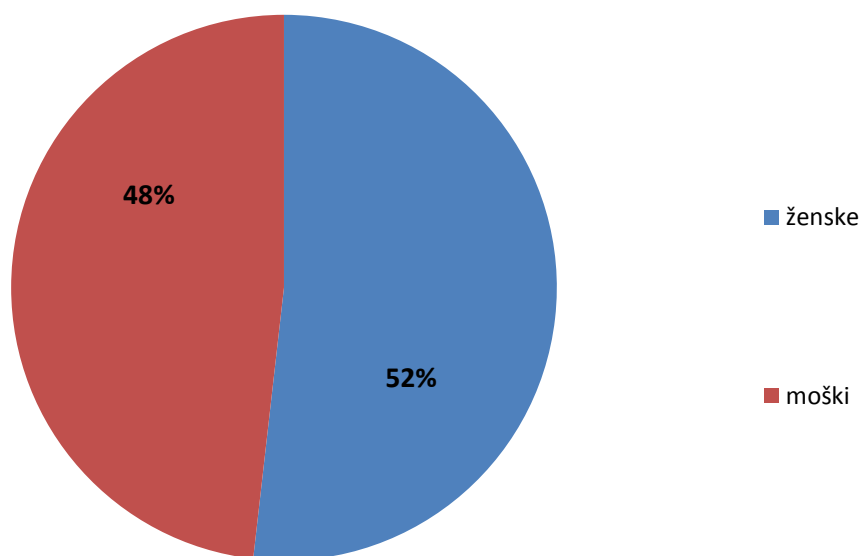
1. UVOD

V tej seminarski nalogi bom predstavila analizo spolne strukture prebivalstva izbranih ljubljanskih ulic. Za analiziranje bom uporabila program Excel. Analizo bom pripravila z 2388 oseb izbranih ljubljanskih ulic. Najprej bom predstavila, kolikšen je delež moškega in kolikšen je delež ženskega prebivalstva na splošno v izbranih ljubljanskih ulicah. V nadaljevanju bom predstavila, kolikšen delež moških in kolikšen delež žensk pa predstavlja v posamezni izbrani ljubljanski ulici (izbranih ljubljanskih ulic je 16). Za tem sledi analiza deleža moških in žensk glede na njihov stan, nato pa sem še analizirala, kolikšen je delež učencev glede na spol, kolikšen je delež dijakov glede na spol, kolikšen je delež delavcev glede na spol, kolikšen je delež kmetov glede na spol, kolikšen je delež izhodiščnih oseb glede na spol, kolikšen delež je podnajemnikov glede na spol izbranih ljubljanskih ulicah. Na koncu pa bom oblikovala še starostno piramido prebivalstva izbranih ljubljanskih ulic. Za lažjo prestavo pa bom ob analizi pripela še posamezne grafe in tabele, katere bodo prikazovale pridobljene rezultate analize.

2. DELEŽ MOŠKEGA IN DELEŽ ŽENSKEGA PREBIVALSTVA

Pri analizi sem od začetnih 2412 popisanih oseb iz izbranih ljubljanskih ulicah izključila 24 elementov, pri katerih nisem mogla razbrati njihovega spola. Spol sem določila na podlagi imena, ki so ga podali ob popisu v letu 1921. Tako sem v nadaljevanju analizirala spol pri 2388 popisanih oseb izbranih ljubljanskih ulicah.

Delež moških v popisu izbranih ljubljanskih ulicah znaša 48% vsega popisanege prebivalstva v letu 1921, delež žensk pa znaša nekoliko več kot delež moških v popisu izbranih ljubljanskih ulicah in sicer znaša 52%. Spodaj pripenjam graf 1 za lažjo predstavo deleža moškega in delež ženskega prebivalstva.

Graf 4: Delež moškega in delež ženskega prebivalstva

V spodnji tabeli 1 je predstavljen delež moškega prebivalstva in delež ženskega prebivalstva v posamezni izbrani ulici. Iz tabele lahko razberemo, da v večini izbranih ljubljanskih ulicah prevladujejo ženske, le v Grasilski ulici, Holzapfovi ulici, prav tako na Hranilniški cesti in v Ilovici ne prevladuje delež ženskega prebivalstva, le tam je delež moških nekoliko večji.

ime ulice	skupno število	moški	ženske	delež moških v %	delež žensk v %
Glinska ulica	99	49	50	46,5	53,5
Gosposka ulica	48	24	24	43,8	56,3
Gospovetska cesta	37	17	20	48,6	51,4
Gradišče	71	35	36	46,5	53,5
Gradska ulica	137	72	65	43,1	56,9
Grasilska ulica	10	4	6	60,0	40,0
Holzapfova ulica	27	14	13	63,0	37,0
Hranilniška cesta	336	164	172	50,3	49,7
Hrenova ulica	170	67	103	49,4	50,6
Ilirska ulica	286	134	151	44,8	55,2
Ilovica	309	151	158	51,5	48,5
Ižanska cesta	418	193	225	49,0	51,0
Jenkova ulica	292	148	144	49,0	51,0
Jeranova ulica	108	58	50	44,4	55,6
Jurčičev trg	19	9	10	42,1	57,9
Ulica Simona Gregorčiča	21	13	8	28,6	71,4

Tabela 7: porazdelitev deleža moških in deleža žensk po ulicah

3. DELEŽ MOŠKIH IN DELEŽ ŽENSK GLEDE NA STAN

Spodnja tabela 2 nam prikazuje delež moškega prebivalstva in delež ženskega prebivalstva glede na njihov stan. Iz tabele je razvidno, da je bilo glede na stan največ popisanih oseb samskih, kar predstavlja kar 47,2%. Sledi delež poročenih, teh je bilo 33,7%. 5,9% popisane prebivalstva izbranih ljubljanskih ulicah predstavlja vdovski stan in 0,4% predstavlja ločen stan. Pri 8,7 % deležu popisane prebivalstva pa je njihov neznan. Iz spodnje tabele lahko še razberemo, da je bil delež moškega prebivalstva izbranih ljubljanskih ulicah nekoliko višji pri stanu poročen in deležu neznan stan. Očitna razlika med spoloma glede na stan pa se pojavi pri stanu vdovski, tu pa je kar 82,1% žensk vdovih in le 17,9% moških je bilo vdovcev. Iz te očitne razlike lahko

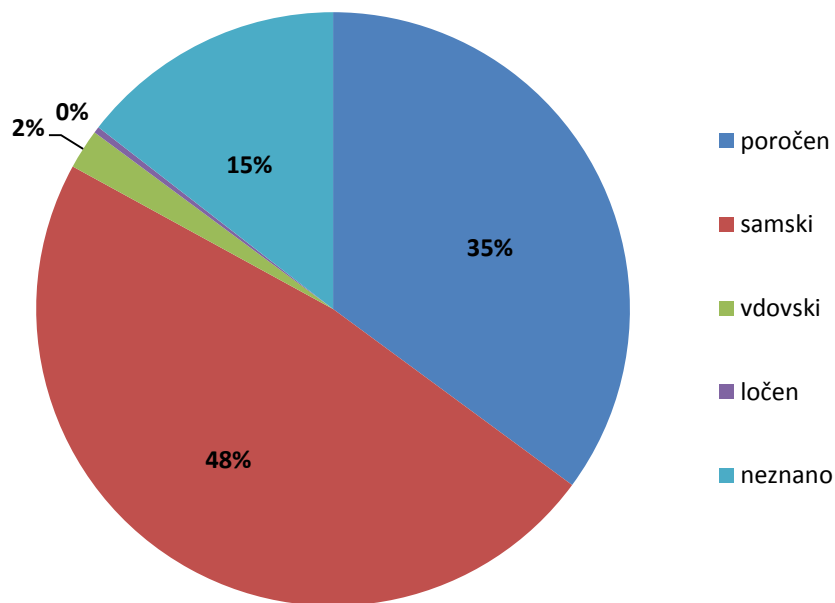
skleпам, da je za večji odstotek vdovih žensk povzročiteljica prva svetovna vojna, kjer so njihovi možje izgubili življenje.

stan	skupaj	moški	ženske	delež v	
				moški delež v %	ženski delež v %
poročen	804	404	400	50,25	49,75
samski	1126	550	576	48,85	51,15
vdovski	140	25	115	17,86	82,14
ločen	10	4	6	40,00	60,00
neznano	308	168	140	54,55	45,45

Tabela 8: Delež moških in delež žensk glede na stan

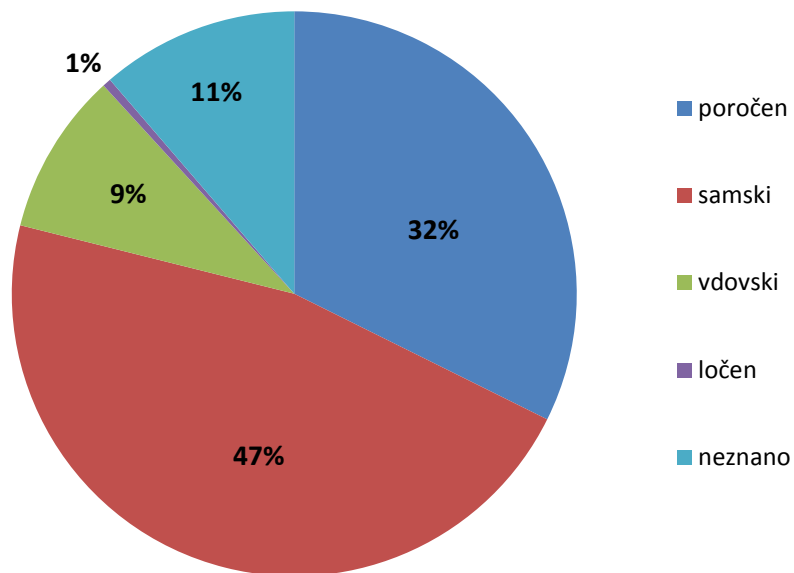
Graf 2 in graf 3 predstavljata delež posameznega spola glede na stan.

Pri grafu 2, kjer je prikazan delež moškega prebivalstva glede na stan, je razvidno, da je bilo največ moških samskih in sicer 48% vseh moških izbranih ljubljanskih ulic, za tem sledi 35% moških, kateri so bili poročeni, pri 15% moških je bil njihov stan nedoločen, 2% moških je bilo vdovcev in skoraj 0% (sicer 0,3%) moških je bilo ločenih.

Graf 5: Delež moškega prebivalstva glede na stan.

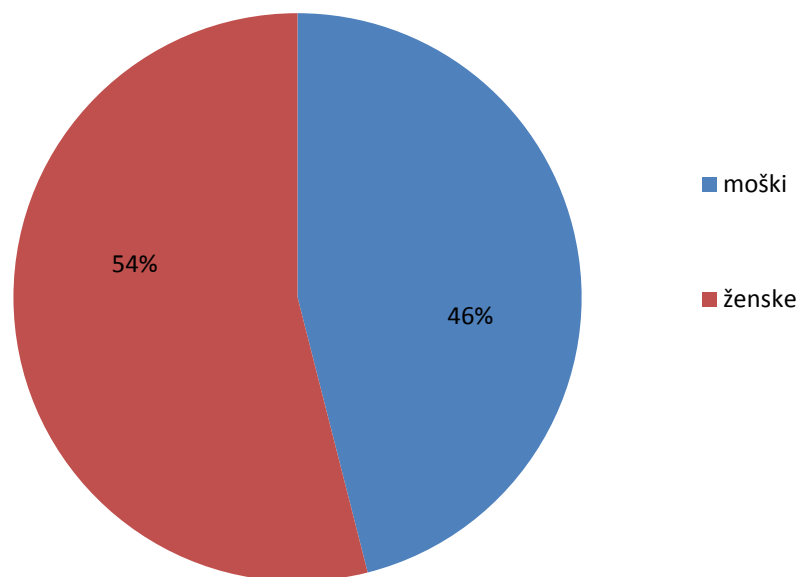
Pri grafu 3, kjer je prikazan delež ženskega prebivalstva glede na stan, pa je razvidno, da je največ žensk izbranih ljubljanskih ulic bilo prav tako samskih in sicer 47%, za tem sledi 32% žensk, katere so bile poročene, pri 11% žensk je bil njihov stan nedoločen, bistveno več žensk (kot smo lahko razbrali v grafu 2: Delež moškega prebivalstva glede na stan) in sicer kar 9% žensk je bilo vdovih in najmanj žensk je bilo ločenih.

Graf 6: Delež ženskega prebivalstva glede na stan.

4. DELEŽ UČENCEV GLEDE NA SPOL

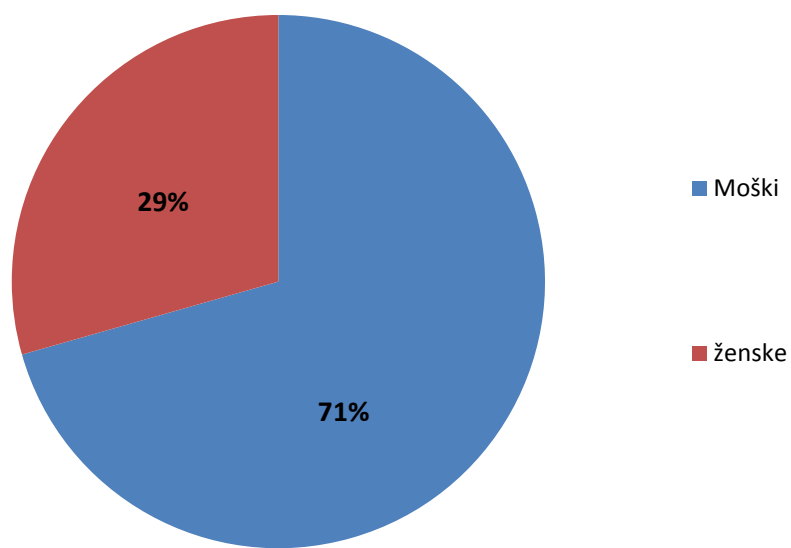
Graf 4 prikazuje delež učencev in učenk izbranih ljubljanskih ulic. Iz grafa lahko razberemo, da je bilo v izbranih ljubljanskih ulicah med učenci bilo nekoliko več žensk kot moških in sicer za 12%.

Graf 7: Delež učencev glede na spol.

5. DELEŽ DIJAKOV GLEDE NA SPOL

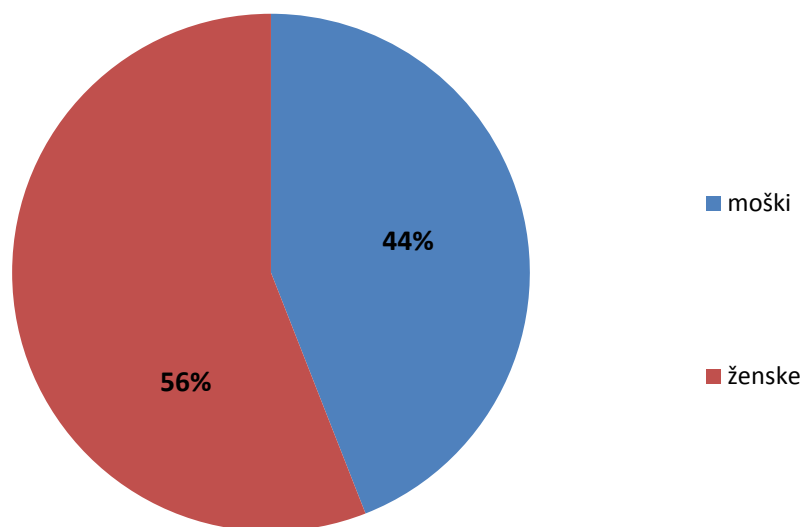
Graf 5 prikazuje delež dijakov in dijakinj izbranih ljubljanskih ulic. Iz grafa je razvidno, da je bilo v izbranih ljubljanskih ulicah med dijaki več oseb moškega spola (71%) kot oseb ženskega spola (29%). Iz zgornjega grafa 4 lahko že razberemo, da je bilo delež učencev glede na spol približno enak, za malenkost so odstopale osebe ženskega spola. Kar pa opazimo na grafu 5, pa je, da se za nadaljnje šolanje odločajo osebe moškega spola. Nadaljnje šolanje ni bilo le odvisno od interesov posameznika, vendar predvsem je bilo odvisno od finančnih zalog družine.

Graf 8: Delež dijakov glede na spol.

6. DELEŽ DELAVCEV GLEDE NA SPOL

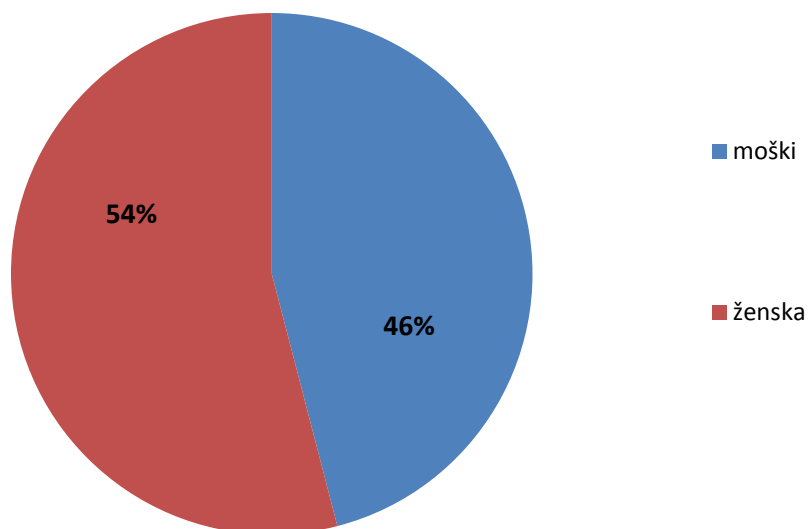
Graf 6 prikazuje delež delavcev in delavk izbranih ljubljanskih ulic. Iz grafa je razvidno, da je bilo v izbranih ljubljanskih ulicah 56% delavk in le 44% delavcev.

Graf 9: delež delavcev glede na spol.

7. DELEŽ KMETOV GLEDE NA SPOL

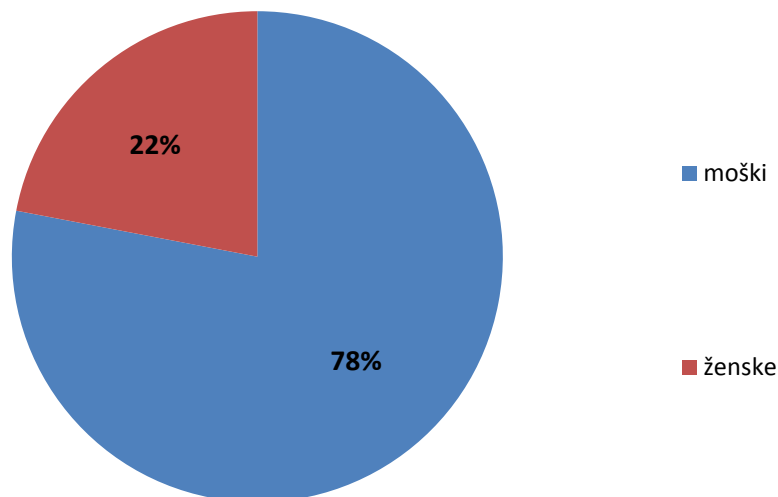
Graf 7 prikazuje delež kmetov in kmetic izbranih ljubljanskih ulic. Iz grafa je razvidno, da je bilo v izbranih ljubljanskih ulicah med kmeti več oseb ženskega spola (54%) kot oseb moškega spola (46%).

Graf 10: Delež kmetov glede na spol.

8. DELEŽ IZHODIŠČNIH OSEB GLEDE NA SPOL

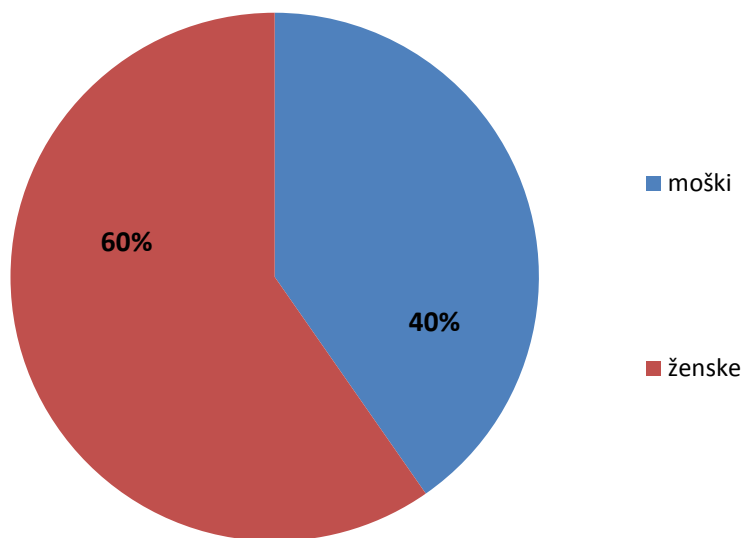
Spodnji graf 8 prikazuje delež izhodiščnih oseb glede na spol. Iz grafa lahko razberemo, da v 78% prevladujejo izhodiščne osebe moškega spola. Ta rezultat priča o izrazito patriarhalno urejeni družbi. V večina primerih, ko se kot izhodiščna oseba pojavi ženska, je bila ta ženska glede na stan vdova.

Graf 11: Delež izhodiščnih oseb glede na spol.

9. DELEŽ PODNAJEMNIKOV GLEDE NA SPOL

Graf 9 prikazuje delež podnajemnikov glede na spol. Iz grafa je razvidno, da so bile v večini 60% deležu osebe ženskega spola, v 40% deležu pa so bile osebe moškega spola.

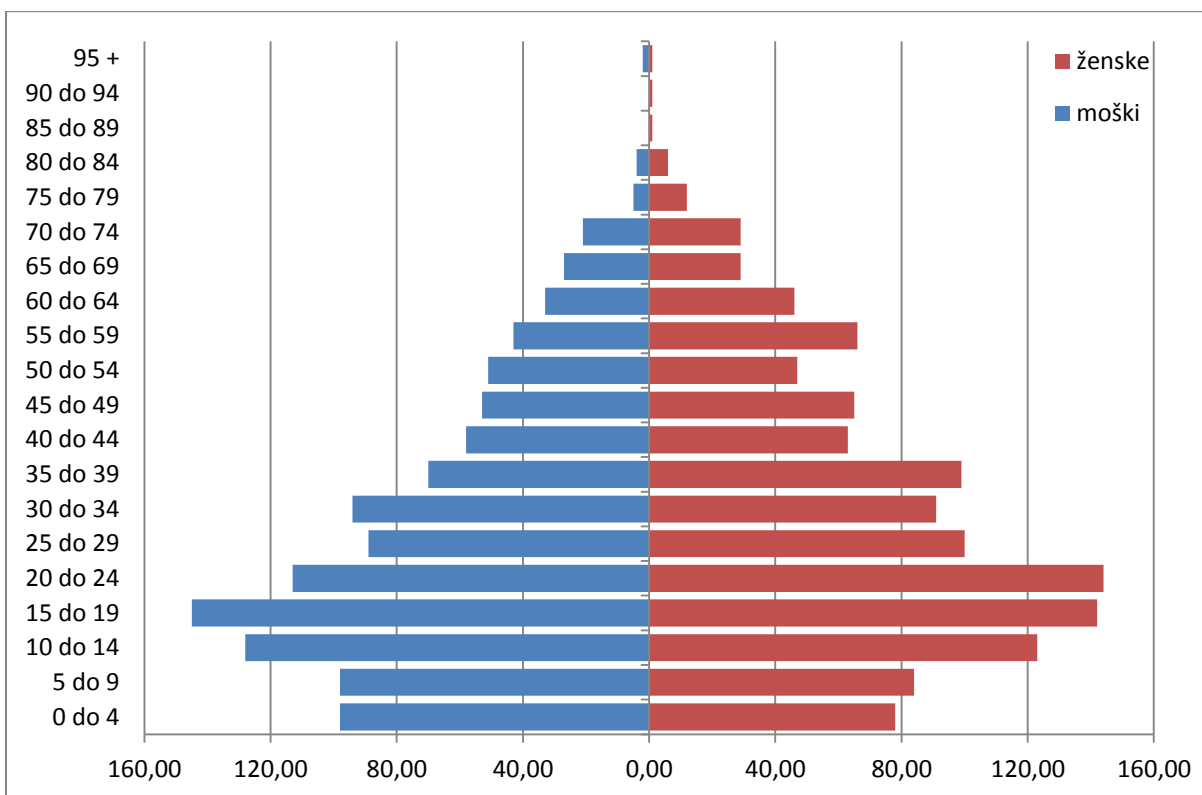

Graf 12: Delež podnajemnikov glede na spol.

10. PREBIVALSTVENA PIRAMIDA

Graf 10 prikazuje prebivalstveno piramido. Prebivalstvena piramida nam prikazuje sestavo prebivalstva izbranih ljubljanskih ulic iz leta 1921. Iz nje je razvidno večje število žensk, ki so

stare med 24 in 29 let. Prav tako se vidi očitna prevlada žensk med 55 in 59 letom starosti. Prebivalstvena piramida ima, kot je razvidno iz grafa 10, obliko žare, kar pomeni, da največji del prebivalstva predstavlja zrelo prebivalstvo, rast prebivalstva pa je umirjena. Piramida je spodaj nekoliko zožena, kar pomeni, da je nekoliko manjše število otrok. Število otrok je začelo upadati po letu 1907, kar lahko razberemo iz grafa 10.

Graf 13: prebivalstvena piramida.

11.SKLEP

Iz analize spolne strukture prebivalstva izbranih ljubljanskih ulic, na podlagi popisa iz leta 1921, lahko izpostavim in sklenem naslednje:

- V izbranih ljubljanskih ulicah so prevladovale osebe ženskega spola.
- Največ oseb izbranih ljubljanskih ulic ženskega kot tudi moškega spola je bilo samskih.
- Sicer manjše število oseb, vendar izrazito prevladujejo osebe ženskega spola, katere so bile vdove.
- Nadaljnje šolanje obiskuje več oseb moškega spola kot ženskega.
- Največ izhodiščnih oseb je bilo moškega spola.

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA ZGODOVINO

IZBRANA POGlavJA IZ SLOVENSKE LOKALNE ZGODOVINE

STAROSTNA STRUKTURA PREBIVALSTVA IZBRANIH ULIC V
POPISU IZ LETA 1921

DAMIJAN ZRIM

Ljubljana, 2017

KAZALO

1. UVOD.....	59
2. STAROSTNA PIRAMIDA	60
3. STAROST GLEDE NA STAN.....	61
4. SKLEP	63

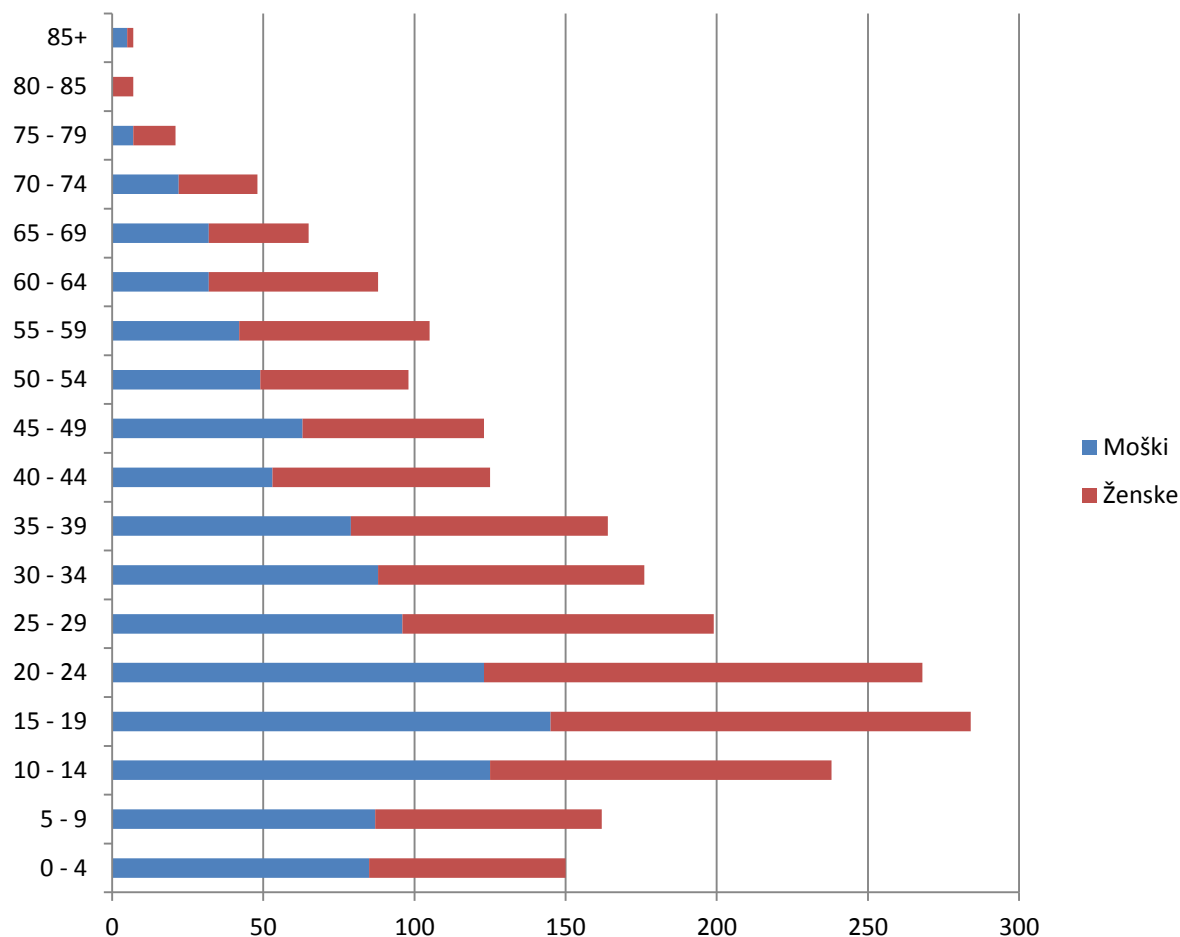
1. UVOD

Na podlagi podatkov popisa prebivalstva izbranih ulic iz leta 1921 sem opravil krajšo analizo, katera zajema 2.412 oseb. Analiza se nanaša na prebivalce, kateri so leta 1921 prebivali v Ljubljani in zajema naslednje ulice: Jurčičev trg, Hilšerjeva ulica, Jeranova ulica, Gradaška ulica, Glinska ulica, Jenkova ulica, Ižanska cesta, Ilirska ulica, Hrenova ulica, Hranilniška ulica in Ilovca.

Iz podatkov lahko izberemo in predvidevamo starostno strukturo prebivalstva izbranih ulic v letu 1921. Na podlagi verodostojnih podatkov, sem v analizo vključil starostno strukturo prebivalstva, starostno strukturo glede na stan (poročeni, vdovski, samski in ločeni). Za potrebe analize sem uporabil program Excel in tako sem pridobil naslednje podatke.

2. STAROSTNA PIRAMIDA

Starostna piramida Ljubljanskega prebivalstva iz izbranih ulic leta 1921 zajema 2.379 prebivalcem. V piramido nisem vključil 33 oseb, pri katerih so manjkali določeni podatki, kar je posledica pomanjkanja podatkov oziroma napaka popisovalca pri analizi.

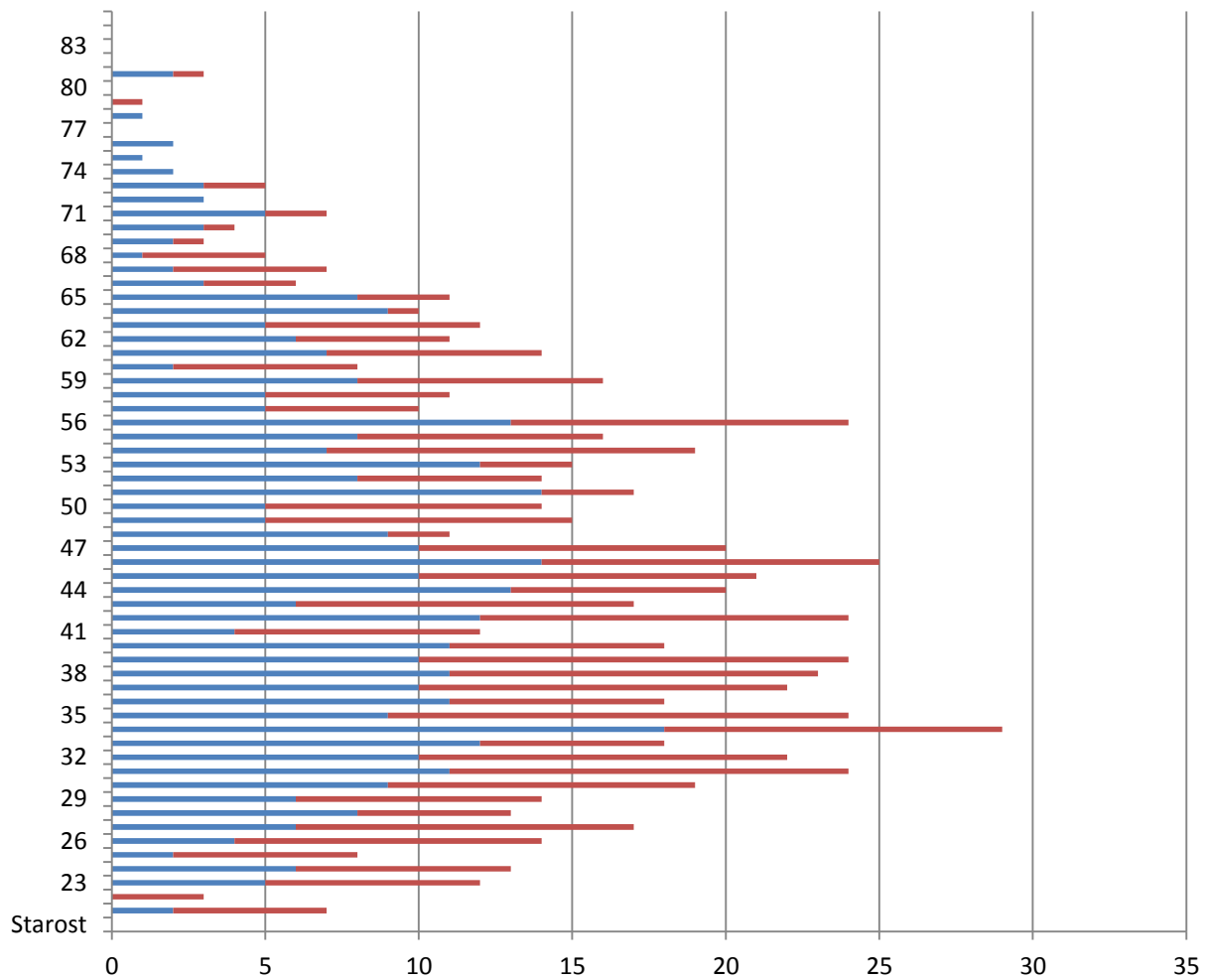
Graf 1: Starostna piramida, Ljubljana 1921

Starostna piramida nam kaže, da je bila populacija žensk številčnejša nasproti moški populaciji. Takšno stanje, bi lahko pripisali posledicam prve svetovne vojne, kjer je umrlo veliko število moške populacije. V vseh starostnih skupinah, tako prevladujejo ženske, razen v starostni skupini 85+. V starostnih skupinah med 10 let do 24 let, je v primerjavi s starejšo populacijo večje število ljudi, tudi to lahko pripišemo prvi svetovni vojni, saj to populacija ni bila vključena v vojno. Tu predvsem mislim na moško populacijo, katera ni služila v cesarsko-kraljevi vojski. Prav tako je mladost populacije povezana z visoko rodnošjo. V statistiko ni bila vključena populacija, za katero ni bilo dano ustrezno število podatkov.

3. STAROST GLEDE NA STAN

V analizo, starosti glede na stan bomo vključili podatke, kateri zajemajo populacijo samskih, poročenih, ločenih in ovdovelih. Pri tem bomo vse zajete skupine ločili glede na spol. V raziskavo niso vključeni prebivalci, katerih stan ni naveden oz. ni znan. V podatkih, je kot neznan stan navedenih 10 moških in 29 žensk. Na začetku smo analizirali 196 moških, kateri predstavljajo samski stan in ugotovili, da je njihova povprečna starost 29 let. Enako smo analizirali 226 žensk, ki v povprečju predstavlja populacijo staro 33 let. Glede na popis izbranih ulic Ljubljane iz leta 1921, predstavljajo samski moški 8,13% populacije in ženske 9,37% popisane populacije. Tako pridemo do sklepa, ki kaže da je leta 1921 v izbranih ulicah bilo več samskih žensk.

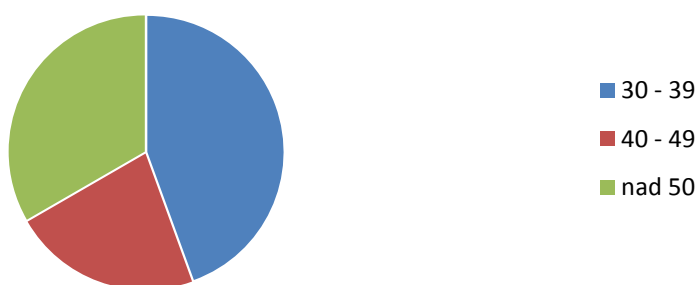
Naslednja populacija, ki smo jo analizirali predstavlja moško in žensko populacijo poročenih. V analizo smo vključili 766 poročenih, od tega je povprečna starost moških in ženskih 46 let. Moški so označeni z modro, ženske z rdečo barvo.

Graf 2: Starost poročenih parov, Ljubljana 1921

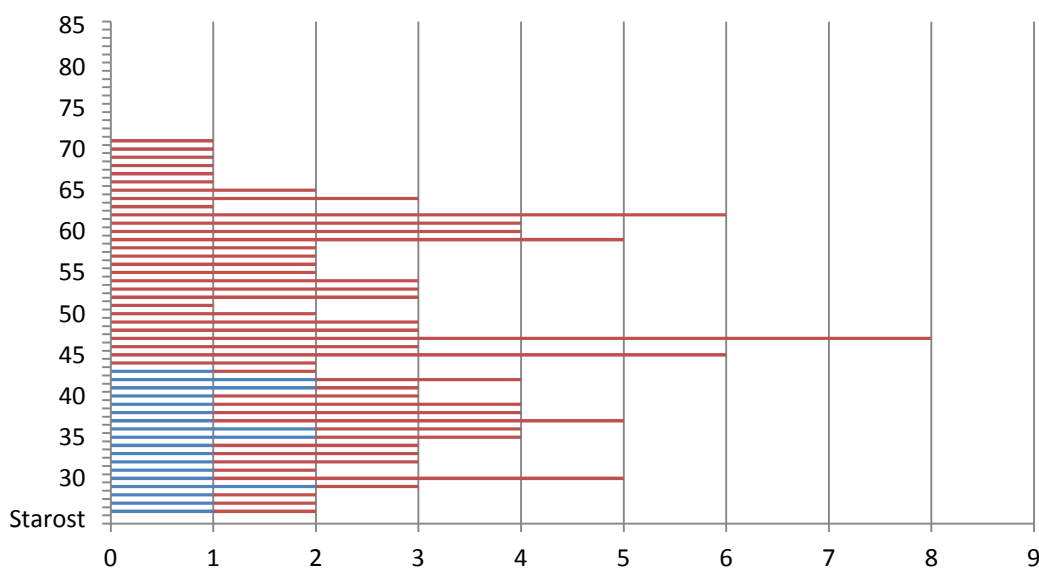
V začetku dvajsetega stoletja, je bila večina prebivalcev tedanje Ljubljane katoliške vere in posledični je bilo izredno malo ločitev. V nalogo smo vključili devet ločenih prebivalcev iz popisa iz leta 1921. Od tega so bili štirje moški in pet žena. V statistiki, je povprečna starost ločenega moškega 44,5 let medtem ko je povprečna starost ločenih žena 45,8 let. V tabelo niso vključeni prebivalci, kjer ni bilo zadostno število podatkov oz. so manjkali.

Starost ločenih prebivalcev

Graf 3: Starost ločenih parov, Ljubljana 1921

V analizo smo vključili tudi populacijo moških in žensk, kateri predstavljajo vdovski stan. Od tega je vključenih 29 moških in 108 žensk. Iz spodnjega grafa lahko izberemo, da je največji del vdovske populacije predstavljajo ženske, moški pa predstavljajo manjšino. Trdimo lahko, da so te ženske vdove zaradi posledic prve svetovne vojne in daljši življenjski dobi žensk.

Graf 4: Starost vdovskega stanu, Ljubljana 1921

4. SKLEP

Iz analize podatkov lahko pridobimo različne informacije o prebivalstvu izbranih ulic (Jurčičev trg, Hilšerjeva ulica, Jeranova ulica, Gradaška ulica, Glinska ulica, Jenkova ulica, Ižanska cesta, Ilirska ulica, Hrenova ulica, Hranilniška ulica in Ilovca) Ljubljane v letu 1921. Iz podatkov lahko

izberemo kakšno starostno strukturo, je imela Ljubljana in to lahko prenesemo na stan (samski, poročeni, ločen in vdovski.) Iz analize lahko črpamo podatke o nataliteti ter število rasti in upada porok in ločitev. Hkrati pa lahko spremljamo kolikšen del populacije ostaja v samskem stanu.

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za zgodovino

**ANALIZA POPISA PREBIVALSTVA MESTA LJUBLJANA IZ
LETA 1921, GLEDE NA POSEST HIŠE IZVEN KRAJA IN ALI
SO IMELI HRANO V STANOVANJU ALI IZVEN NJEGA**

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtor: Grega Mejak

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, 2017

KAZALO VSEBINE

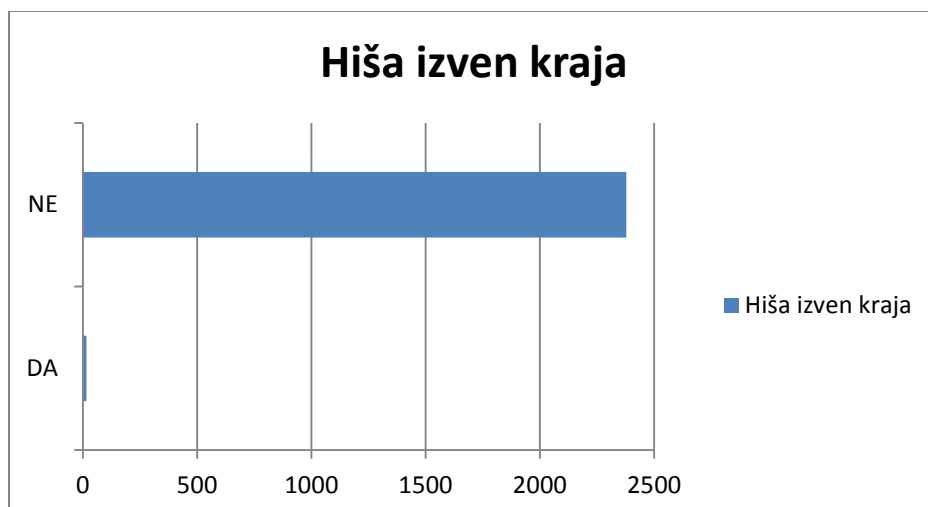
1. UVOD.....	67
2. PODATKI O HIŠI IZVEN KRAJA.....	67
3. PODATKI O TEM ALI SO IMELI HRANO V STANOVANJU ALI IZVEN STANOVANJA.....	68
4. HRANA GLEDE NA STAN	71
5. SKLEP	74
Grafikon 1- hiša izven kraja.....	68
Grafikon 2 - hrana	69
Grafikon 3 – hrana ženske	70
Grafikon 4 – hrana moški	70
Grafikon 5 – hrana prazni zapisi glede na izhodiščno osebo	71
Grafikon 6 - hrana samski.....	72
Grafikon 7 – hrana poročeni	73
Grafikon 8 – hrana vdovski.....	73
Grafikon 9 – hrana neznan stan.....	74

1. UVOD

Analiza je bila opravljena na podatkih zbranih na popisu prebivalstva iz leta 1921. V analizo je bilo vključenih 2394 oseb iz naslednjih ljubljanskih ulic: Glinška ulica, Gosposka ulica, Gosposvetska cesta, Gradaška ulica, Gradišče, Gasilska cesta, Holzapflova ulica, Hranilniška ulica, Hrenova ulica, Ilirska ulica, Ilovica, Ižanska cesta, Jenkova ulica, Jeramova ulica, Jurčičev trg in Simon Gregorčičeva ulica. Ker je bila večina prebivalcev najemnikov je bilo tudi pričakovano, da jih ima malo hišo izven Ljubljane. Glede prehrane je bilo malce drugače, vendar pa je imela večina prebivalstva prehrano zagotovljeno doma. Nekoliko problematična so bila neizpolnjena polja, ki so bila pri prehrani uvrščena pod posebno kategorijo, pri hiši izven kraja pa je bilo prazno polje upoštevano kot odgovor ne, veliko ljudi namreč na to sploh ni odgovorilo. Kot pripomoček je bil uporabljen program MS Excel. Rezultati sledijo v naslednjih poglavjih.

2. PODATKI O HIŠI IZVEN KRAJA

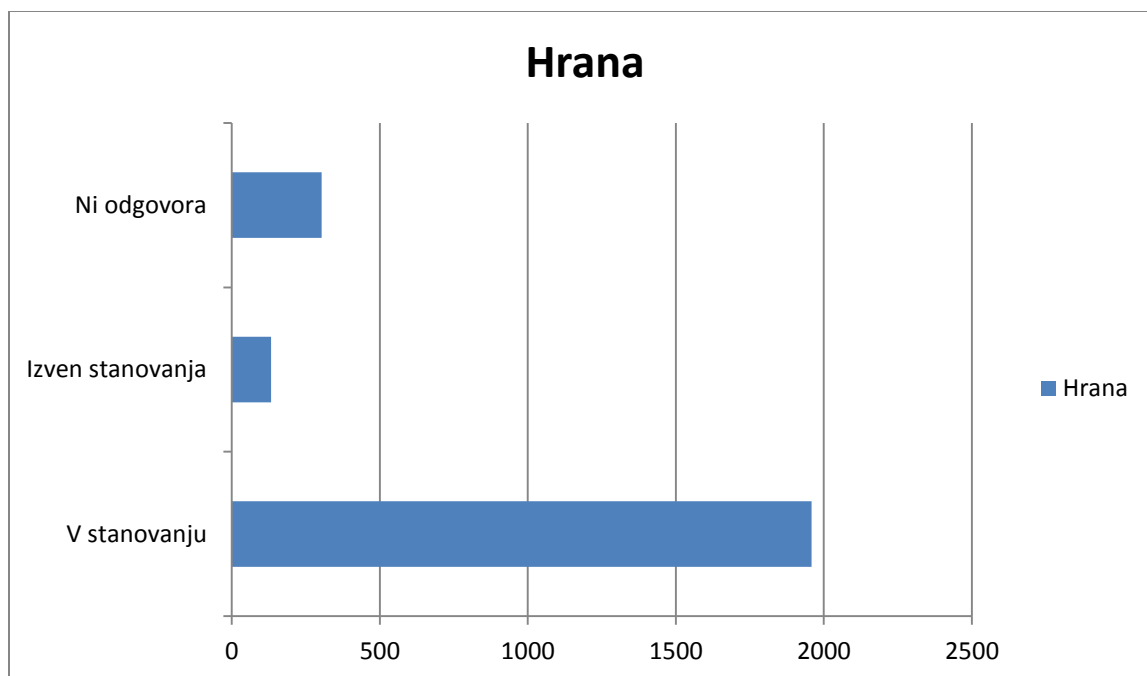
Velika večina oseb je navedla, da nimajo hiše oz. nepremičnine izven Ljubljane. Kot je bilo že omenjeno, je bila tudi večina takratnih prebivalcev najemnikov oz. podnajemnikov, zato bi bilo malce nenavadno, da bi bili lastniki nepremičnin. Izmed 2394 analiziranih oseb jih je imelo hišo izven kraja zgolj 16, ostalih 2378 pa ne. Sicer so bila prazna polja enačena z odgovorom ne, ker je ogromno oseb to polje pustilo kar prazno, ali je to malomarnost, ali so jim tako naročili, ali je razlog za to kaj drugega lahko samo ugibamo. Hišo izven kraja je tako imelo samo 0,67% prebivalcev omenjenih ulic, ki verjetno predstavljajo kar dober vzorec. Kar 99,3% ni imelo nepremičnine izven kraja. Morda, bi se v kakšni ulici, kjer je bilo več lastnikov in premožnejši ljudje vzorec obrnil.

Grafikon 1 – hiša izven kraja

3. PODATKI O TEM ALI SO IMELI HRANO V STANOVANJU ALI IZVEN STANOVANJA

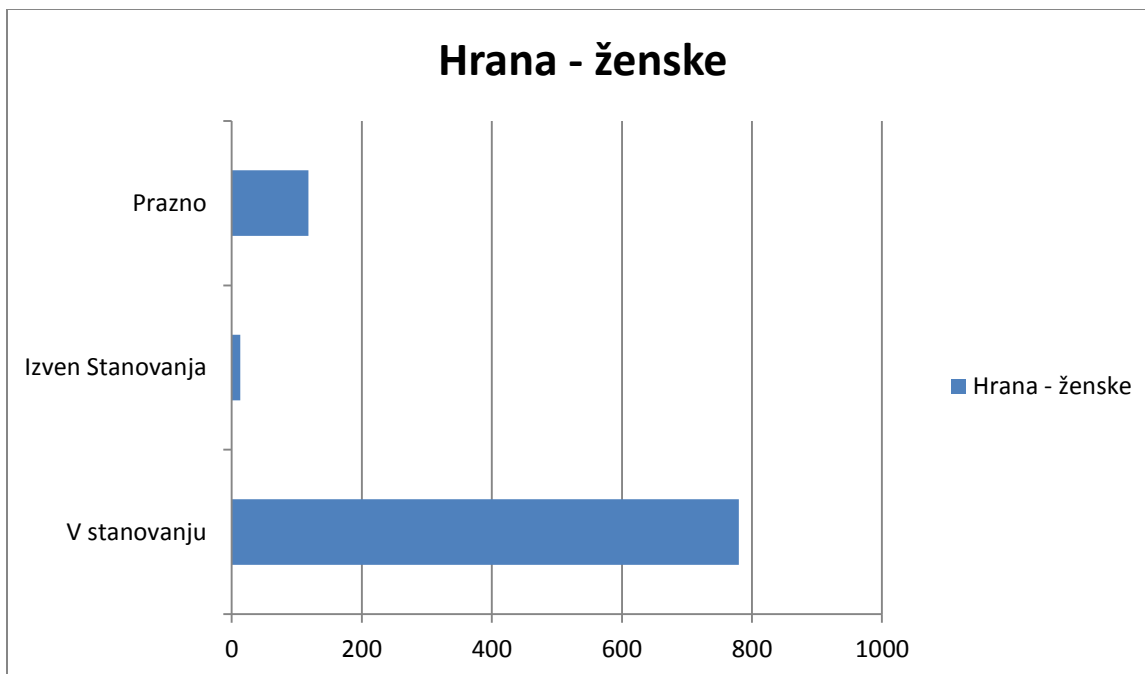
Večina oseb je imela hrano preskrbljeno doma, in sicer 1959 od 2394, kar pomeni v odstotkih 81,8%. Veliko manjši delež se je prehranjeval izven svojega stanovanja, le 132 oseb ali 5,51%. Zanimivo bi bilo videti, kaj so spraševalci sploh hoteli zvedeti s tem vprašanjem. Verjetno so tukaj smatrali glavne obroke, zajtrk, kosilo in večerjo. Sklepamo lahko, da so bile te osebe, ki so imele hrano izven bivališča premožnejše. Vendar pa je to vprašanje očitno prebivalcem predstavljalo kar problem pri izpolnjevanju obrazcev popisa. Kar 303 osebe so to kategorijo v formularju izpustile oz. niso odgovorili. To pomeni skoraj 12,7%. Očitno vprašanje ni bilo preveč razumljivo takratnemu prebivalstvu.

Grafikon 2 - hrana

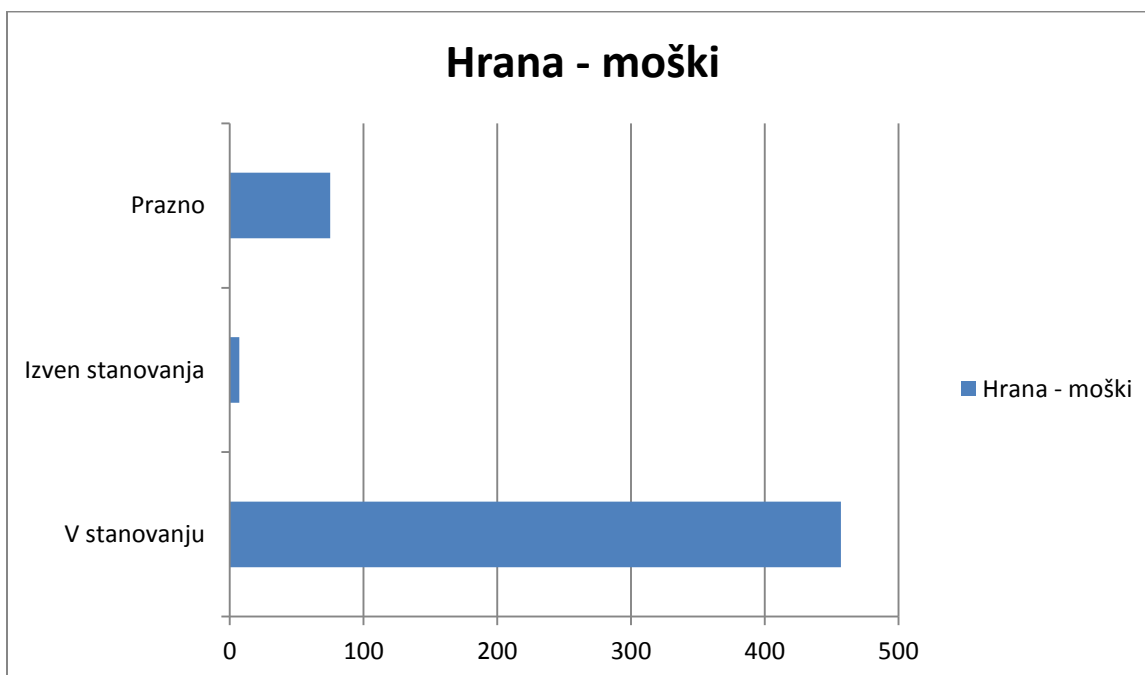
Z uporabo iskalnih filtrov v Excelu se je dalo določiti pod ženskami, ki so bile glede na izhodiščno osebo mati, žena, hči ali sestra. Tako je filter izločil 911 ženskih oseb izmed siceršnjih 2394 oseb. Moških oseb je glede na filter – sin, brat ali oče glede na izhodiščno osebo 539. Ker ni mogoče ustvariti točno določenega filtra po spolu, ostane kar nekaj zapisov pod praznimi – 962. Vendar pa si vseeno poglejmo reprezentativne vzorce za teh 911 žensk in 539 moških.

Izmed 911 žensk jih je imel kar 780 hrano v stanovanju, to pomeni 85,6%. Praznih polj je pri hrani teh 911 žensk ostalo 118 ali slabih 13%. Hrano izven stanovanja pa je imelo zgolj 13 žensk oz. 1,4%. Opazimo lahko, da so imele ženske po tem vzorcu višji odstotek prehrane doma in nižji odstotek izven stanovanja kot celotno prebivalstvo. Pod kategorijo praznih mest pa je približno enak odstotek.

Grafikon 3 – hrana ženske

Poglejmo si še analizo 539 zajetih moških. Kar 457 jih je imelo hrano v stanovanju, to predstavlja 84,8%. Slabih 14% oz. 75 mest tukaj je bilo praznih. In zgolj 7 oz. 1,3% jih je imelo hrano izven kraja. Še največje je odstopanje pri hrani izven stanovanja.

Grafikon 4 – hrana moški

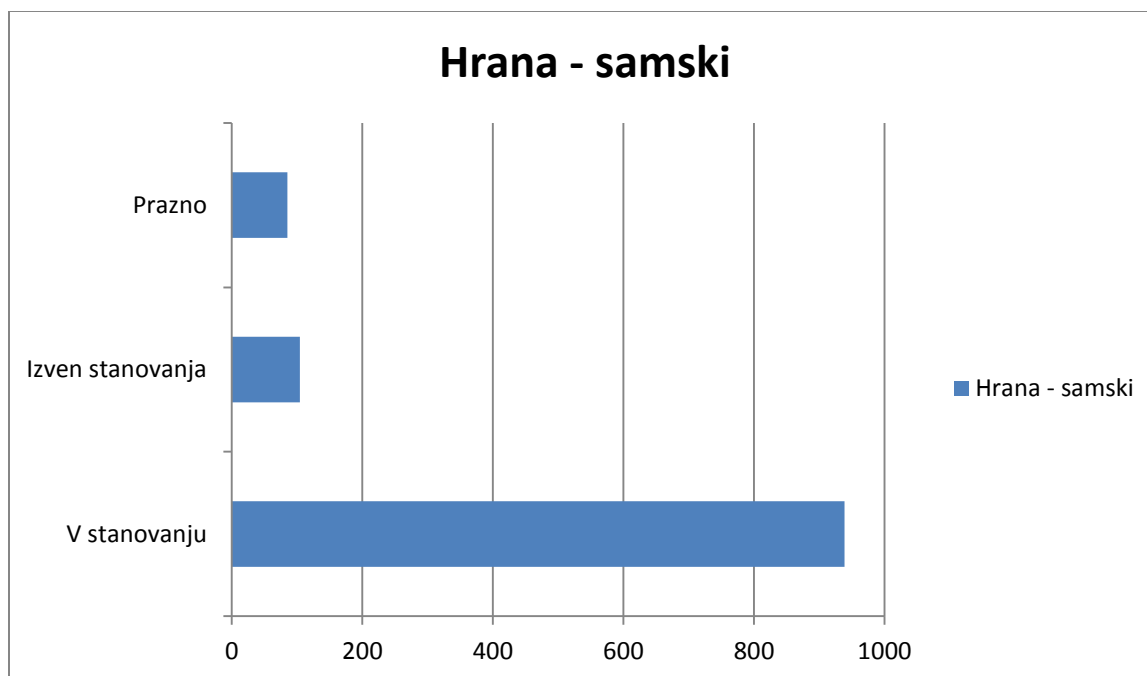
Oglejmo si še filter praznih zapisov glede na izhodiščno osebo. Teh je bilo 962. Kar 722 jih je imelo hrano v stanovanju, to pomeni 75%, kar je manj od celotnega povprečja. 128 mest je bilo praznih, to je 13,3% in blizu celotnega povprečja. Večje od povprečja pa je tukaj število tistih, ki so imeli hrano izven stanovanja, kar 112 oz. 11,6%.

Grafikon 5 – hrana prazni zapisi glede na izhodiščno osebo

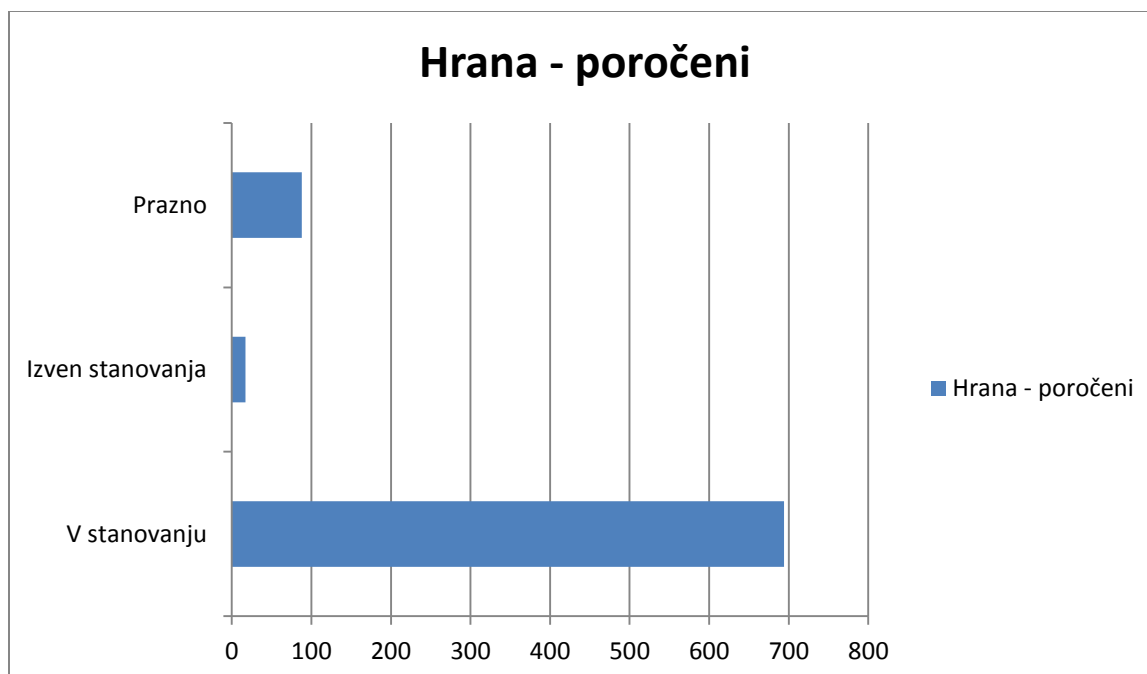
4. HRANA GLEDE NA STAN

S filtriranjem stana lahko ugotovimo, da je bilo 1128 oseb samskih. Večina izmed teh je imela hrano doma, 939 oz. 83,2%. Vendar pa opazimo, da samski predstavljajo večino tistih 132, ki so imeli prehrano izven kraja, in sicer kar 104. To je 9,2% vseh samskih in kar 78,8% izmed vseh, ki so se izrazili, da imajo prehrano izven stanovanja. Praznih polj je ostalo 85 oz. 7,5% samskih. Samski iz normalne statistike torej ne izstopajo, izstopajo pa v številu tistih, ki so imeli prehrano izven stanovanja, kar je pričakovano. Tako velika skupina so samski zato, ker so vanjo šteti tudi otroci in šolarji oz. mladi, ki so večinoma imeli prehrano doma.

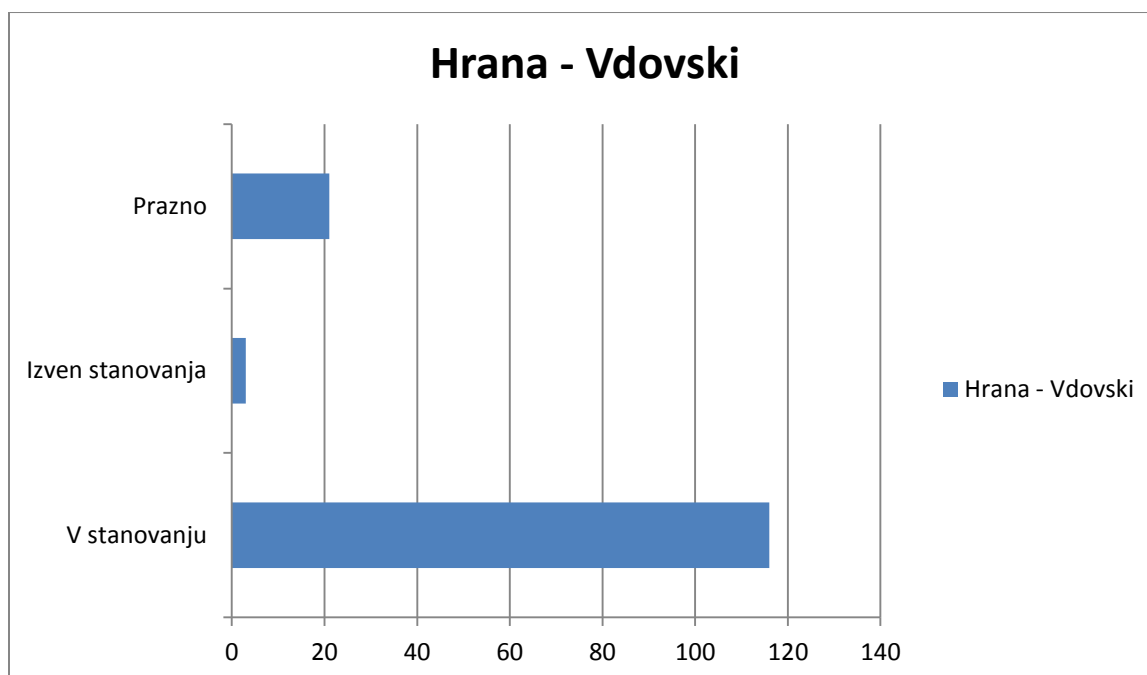
Grafikon 6 – hrana samski

Po številčnosti druga skupina so poročeni. Bilo jih je 799. Med njimi je 694 oz. 86,9% imelo hrano doma. Samo 17 oz. 2% jih je imelo hrano izven stanovanja. Kar dosti pa je bilo praznih obrazcev pri tej kategoriji – 88 oz. 11%. Pri hrani v stanovanju so torej malce nad povprečjem, pri hrani izven stanovanja je to število pod celotnim povprečjem, prav tako je malo pod povprečjem tudi število praznih polj.

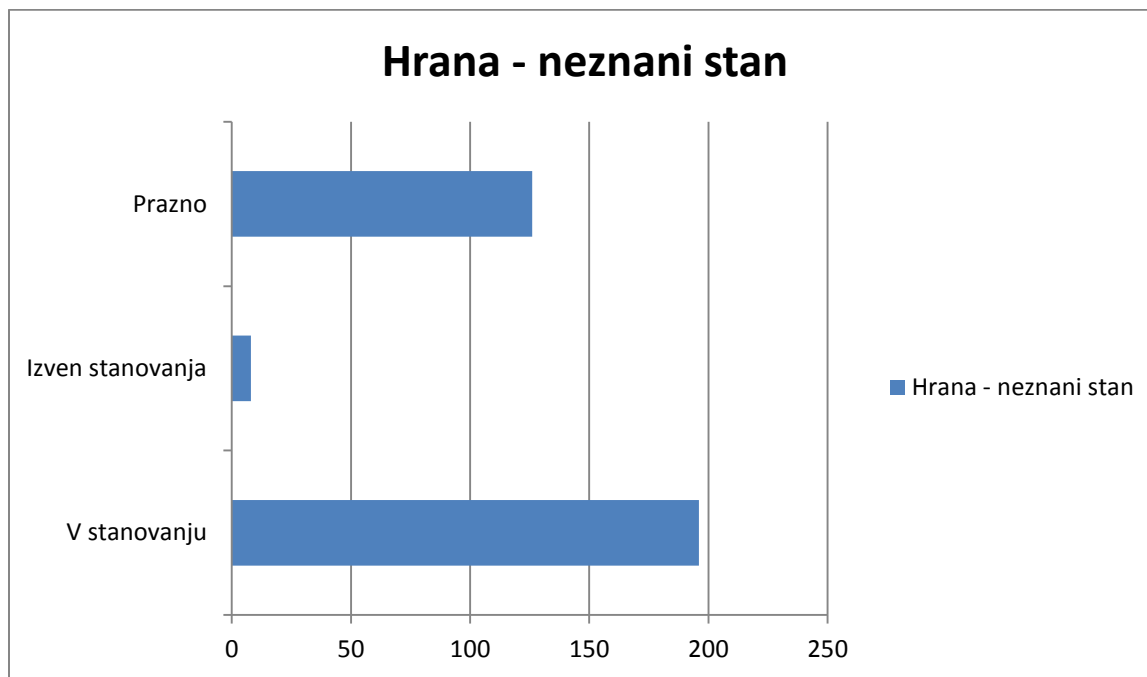
Grafikon 7 – hrana poročeni

Vseh deset ločenih izmed 2394 izbranih je imelo hrano doma. Manjša skupina so bili tudi vdove in vdovci. Teh je bilo 140. Kar 116 oz. slabih 83% jih je imelo hrano doma. Samo trije oz. 2% so imeli hrano izven, 21 mest pa je bilo praznih, to pomeni 15%. Se pravi hrana doma je nekje v povprečju, hrana izven je pod povprečjem, prazna mesta pa so malce nad povprečjem.

Grafikon 8 – hrana vdovski

Poglejmo si še kategorijo, kjer stan ni bil natančno določen. Očitno je tudi to vprašanje nekaterim postavljalo težavo. Bilo jih je namreč kar 330. Med njimi je imelo 196 ljudi oz. 59,4% hrano v stanovanju. Samo 8 oz. 2,4% jih je imelo hrano izven. Kar 126 pa jih je pustilo polje o hrani prazno, to je 38,2%.

Grafikon 9 – hrana neznani stan

5. SKLEP

Iz te analize vidimo, da je samo 16 izmed 2394 oseb je imelo hišo izven kraja. Večina oseb je imela hrano doma, zgolj dobrih 5% jih je imelo hrano izven stanovanja. Prazna mesta pri odgovoru ali imajo hrano v stanovanju ali izven stanovanja, ki jih je bilo slabih 13% pa nam pričajo o dvoumnosti oz. vprašljivi smiselnosti tega vprašanja na popisu. Kot vidimo iz analize hrane glede na stan, je velika večina izmed tistih, ki so imeli hrano izven stanovanja bila samskih – 78,8%. Samski so bili največja skupina, ker so vanje všteti tudi otroci. Ostale skupine so približno v povprečju, podobno kot pri hrani glede na spol.

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za zgodovino

**ANALIZA POPISA MESTA LJUBLJANA IZ LETA 1921
(KDAJ SO SE OSEBE PRESELILE V LJUBLJANO IN OD KDAJ
PREBIVAJO NA DOLOČENEM NASLOVU)**

Seminarska naloga
Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtor: Nina Hvalec

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, 2017

KAZALO

KAZALO	76
1 UVOD	77
2 KDAJ SE JE OSEBA PRISELILA V LJUBLJANO:.....	77
3 OD KDAJ OSEBA PREBIVA NA DOLOČENEM NASLOVU:	79
4 ZAKLJUČEK:	81

KAZALO GRAFIKONOV

GRAFIKON 1 – delež oseb priseljenih v Ljubljano.....	78
GRAFIKON 2 – delež priseljenih pred, med in po vojni	78
GRAFIKON 3. – delež oseb glede na priselitev v stanovanje	80
GRAFIKON 4 – delež priseljenih v stanovanje pred, med in po vojni	80

1 UVOD

V analizo, ki je zajela 2394 oseb, so bile vključene Glinška ulica, Gosposka ulica, Gosposvetska cesta, Gradaška ulica, Gradišče, Gasilska cesta, Holzapflova ulica, Hranilniška ulica, Hrenova ulica, Ilirska ulica, Ilovica, Ižanska cesta, Jenkova ulica, Jeramova ulica, Jurčičev trg ter Simon Gregorčičeva ulica.

V popisu prebivalstva iz leta 1921 smo med drugim analizirali tudi kdaj so se osebe priselile v Ljubljano ter od kdaj prebivajo na trenutnem naslovu. Analiza za dotični temi je razdeljena po posameznih letih, posebej so izpostavljene osebe, ki so v Ljubljani oziroma na posameznem naslovu živele od rojstva, prav tako pa so posebej obravnavane tudi osebe, pri katerih sta bili ti rubriki prazni, zato sem jih označila z neznano. K temu pa so prištete tudi razne napake, do katerih je prišlo med našim vnašanjem popisa.

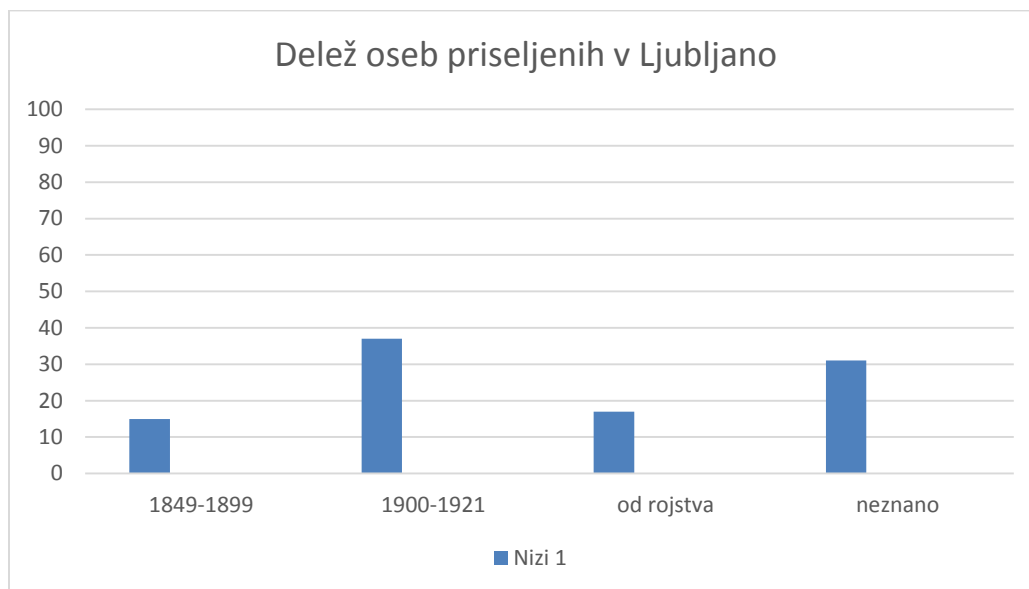
2 KDAJ SE JE OSEBA PRISELILA V LJUBLJANO

Od skupno 2394 popisanih oseb jih je 737 uvrščenih v rubriko neznano, saj so podatki manjkajoči ali pa nepopolni, prav tako pa je kar nekaj podatkov nepravilno vnešenih, tako da so tudi ti zanemarjeni. Tako torej prebivalci, čigar podatki o preselitvi v Ljubljano so na podlagi popisa neznani, predstavljajo kar 31% celotne analize.

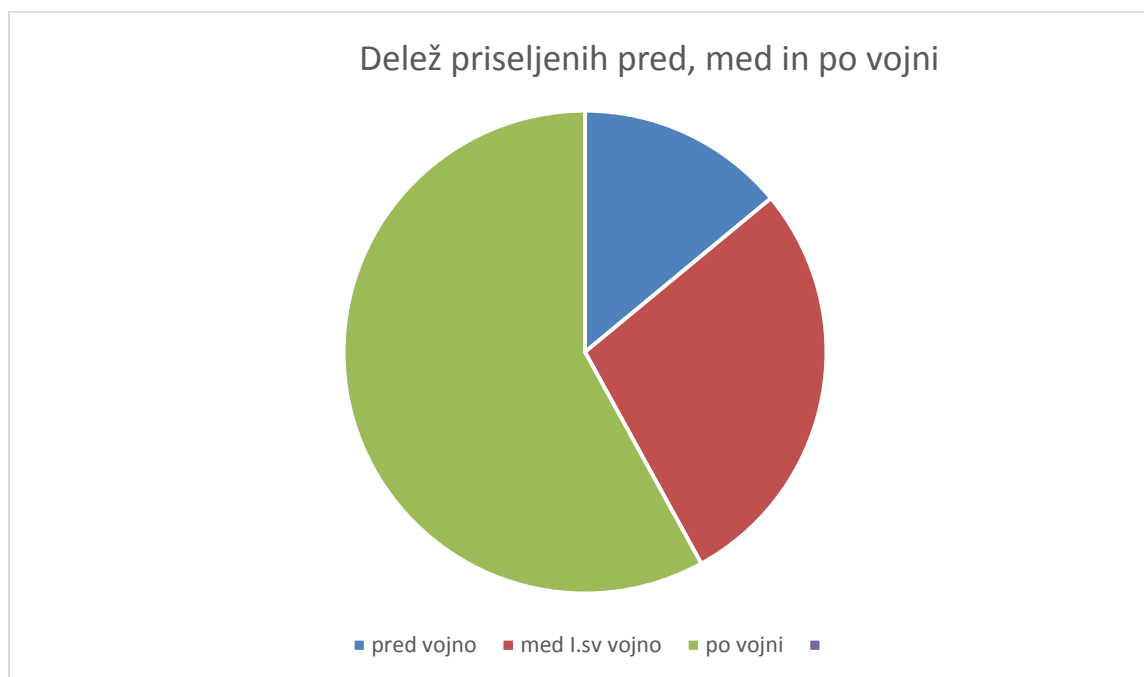
413 oseb se je rodilo v Ljubljani, kar predstavlja 17% celotnega popisa. To je bilo v popisu označeno na različne načine in sicer: vedno tu, od rojstva, pristojen v Ljubljani, od nekdanj, itd. Iz tega je razvidno, da se je velika večina ljudi, ki so zajeti v analizo, v Ljubljano preselila.

Malo več kot polovica oseb iz popisa, t. j. 1244 (52%), pa se jih je v Ljubljano preselilo v različnih obdobjih. Največji priselitveni val v Ljubljano je bil takoj po I. svetovni vojni, saj so v letih 1919-1921 semkaj prišle 302 osebe, kar znaša 24% vseh priseljenih, medtem ko se je, za primerjavo, v desetletnem obdobju 1900-1910 priselilo 353 oseb, kar je enako 28%. 12% oseb je v Ljubljano prišlo med vojno (148), kar je kar enkrat več, kot tik pred začetkom vojne, ko se je med leti 1911-1913 v prestolnico preselilo 76 oseb oziroma 6% priseljenih. Opazna pa je tudi razlika med dinamiko priselitev zlasti med 2. polovico 19. stoletja, ko si je v letih 1847-1899 nov dom poiskalo 365 oseb (29% priseljenih), kar je skoraj trikrat manj kot v precej krajšem obdobju 1900-1921, ko jih je v Ljubljano prišlo 897 oziroma 71% vseh priseljenih, ki so bili zajeti v naši analizi.

V povprečju se je v obdobju 1847-1899 na leto v Ljubljano preselilo 7 oseb, medtem ko je povprečno število v začetku 20. stoletja narastlo na 40 novo priseljenih oseb na leto.

Grafikon 1 – Delež oseb priseljenih v Ljubljano

Grafikon 2 – Delež priseljenih pred, med in po vojni

3 OD KDAJ OSEBA PREBIVA NA DOLOČENEM NASLOVU

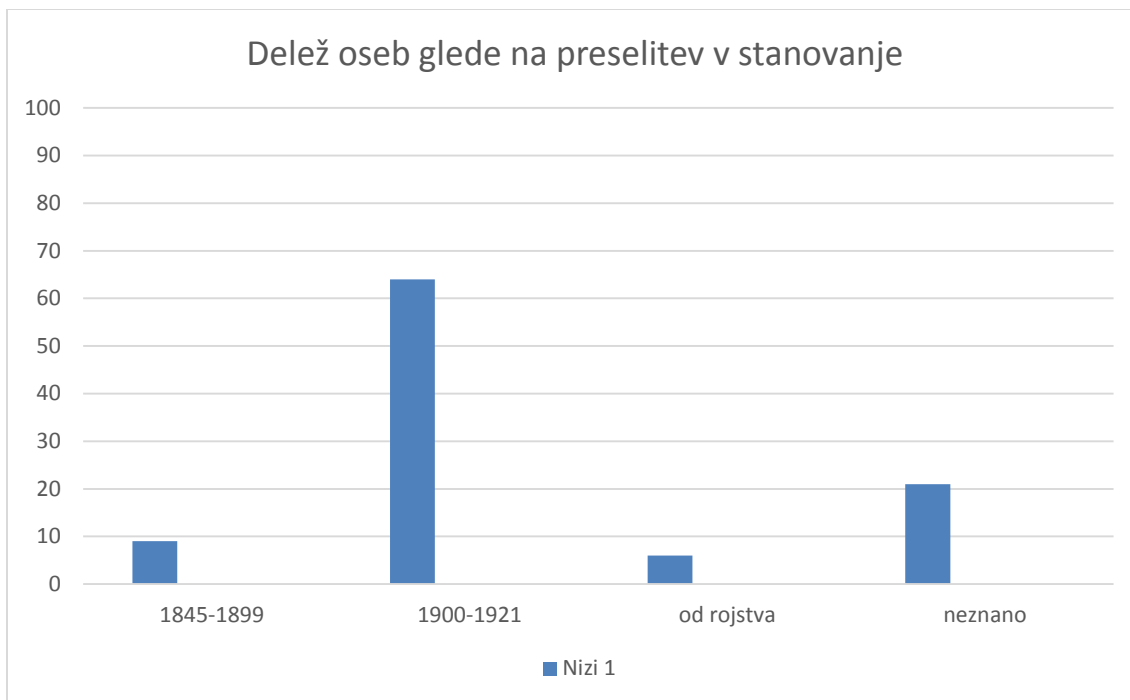
Od skupno 2394 analiziranih oseb za 500 oseb ni znano, od kdaj prebivajo na določenem naslovu, kar predstavlja 21% vseh analiziranih oseb. Pri tem je rubrika ali prazna, nejasna ali pa se podatek ne da razbrati zaradi zatipkanega vnosa.

Samo 136 oseb je navedlo, da živijo v popisani stanovanjski enoti od rojstva, kar predstavlja le 6% analiziranega popisa ljubljanskega prebivalstva iz leta 1921, po čemer lahko sklepamo, da so se ljudje, predvsem tisti, ki so bili v podnajemu, večkrat preselili.

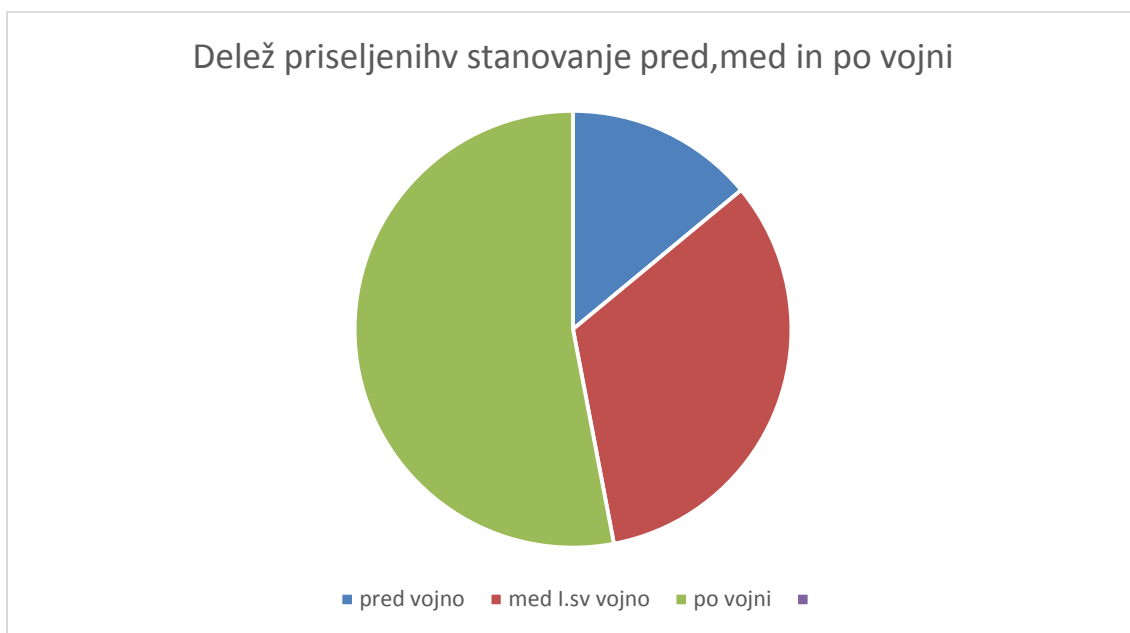
1756 oseb oziroma 73 % celotnega analiziranega prebivalstva je izpolnilo rubriko, od kdaj prebivajo v popisani stanovanjski enoti. Podatki so precej primerljivi z analizo priselitve v Ljubljano, saj se je tudi tukaj največ oseb v novo stanovanje prijavilo takoj po koncu I. svetovne vojne. Tako se je v obdobju 1919-1921 na nov naslov preselilo kar 567 oseb, kar predstavlja 32% vseh, pri katerih je nedvoumno od kdaj stanujejo na navedenem naslovu. V prvem desetletju novega stoletja je 454 oseb (26 %) prišlo na dotične naslove, število pa se je v naslednjem desetletju več kot podvojilo, saj se je povzpelo na 61 % (1077 oseb).

V letih neposredno pred vojno (1911-1913) je število oseb, ki so se preselile na obravnavane ulice znašalo 150 (9 %), med samo vojno je tukaj dom našlo 360 oseb (21 %), takoj po vojni pa se je število oseb, ki so prišle v nov dom, strmo povišalo v primerjavi s prejšnjimi obdobji, saj je znašalo 32% (567 oseb).

Če primerjamo podatke druge polovice 19. stoletja ter prvi 2 desetletji 20. stoletja je zelo očitno viden porast ljudi, ki so od leta 1900 naprej prišli v novo stanovanjsko enoto na obravnavanih ulicah. Medtem, ko se je v letih 1845-1899 prijavilo na nov naslov 225 oseb (13%), je v precej krajšem obdobju 1900-1921 to število znatno poskočilo na kar 1531 oseb (87%). Tako se je v 2. polovici 19. stoletja na leto na prijavi v novo stanovanje povprečno 7 oseb na leto, kar pa se je v začetku 20. stoletja močno povečalo, ko je povprečje znašalo 70 oseb na leto.

Grafikon 3 – Delež oseb glede na preselitev v stanovanje

Grafikon 4 – Delež priseljenih v stanovanje pred, med in po vojni

4 ZAKLJUČEK

Na podlagi opravljene analize lahko sklepamo, da se je, sodeč po popisu prebivalstva obravnavanih ulic iz leta 1921, na obravnavane ljubljanske ulice priselilo precej več ljudi, kot jih je že od rojstva živelo tukaj. Pri tem smo zanemarili osebe, pri katerih je ta podatek neznan. Največ ljudi je prišlo na obravnavane naslove v letih takoj po vojni, je pa število priseljenih strmo naraščalo vse od začetka 20. stoletja. Glede na to, da je reprezentativni vzorec precej velik, lahko morda potegnemo vsaj nekatere vzporednice s stanjem v celotni Ljubljani.

Tudi pri analizi rubrike od kdaj posamezne osebe živijo v navedenem stanovanju lahko ugotovimo, da je več primerov, ko so se ljudje v stanovanje preselili, kot pa takšnih, ki na istem naslovu bivajo že od rojstva. Podobno kot pri prvem delu je viden velik poskok prihoda v novo stanovanjsko enoto predvsem v prvih dveh desetletjih 20. stoletja, medtem ko je v 2. polovici 19. stoletja ta številka občutno nižja. Prav tako se je tudi v tem primeru največ oseb na nov naslov prijavilo takoj po koncu I. svetovne vojne.

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA ZGODOVINO

SARA PRIMEC

**ANALIZA POPISA PREBIVALSTVA GLEDE NA
STAN**

Seminarska naloga

Mentor: docent dr. Bojan Balkovec

Predmet: Izbrana poglavja iz sodobne lokalne
zgodovine

Grosuplje, marec 2017

Uvod

Popis prebivalstva Ljubljane iz leta 1921 je vključeval tudi rubriko »*stan*«. Pri tem so se ljudje največkrat opredeliti v kategorije: »*samski*«, »*poročen*«, »*vdovski*« in »*ločen*«.

Analiza prebivalstva glede na stan je potekala v treh korakih. Najprej je bilo prebivalstvo analizirano glede na posamezne kategorije, ki so bile vpisane pod rubriko »*stan*«. Neodvisno od ostalih spremenljivk so bile preštete osebe, ki so se opredelile za določeno kategorijo. Vključenih je bilo 2394 popisanih oseb.

V drugi fazi je bilo prebivalstvo primerjano glede na stan in spol. Ugotavljali smo, kateri spol je prevladoval pri posameznih kategorijah stanu. Upoštevane so bile le osebe, pri katerih je bil spol jasno razviden iz navedenih podatkov. Teh je bilo 2067.

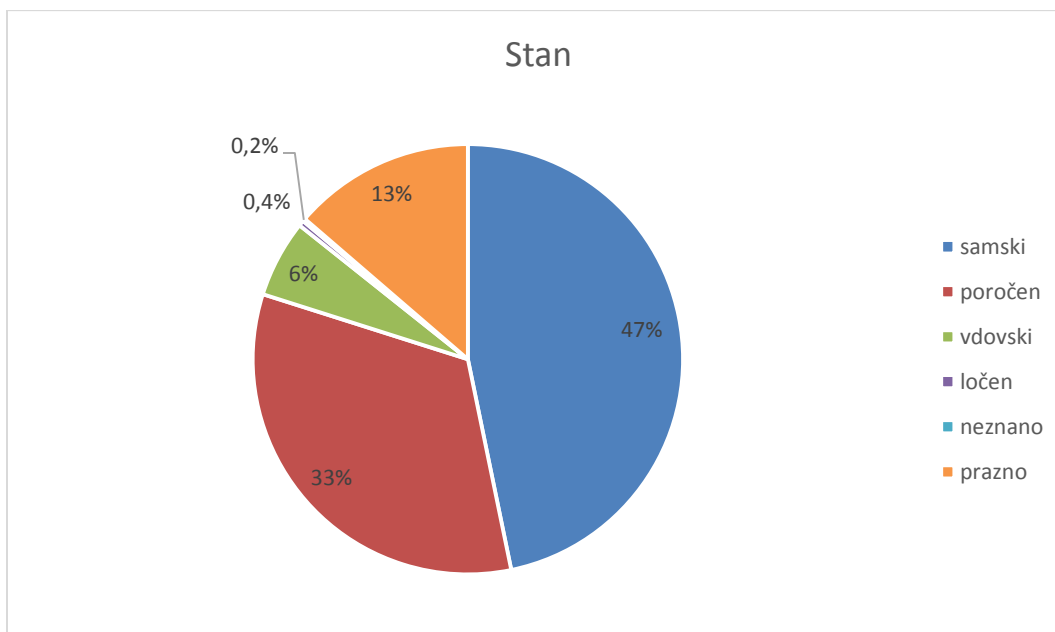
Tretja faza je osebe glede na stan primerjala še z njihovimi letnicami rojstva in pri tem omogočila vpogled, koliko so bili stari ljudje posameznega stanu. Analiziranih je bilo 2042 oseb, pri katerih je bila letnica rojstva navedena in smiselna.

Analiza je potekala s pomočjo programa *excel* in sicer s funkcijskima možnostima analize *=countif* in *=countifs*.

1. Analiza prebivalstva glede na stan

Prva analiza podatkov o stanju iz popisa se nanaša na najosnovnejšo opredelitev kategorij. Kategorije smo označili kot »samski«, »poročen«, »vdovski«, »ločen«, »neznano« ali »prazno«, če rubrika v popisu ni bila izpolnjena. Analiziranih je bilo 2394 oseb.

Iz statistične analize je razvidno, da je bila večina prebivalstva samska. Samskih je bilo 1128 ljudi oz. 47% prebivalstva. To niti ni presenetljivo, saj je med popisanimi veliko število otrok, ki so bili seveda opredeljeni kot samski. Druga najboljšežnejša kategorija so poročeni, teh je bilo 799 oz. 33%. Vdovskega stanu je bilo 140 prebivalcev ali 6% prebivalstva. Ločenih je bilo le 10 ljudi, neznanega stanu pa je bilo 5 prebivalcev. Kar 312 oz. 13% popisanih svojega stanu v popisu ni navedlo.

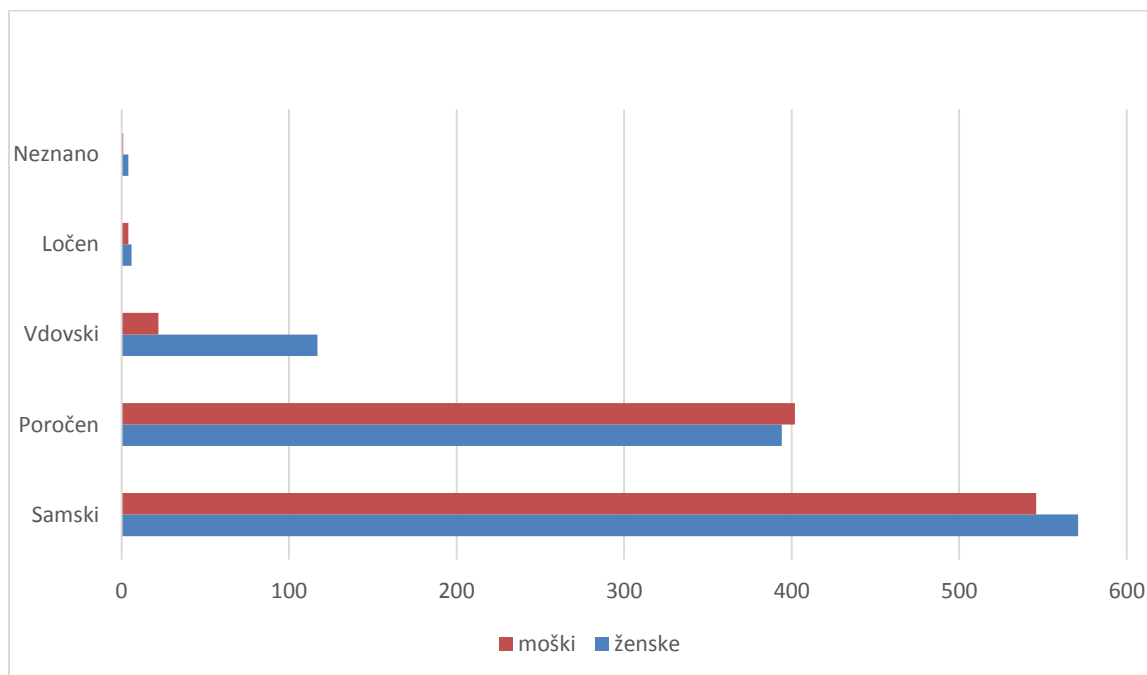
Graf 1: Grafična analiza prebivalstva glede na stan

2. Analiza prebivalstva glede na stan in spol

Pri analizi prebivalstva so bile upoštevane osebe, pri katerih se je dalo iz imena in ostalih podatkov v popisih razbrati njihov spol. Obravnavanih je bilo 1092 oseb ženskega spola in 975 oseb moškega spola. Tako pri ženskah kot pri moških je prevladoval samski stan, kar niti ni presenetljivo glede na to, da je bil samski stan kot kategorija najštevilčnejše zastopan.

Stan je bil neznan pri štirih ženskah in enemu moškemu.

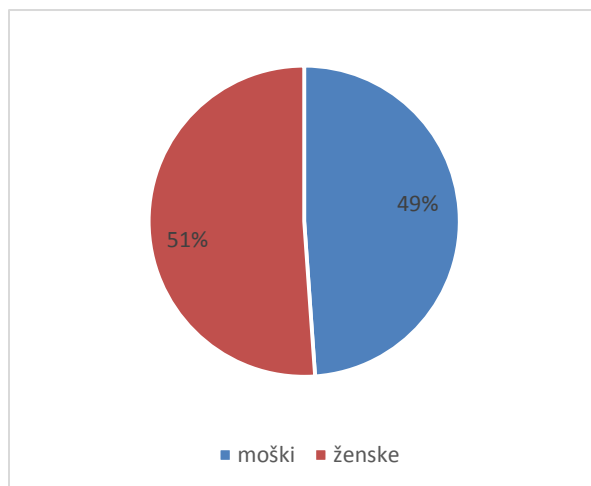
Pri kategorijah samski, vdovski, ločen in neznano so prevladovale ženske. To lahko pripišemo dejstvu, da je bilo med popisanimi več žensk kot moških. Le med poročenimi je bilo več moških kot žensk.

Graf 2: Graf prebivalstva glede na stan in spol

2.1 Kategorija samskih glede na spol

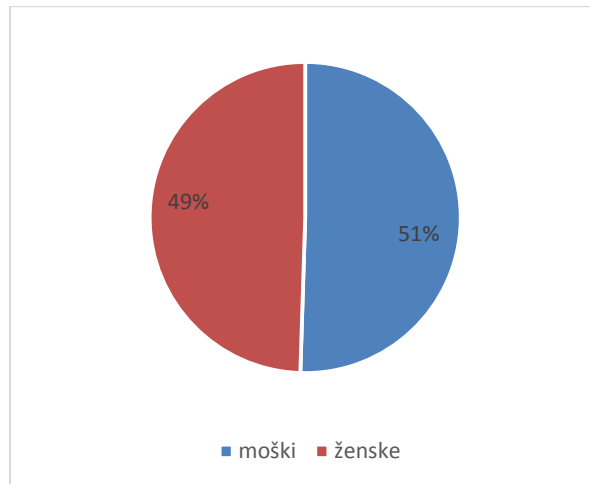
Kategorija samskih je številčno največja. Samskih je bilo 571 žensk in 546 moških.

Graf 3: Graf kategorije samskih glede na spol

2.2 Kategorija poročenih glede na spol

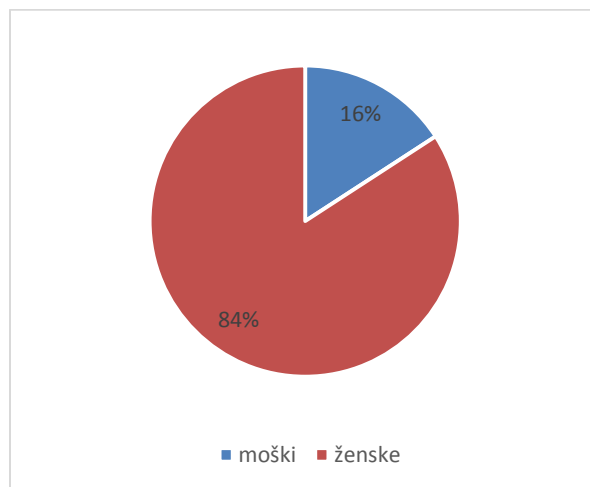
Poročenih je bilo 394 žensk in 402 moških. To je tudi edina kategorija, pri kateri je število moških večje od števila žensk.

Graf 4: Graf kategorije poročenih glede na spol

2.3 Kategorija vdovcev glede na spol

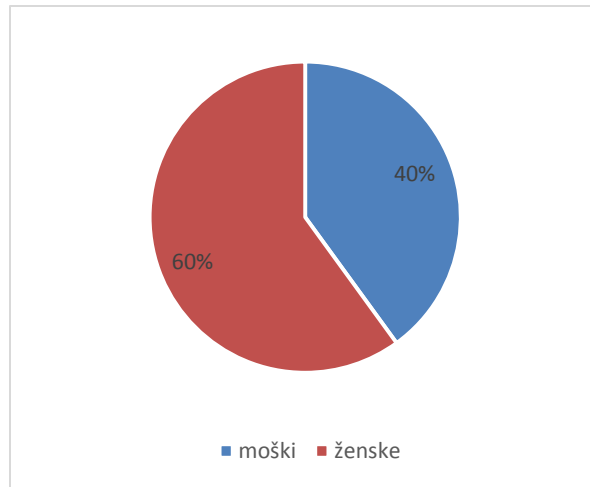
Vdov je bilo 117, vdovcev pa le 22. Pri kategoriji vdovcev je delež žensk največji. Iz tega lahko sklepamo, da je bila umrljivost pri moških večja kot pri ženskah.

Graf 5: Graf kategorije vdovcev glede na spol

2.4 Kategorija ločenih glede na spol

V kategorijo ločenih spada najmanjši del prebivalstva. Ločenih je bilo 6 žensk in 4 moški.

Graf 6: Graf kategorije ločenih glede na spol

3. Analiza prebivalstva glede na stan in leto rojstva

Rojeni	Samski	Poročen	Vdovski	Ločen	Neznano
1911–1921	239	1 ¹⁰	0	0	1
1901–1910	447	6	0	0	1
1891 – 1900	277	120	3	0	0
1881–1890	85	222	10	5	2
1871–1880	23	176	19	2	0
1861–1870	22	150	34	2	1
1851–1860	10	84	31	1	0
1841–1850	6	22	33	0	0
1831–1840	1	0	5	0	0
1821-1830	1	0	0	0	0

Tabela 1: Tabela prebivalstva glede na stan in letnico rojstva

Pri najosnovnejši analizi prebivalstva se je izkazalo, da je večina prebivalstva samskega stanu. Pri tem lahko sklepamo, da so največji delež predstavljali otroci. Analizo prebivalstva glede na stan lahko primerjamo z letnicami rojstva posameznih prebivalcev. Pri tem so upoštevane le osebe, ki imajo navedeno letnico rojstva in je ta smiselna oz. pravilno zabeležena.

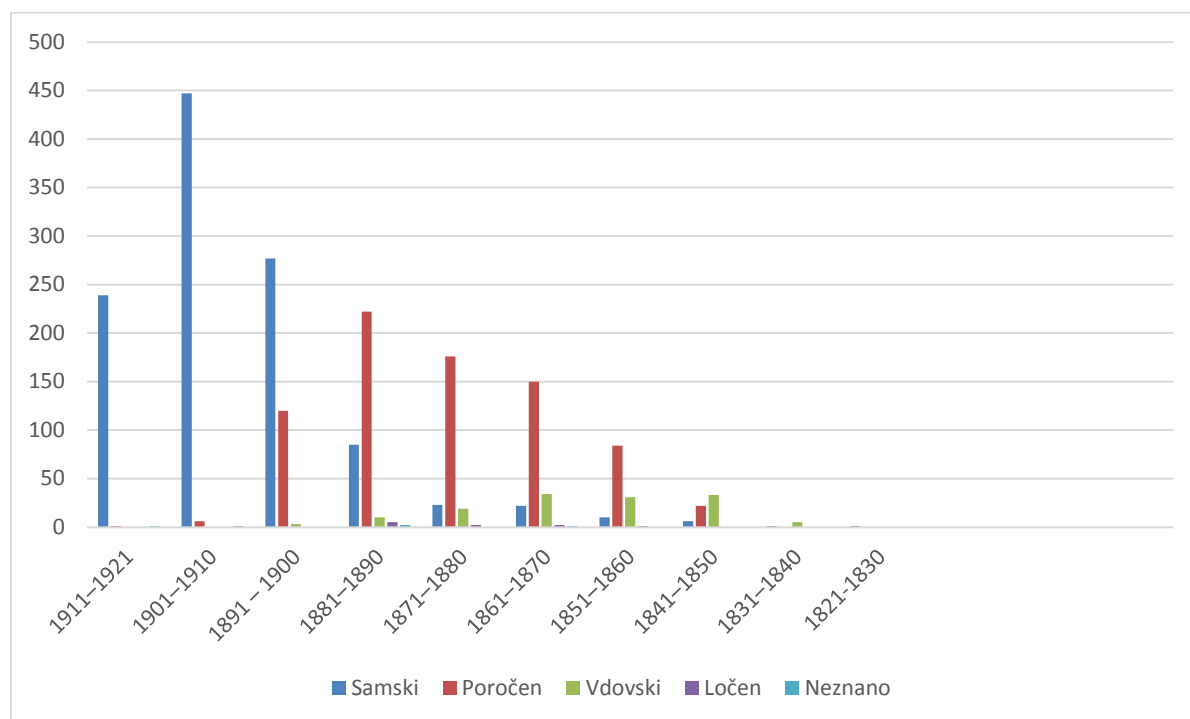
Analiza je pokazala, da je bila večina samskega prebivalstva rojena med leti 1891 in 1921. Gre torej za otroke, mladostnike in mlajše odrasle, stare do 30 let. Največ samskih, torej otrok, je bilo rojenih med leti 1901 in 1910: leta 1902 57 otrok, leta 1903 61 otrok in leta 1905 54 otrok. Najmanj samskih je bilo rojenih pred letom 1871. Najstarejša samska oseba je bila rojena leta 1924 in je bila v času popisa stara 97 let.

Med poročenimi je bilo največ oseb rojenih med leti 1881 in 1890. Najmlajša poročena oseba je bila rojena leta 1907 in torej stara 14 let. Večinoma so bile poročene osebe stare med 20 in 60 let.

¹⁰ Verjetno napaka pri vpisu.

Največ vdovcev je bilo rojenih med leti 1861 in 1870. Najmlajši vdovec je bil rojen leta 1895, najstarejša dva pa sta bila rojena leta 1840. Osebe vdovskega stanu so bile torej stare od 26 do 81 let. Število vdovcev narašča med posamezniki, starimi nad 50 let.

Večina ločenih je bila rojena med leti 1881 in 1890. Ločene osebe so bile stare od 32 (najmlajši ločenec je bil rojen leta 1889) do 61 let (rojen 1860).

Graf 7: Graf prebivalstva glede na stan in letnico rojstva

Sklep

Analiza popisa prebivalstva Ljubljane iz leta 1921 glede na stan pokaže razmerje med posameznimi kategorijami stanu prebivalstva ter stan prebivalstva v razmerju do spola in letnice rojstva popisanih posameznikov.

Iz rezultatov je razvidno, da pri popisu prevladuje kategorija samskih. Pri tem je največji delež žensk. Tudi pri drugih kategorijah, razen med poročenimi, prevladujejo ženske.

Kategorijo samskih v večini predstavljajo posamezniki stari med 0 in 30 let.

Največ poročenih se giblje v starostnem obdobju med 20 in 60 let. Kategorija poročenih je edina, kjer delež moških prevladuje nad deležem žensk. Sklepamo lahko, da se je za poroko odločal večji delež moških kot žensk, čeprav je popisano žensko prebivalstvo številčno prevladovalo.

Število vdovcev narašča med posamezniki, starimi nad 50 let. Pri vdovskem stanu je v primerjavi z drugimi kategorijami delež žensk izrazito večji od deleža moških. Iz tega lahko sklepamo, da je bila umrljivost med moškimi večja.

Kategorija ločenih je številčno najmanjša, prevladujejo ločene ženske. Ločene osebe so stare med 32 in 61 let.

Analiza prebivalstva glede na stan je dober pokazatelj tedanjega stanja družbe.

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA ZGODOVINO
DRUGOSTOPENJSKI MAGISTRSKI PEDAGOŠKI ŠTUDIJSKI PROGRAM ZGODOVINA

ELENA FRANETIČ

**ANALIZA POKLICEV SESTAVE PREBIVALSTVA
IZBRANIH LJUBLJANSKIH ULIC**

Seminarska naloga

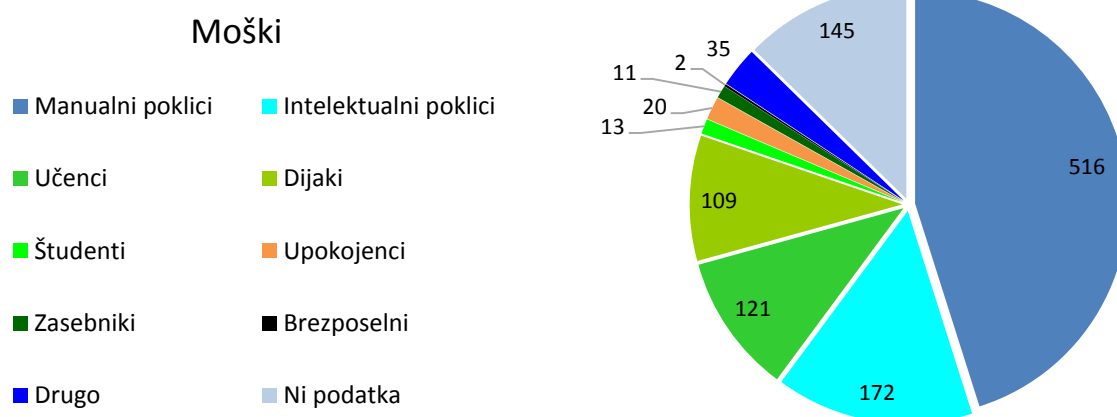
Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Predmet: Izbrana poglavja iz sodobne
slovenske lokalne zgodovine

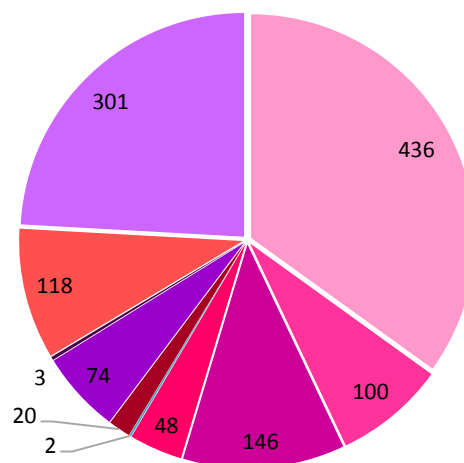
Ljubljana, 2017

1. ANALIZA POKLICEV

V tej seminarski nalogi so analizirani poklici, ki so jih ljudje, bivajoči na izbranih ljubljanskih ulicah, navedli pri popisu iz leta 1921. V šestnajstih ulicah je bilo popisanih 2392 ljudi. Od teh je bilo 1144 moških in 1248 žensk. V analizi bom moške in ženske ločevala. Najprej bodo prikazani manualni moški in ženski poklici, nato intelektualni moški in ženski poklici, pri katerih bodo posebej obravnavani umetniški poklici. Posebej bodo analizirani učenci, dijaki in študentje, enako učenke, dijakinje, študentke. Sledil bo prikaz zasebnikov in zasebnic, upokojencev in upokojenk ter brezposelnih. Ponekod je bilo pod rubriko poklic zapisano tudi žena, otrok, invalid itd.; ti zapisi bodo obravnavani posebej. Pri delu je bilo največ težav zaradi težko berljivih navedb. Ljudi, kjer je avtor transkripcije v opombe zapisal, da zapisa o poklicu ni znal prebrati, sem uvrstila med skupino »ni podatka« in jih s tem izločila iz nadaljnje analize. Spodnja grafa prikazujeta deleže manualnih in intelektualnih poklicev, šolarjev, brezposelnih, zasebnikov, upokojencev, drugih in »ni podatka« za moški in ženski delež prebivalstva.

Ženske

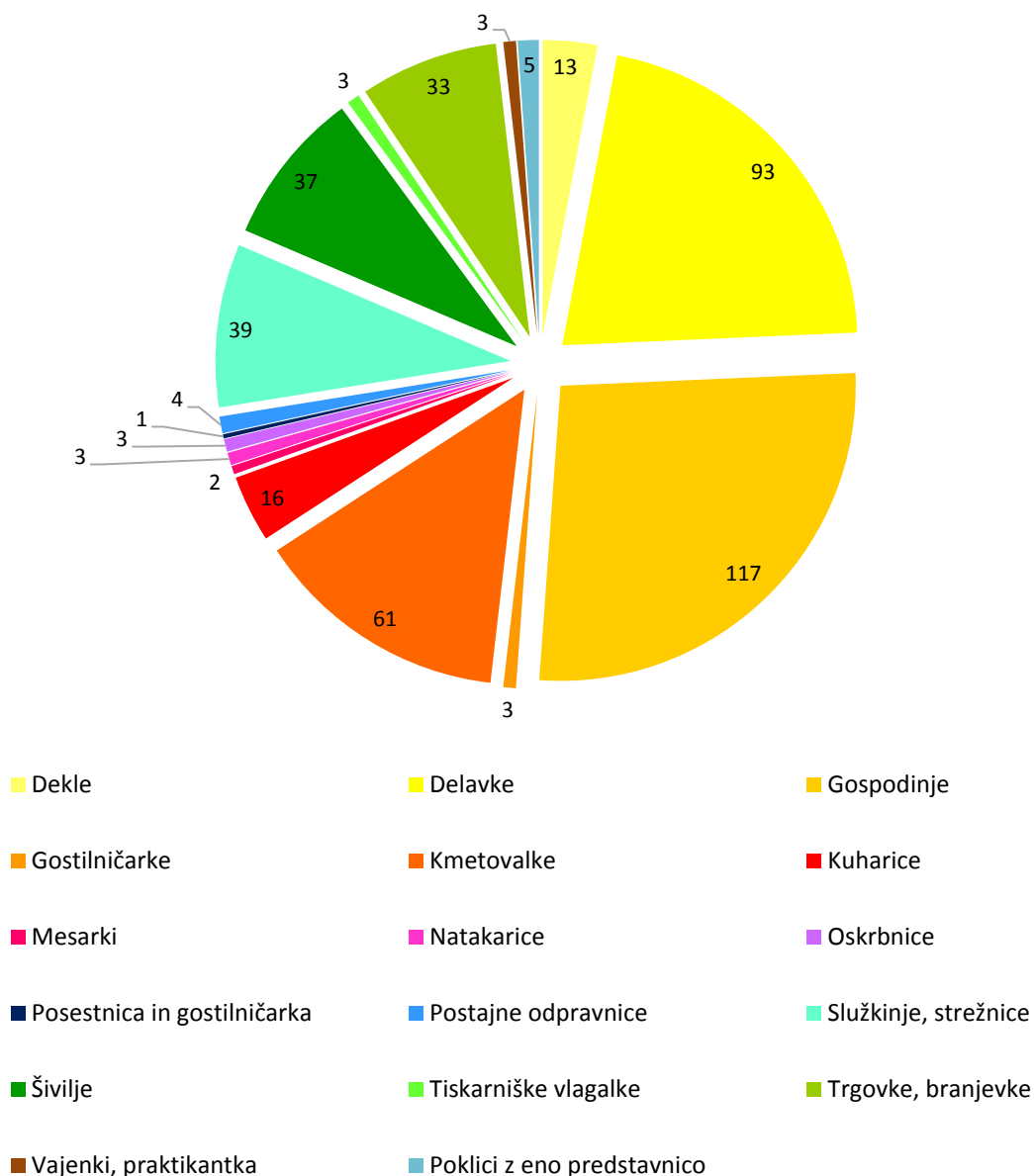
2. MOŠKI MANUALNI POKLICI

Skoraj polovica moških je opravljala manualne poklice, natančneje 516. Poklici so raznovrstni, največ pa je delavcev (77) in kmetovalcev (50). 55 je bilo takih, ki so se tako ali drugače ukvarjali z lesom – mizarji (44), en stolar, tesarji (7) in dva žagarja. Pri zaposlenih na železnici so vključeni železničarji, kretničarji, kurjači, brzojavci, sprevodniki in odpravniki. Strojevodje so vštet med voznike, kamor spadajo še tramvajski voznik, kočijaž in zgolj voznik. Veliko je bilo trgovcev (32). Nekaj nad dvajset predstavnikov so imeli čevljarji (29) in ključavničarji (25). Na grafu so združeni predstavniki policije (5), vojske (6) in čuvaji ter stražniki (10). Med čuvaji je bila zanimiva navedba poklica mrliškega čuvaja. Velika večina poklicev je imela le po nekaj predstavnikov. Pri vseh obrtnikih sem v poklic štela tako mojstre kot tudi pomočnike in vajence. Za tiste, ki so imeli navedena dva poklica (posestnik in urar, trgovec in gostilničar, posestnik in tovarnar, kmetovalec in gostilničar, gostilničar in posestnik – 2), sem v grafu naredila posebno skupino. Prav tako svojo skupino predstavljajo tisti poklici, ki so imeli le enega predstavnika. Sem sodijo čebelar, dimnikar, glinar, krovec, monter, obrtnik, pečar, pilar, sotrudnik, steklarski sotrudnik, tapetnik, tkalec in zlatar.

Spodnji graf prikazuje moške manualne poklice.

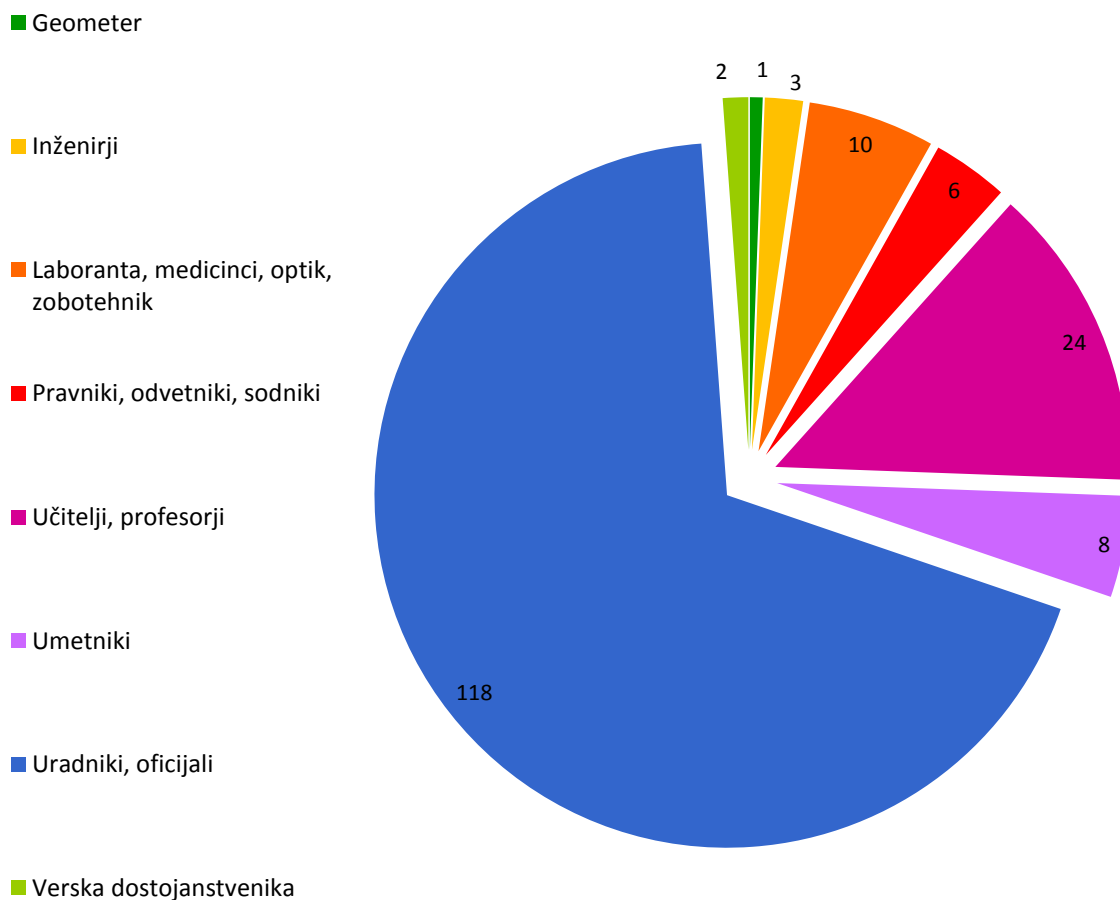
3. ŽENSKI MANUALNI POKLICI

Manualne poklice je opravljalo 436 ženske. Največ je bilo gospodinj (117), sledijo delavke (93, od tega 24 tobačnih delavk) in kmetovalke (61). Približno enako veliki sta skupina služkinj (36) in strežnic (3) ter skupina šivilj (37). S trgovanjem se je ukvarjalo 33 popisanih žensk. Kuharic je bilo 16, 13 je bilo dekel. Nekaj predstavnic so imeli poklici gostilničarka, mesarka, natararica, oskrbnica, postajna odpravnica, tiskarniška vlagalka ter vajenka in praktikantka. Ena ženska je imela pod rubriko poklic navedeno posestnica in gostilničarka. Svojo skupino predstavljajo poklici, ki jih je opravljala le ena predstavnica. Mednje spadajo likarica, maseza, modistinja, snažilka in vrediteljica pogrebov.

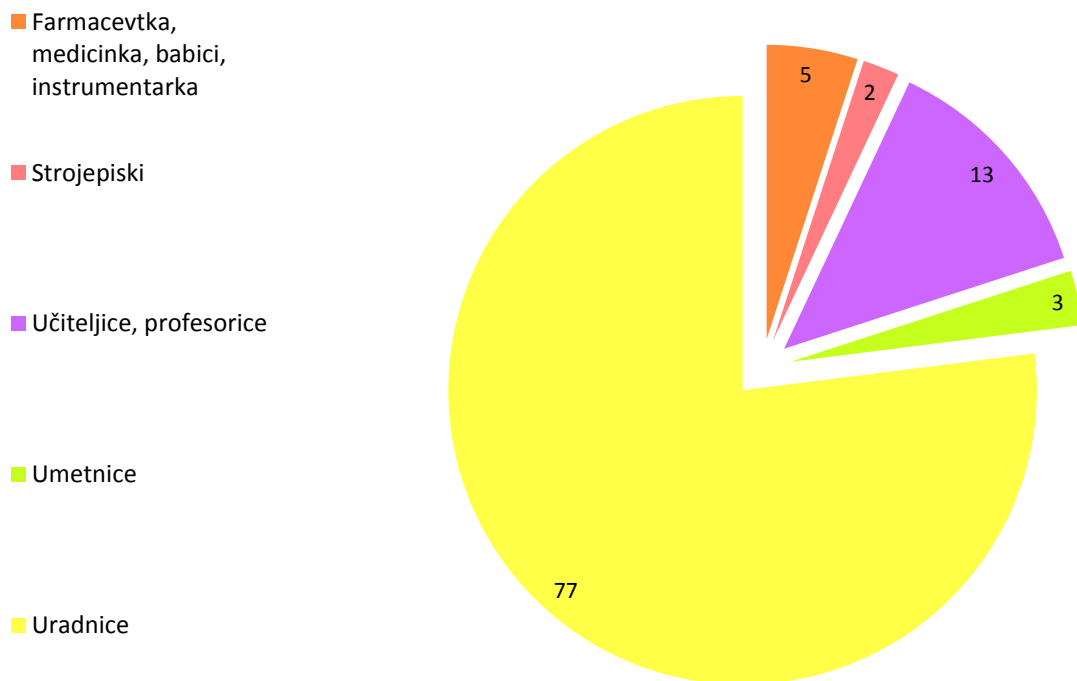
4. MOŠKI INTELEKTUALNI POKLICI

Z intelektualnimi poklici se je ukvarjalo 172 moških. Med njimi je velika večina uradnikov (bančnih, državnih, pisarniških, zasebnih, poštnih, carinskih, davčnih, finančnih, knjigovodij...). Med štiriindvajsetimi učitelji oz. profesorji najdemo mestne učitelje, profesorje gimnazij in realk, profesorje srednjih šol, univerzitetne docente in druge. V zdravstvu so bili zaposleni štirje medicinci, dva laboranta, en optik in trije zobotehniki. V sodstvu so delovali okrajni sodnik, avskultant, pravni konzulant, odvetniški kandidat, odvetnik in pravnik. Poleg geometra in treh inženirjev najdemo še dva verska dostojanstvenika (cerkovnika in evangeličanskega župnika). Posebno skupino v grafičnem prikazu predstavljajo umetniki. Med njimi so podobarski pomočnik, dva slikarja, član narodnega gledališča, član opere, član orkestra, godbenik ter konservatorist in član opernega orkestra.

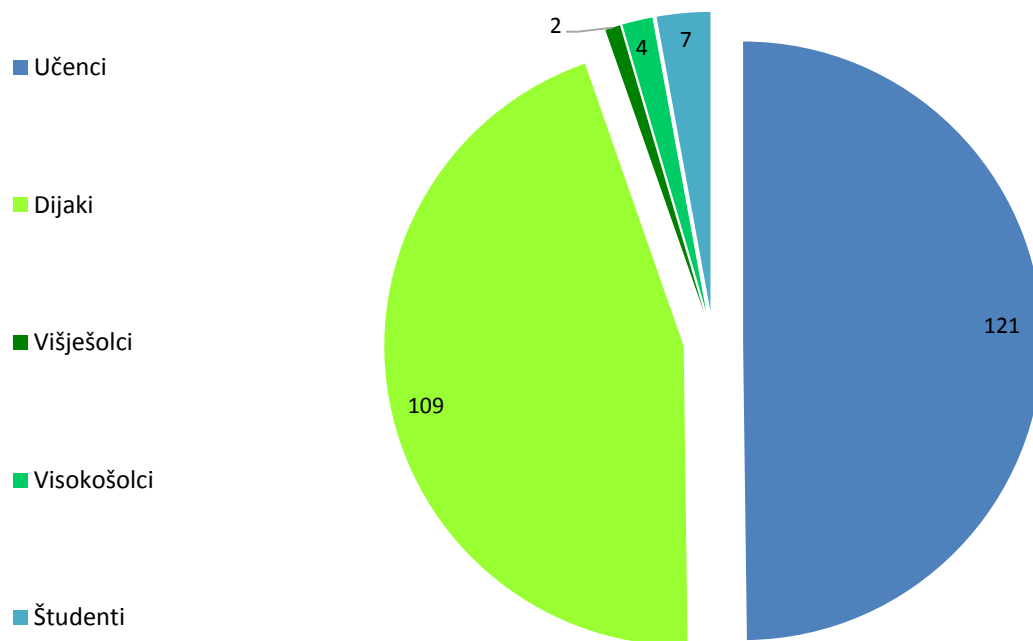
5. ŽENSKI INTELEKTUALNI POKLICI

Intelektualnih poklicev je bilo pri ženskah manj kot pri moških. Skupno je bilo sto žensk razdeljenih med zaposlene v zdravstvu, šolstvu, uradnice, strojepiske in umetnice. Velika večina je bila uradnic (77; poštne, bančne, zasebne, sodne, privatne, železniške, državne, kontaristke, knjigovodje...). Pri desetih je navedeno učiteljica, pri eni učiteljica ženskih ročnih del, pri eni suplentka mestnega dekliškega liceja, pri eni pa profesorica konservatorija. V zdravstvu so bile zaposlene ena farmacevtka, ena medicinka, dve babici in ena instrumentarka. Kot umetnice so delale baletka, članica narodnega gledališča, pri tretji umetnici pa je bilo navedeno »privatne ure za glasovir«. Čeprav bi slednja lahko bila uvrščena tudi med učiteljice sem jo sama uvrstila med umetnice, saj je njen poklic povezan z glasbo.

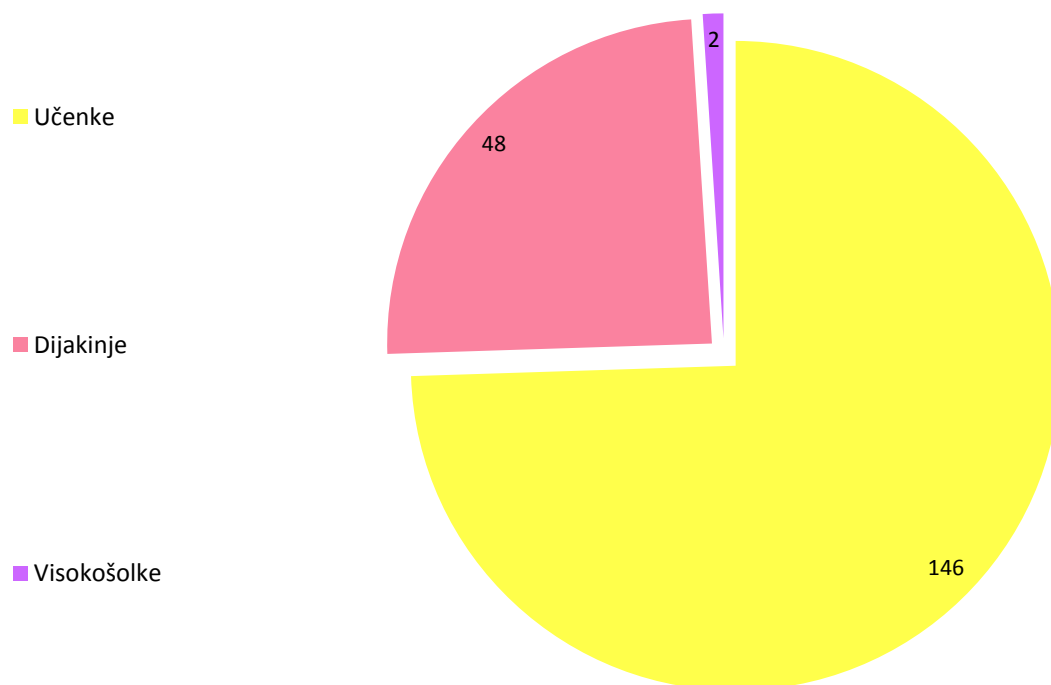
6. UČENCI, DIJAKI, ŠTUDENTI

V času popisa se je šolalo 243 moških. Od tega jih je bilo 121 učencev, 109 dijakov, 2 višješolca, 4 visokošolci in 7 študentov. Pri enem izmed višješolcev je pisalo, da je dijak višje šole na Dunaju.

7. UČENKE, DIJAKINJE, ŠTUDENTKE

Med ženskim delom popisane prebivalstva je bilo manj šolark. Od teh je bila velika večina učenk (146), 48 je bilo dijakinj in le dve visokošolki. Študentk ni bilo.

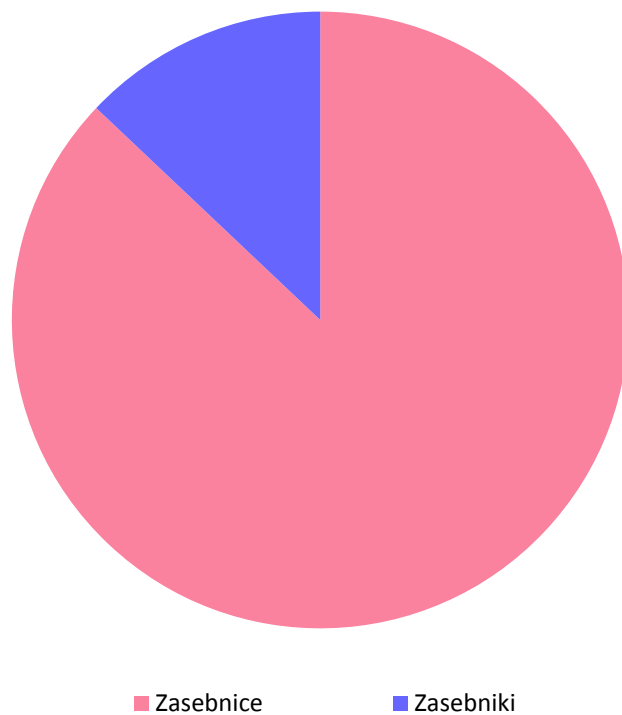

8. ZASEBNIKI IN ZASEBNICE

Zasebniki in zasebnice so bili pod rubriko poklic navedeni z različnimi izrazi. Za ženske so bili uporabljeni izrazi privatistka, posestnica, hišna posestnica, gospodarica, največkrat pa zasebnica. V to kategorijo sem uvrstila tudi užitkarice in preužitkarice.

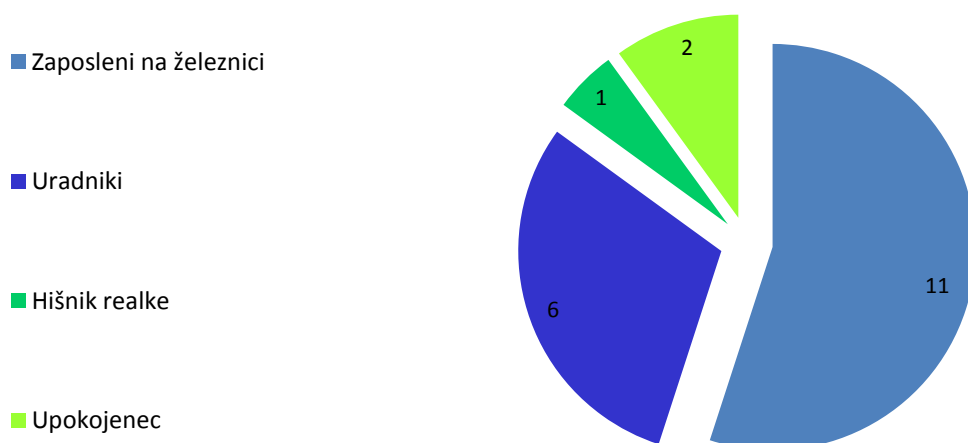
Prav tako so bili pri moških uporabljeni različni izrazi (posestnik, hišni gospodar in zasebnik). Zraven sem dodala še preužitkarje.

Veliko več je bilo ženskih zasebnic (74) kakor moških zasebnikov (11). Razmerje prikazuje spodnji graf.

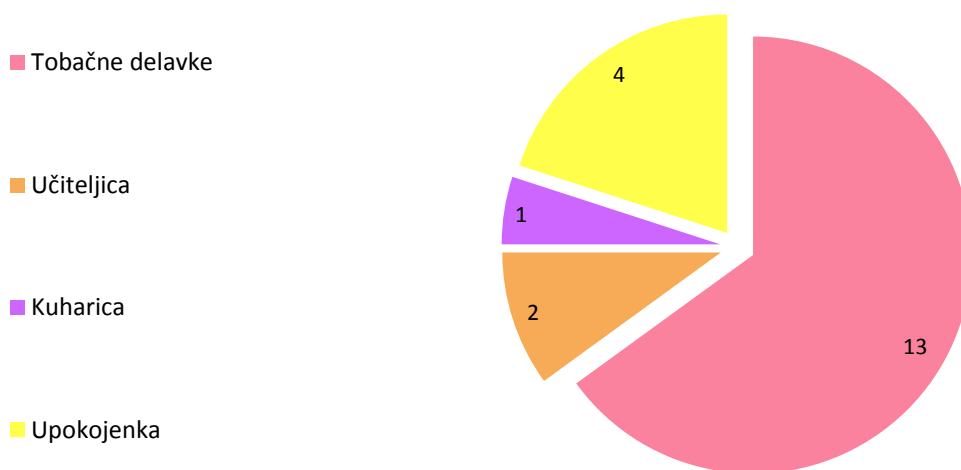

9. UPOKOJENCI IN UPOKOJENKE

Število upokojencev in upokojenk je enako. Pri moških je navedeno, da so upokojenci različnih železniških zaposlitev (11), upokojeni uradniki (6), eden je hišnik realke v pokoju, za dva pa je navedeno zgolj upokojenec.

Upokojenke so bile v večini nekdanje delavke tobačne tovarne (13), dve sta bili učiteljici, ena kuharica, pri štirih je navedeno zgolj to, da so upokojenke.

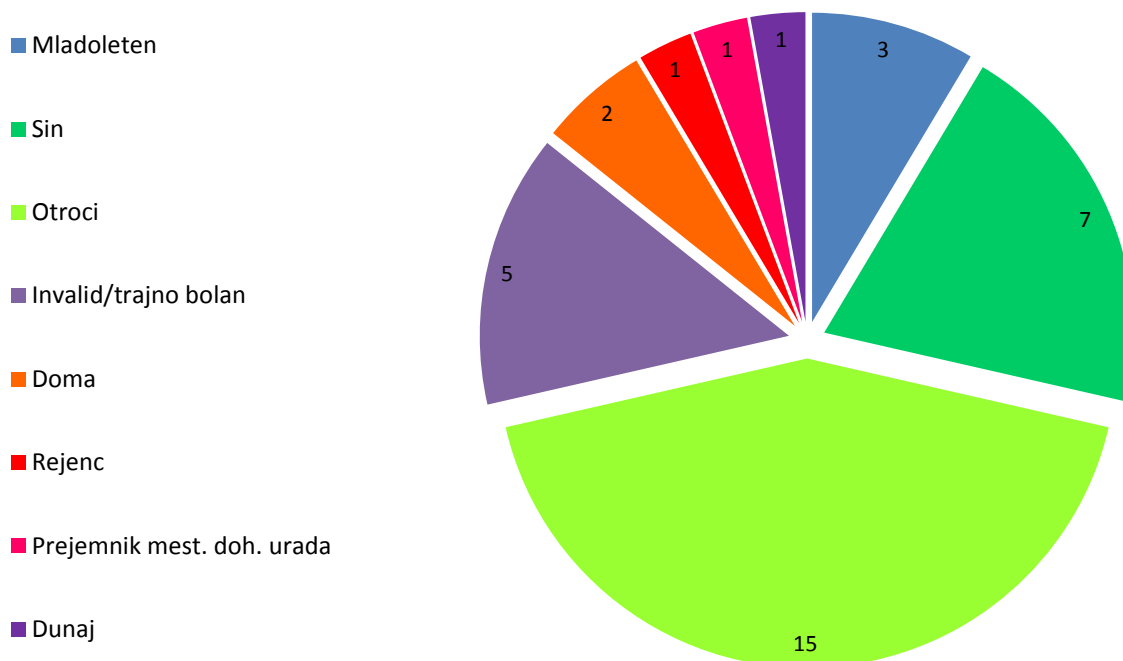
10. BREZPOSELNI IN BREZPOSELNE

Na območju analiziranih ulic je bilo leta 1921 pet brezposelnih, dva moška in tri ženske. Pri moških je pisalo »brez službe« in »brezposl.«. Pri ženskah je bilo navedeno »brez službe«, »zač. brez službe« in »sedaj brez posla«.

Med brezposelne bi lahko šteli tudi nekatere, ki sem jih sicer uvrstila pod drugo. Pri moških je bilo namreč med drugim navedeno »invalid za delo nezmožen«, »invalid«, »trajno bolan«. Prav tako je bilo nekaj podobnih navedb tudi pri ženskah – »pohablenka«, »mestna uboga«, »slepa popolnoma«, »hroma«.

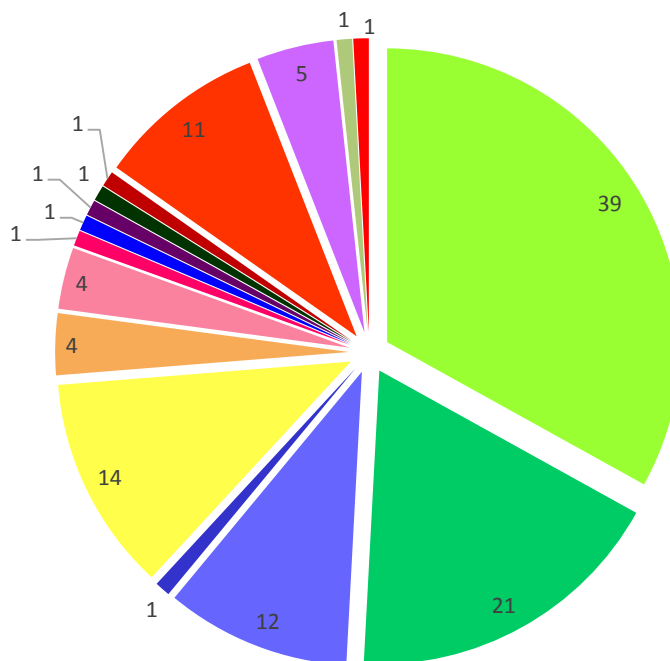
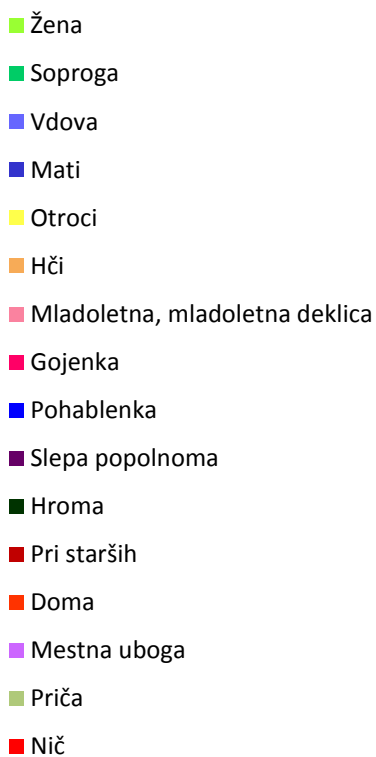
11. DRUGO – MOŠKI

Nekatere navedbe pod rubriko poklic se niso nanašale na zaposlitev. Takih primerov je bilo pri moških 35. Kar nekaj zapisov je bilo otroci (15), sin (7), mladoleten (3), rejenc (1), so pa tudi navedbe, ki se nanašajo na zdravstveno stanje (invalid – 3, invalid za delo nezmožen – 1, trajno bolan – 1), pa še nekatere druge (doma – 2, prejemnik mest. doh. urada – 1, Dunaj – 1).

12. DRUGO – ŽENSKE

Pri ženskah je navedb, ki se ne nanašajo na zaposlitev, kar 118. Večinoma je zapisano žena (39) ali soproga (21), dvanajstkrat vdova, enkrat mati. Sledijo si zapisi otroci (14), hči (4), mladoletna (3), mladoletna deklica (1), gojenka (1). Na zdravstveno stanje se nanašajo navedbe pohabljena (1), slepa popolnoma (1), hroma (1). Drugi zapisi so še pri starših (1), domov oz. doma (11), mestna uboga (5), priča (1), nič (1).

13. UGOTOVITVE

Na podlagi podatkov iz popisa prebivalstva iz leta 1921 lahko ugotovimo, da so moški na izbranih ulicah opravljali predvsem manualne poklice. Od 1144 obravnavanih moških jih namreč kar 516 opravlja manualne poklice, kar je skoraj polovica. Največ je delavcev (77), kmetovalcev je 50, 55 pa je takih, ki se ukvarjajo z lesom (mizarji, tesarji, stolarji, žagarji). Z intelektualnimi poklici se ukvarja 172 moških, izmed katerih je največ uradnikov (118), sledijo učitelji in profesorji (24).

Tudi ženske so večinoma zaposlene v manualnih poklicih (od 1248 žensk v manualnih poklicih 436), med katerimi prevladujejo gospodinje (117), sledijo delavke (93) in kmetovalke (61). Izmed intelektualnih poklicev je največ žensk zaposlenih kot uradnice (77), delajo pa še v šolstvu, zdravstvu in kot umetnice.

Pod rubriko poklic so vpisovali tudi učence, dijake in študente. Učenk (146) je več kot učencev (121), na višjih ravneh šolanja je bistveno več moških. Dijakinj je 48, dijakov 109, višješolca sta dva, visokošolci štirje, študentov pa sedem, med dekleti sta le dve visokošolki.

Razmerje je drugačno pri zasebnikih (11) in zasebnicah, kjer močno prevladujejo slednje (74).

Tako upokojencev kot upokojenk je dvajset. Med brezposelnimi sta dva moška in tri ženske.

Nekaj je še drugih navedb, ki ne sodijo v zgornje kategorije. Tako pri moških kot pri ženskah se pogosto pojavi zapis otrok, sin oz. hči ali kaj podobnega. Pri ženskah je pogosta še navedba žena, soproga in vdova.

ZAKLJUČEK

Skupna seminarska naloga združuje analize, opravljene na podlagi izbranih ljubljanskih ulic iz popisa iz leta 1921. Tako smo naredili analizo prebivalstva glede na izhodiščno osebo, analizo kraja rojstev, popisa prebivalstva glede na prisotnost, analizo spolne strukture prebivalstva, analizo prebivalstva glede na stan ter glede na sestavo poklicev, poleg tega pa še kdaj so se osebe preselile v Ljubljano in od kdaj prebivajo na določenem naslovu ter ali ima oseba hrano v stanovanju in hišo izven kraja. V analizo, ki je zajela 2394 oseb, so bile vključene Glinška ulica, Gosposka ulica, Gosposvetska cesta, Gradaška ulica, Gradišče, Gasilska cesta, Holzapflova ulica, Hranilniška ulica, Hrenova ulica, Ilirska ulica, Ilovica, Ižanska cesta, Jenkova ulica, Jeramova ulica, Jurčičev trg ter Simon Gregorčičeva ulica.

Avtorji Golouh, Hribar, Časar, Jančar, Zrim, Primec, Franetič, Mejak ter Hvalec smo v svojih nalogah predstavili nekaj različnih možnosti uporabe zgodovinskega popisa, ki jih lahko napravi uporabnik portala Sistory.si. Reprezentativni vzorec, ki smo ga zajeli, je dovolj širok, da vsaj približno pokaže zanimivo sliko prebivalstva Ljubljane v letu 1921.